6
15 4
10

6
13/\E
5

6 - 13 g 10

~~6 21 fl 9~~

A

1.23.9.
T.9.

ΕΞΑΗΜΕΡΟΝ

Η ΤΟΙ, ΚΟΣΜΟΥΡΓΙΑ, ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΠΙΣΙΔΟΥ

διακόνου καὶ χαρτοφύλακος τῆς
μεγάλης τοῦ Θεοῦ
Ἐκκλησίας.

Τοῦ αὐτοῦ Ἰαμβεῖα εἰς τὸν μάταιον βίον.

OPVS SEX DIERVM, SEV, MVNDI OPIFICIVM: GEORGII PISIDÆ

Diaconi & Referendarij Conſtanti-
nopolitanæ Eccleſiæ, Poëma.

Eiuſdem Senarij de Vanitate vitæ.

Omnia nunc primùm Græcè in lucem edita, & Latinis verſibus eiuſdem generis expreſſa, per Fed. Morellum Federici F. cum fragmentis ex Suida & aliis.

LVTETIÆ,
Apud Fed. Morellum Typographum Regium.
M. D. LXXXIV.
EX PRIVILEGIO REGIS.

ΕΙΣ ΕΡΜΗΝΕΥΤΗ͂Ν
Γεωργίου τοῦ Πισίδου.

Πίστιν ἀληθείης ἐθέλοιμεν ἐν ὄμμασι θέσθαι,
Καὶ περὶ τοῦδε φίλου κρήγυον εἰπέμεναι.
Οὐδὲ γὰρ ἐν σιγῇ καλῶς τετελεσμένον ἐσθλὸν
Δεῖ κρύψαι, τελέσας οἷον ὕφηνε νέος·
Ον θεὸς οὐρανίαις ἔρσαις, ὡς ἔρνος, ἀέξει
Ἀμφιχέων, Μουσῶν καὶ χαρίτων τρόφιμον·
Ἐκ δὲ πόνων, οἳ σὺν νεότητι δίκῃ τε γίνωνται,
Ἐλπίδα θῆκαν ἐμοὶ μείζονος εὐποιΐης.
Τοῖον ἀπ' εὐσεβέος Μούσης τὸν παῖδα Μορέλλου
Ἀμφιφλέγει προφότῃ φέγγος ἐν ἡλικίῃ.

Ν. ΓΥΛΩΝΙΟΣ.

ΤΩι
ΑΙΔΕΣΙΜΩΤΑΤΩι
ΚΑΙ ΕΠΙΦΑΝΕΣΤΑΤΩι
Καρδινάλει ΙΛΕΡΜΩι ΤΩι
ΣΙΡΛΗΤΩι Φεδερῖκος ὁ
Μόρελλος ἐν Κυρίῳ
χαίρειν.

ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ ὁ Κλαζομένιος, ὃς πρῶτος Ἑλλήνων νοῦν ἐπιστῆσαι τῇ τοῦ παντὸς αἰτίᾳ μνημονεύεται, ἐρωτηθείς ποτε (φίλη θεοῦ καὶ ἱερὰ κεφαλή) εἰς τί γεγένηται; εἰς θεωρίαν, ἔφη, ἡλίου καὶ σελήνης καὶ οὐρανοῦ. ὅπερ οὐ κατὰ πᾶν ἀληθεῖ ἐοικέναι δοκεῖ· οὐ μὲν γὰρ ἄνθρωπος δι' οὐρανόν τε καὶ ἥλιον· ἥλιος δὲ καὶ σελήνη, τά τείρεα πάντα, τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται διὰ τὸν ἄνθρωπον, εἰς τε αὐτοῦ φωτισμόν, παρὰ τοῦ ποιητοῦ καὶ πατρὸς τοῦδε τοῦ παντὸς δεδημιούργηται.

ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ φωσφόρα τῶν οὐρανίων μάλιστα, τὸ θνητὸν γένος πρὸς τὴν τοῦ τῶν ὅλων δημιουργοῦ γνῶσιν χειραγωγεῖ, τῆς ἡδίστης καὶ ὠφελιμωτάτης τῆς τῶν ἄνω θεωρίας οὐ πάντως ἀμελητέον· μᾶλλον δὲ καὶ σφόδρα κοσμοπολίταις ἐπιμελητέον τῆς οὐρανίας πατρίδος, κατὰ τὸν αὐτὸν φιλόσοφον· τοῦ γὰρ δὴ εἶναι θεὸν καὶ ὑπάρχειν, διδάσκαλος καὶ ὑφηγητὴς ἡμῖν γέγονεν ὁ πᾶς οὐρανὸς ἢ κόσμος, καὶ ὡς υἱὸς ἀναδιδάξας ἡμᾶς περὶ τοῦ πατρὸς, καὶ ὡς ἔργον περὶ τοῦ τεχνίτου. ἆρ' οὖν εὐλογώτερον καὶ εὐσεβέστερον ἂν εἴη λέγειν, ὅτι οὐκ ἄλλου του χάριν ἐς τοδὶ τὸ φῶς παραγόμεθα, ἀλλ' ἢ τοῦ τὸν ἁπάντων γενεσιουργὸν καὶ παμβασιλέα γνῶναι τὸν ἀνωτάτω θεὸν, σέβειν τε καὶ ὑμνεῖν ἀλλήκτως καὶ ἀδιαλείπτως; τίνος γὰρ ἂν ἄλλου ἕνεκα ὀρθία καὶ οὐρανοσκόπος ἡμῖν ἡ κεφαλὴ, φωνὴ ἔναρθρος, γλῶσσα εὔλαλος, εἰ μὴ πρὸς τὸ δοξολογεῖν ἀεὶ τὸν δοτῆρα καὶ χορηγὸν τοσούτων ἀγαθῶν; ἄλλως τε ἐπειδὴ καὶ ἡ τοῦ θεοῦ ἐπίγνωσις καὶ δοξολογία, ἀλέκτους ἡδονὰς καθ' ἑαυτὴν καὶ εὐφροσύνας ἐργάζεται. ταύτης ἔγωγε θεωγνωσίας, ὡς ἐπιστήμης τοῦ χριστιανισμοῦ πασῶν οἰκειοτάτης, φύσει ἐραστὴς ὑπάρχων, ἀγαθῇ γε τύχῃ, μᾶλλον δὲ τῇ τοῦ θεοῦ εὐδοκίᾳ ἐνέτυχον τούτῳ θεοσεβεστάτῳ ποιητῇ Γεωργίῳ

τῷ Πισίδῃ, μεγάλης πάλαι Κωνσταντινουπόλεως ἐκκλησίας ἐπὶ Σεργίου πατριάρχου διακόνῳ· ὅσπερ τὸ κάλλος τῶν νοημάτων τῆς κοσμοποιΐας, ὡς ἐφικτὸν ἀνθρώπῳ, ἀνυμνῆσαι δοκεῖ, καὶ μονονουχὶ ἀπὸ τῆς γῆς ἄνω μετέωρος ἀρθεὶς αἰθεροβατεῖ, τὰ τῆς γῆς νέρθεν, καὶ τὰ ὕπερθε τοῦ οὐρανοῦ, κατὰ τὸν Θηβαῖον, ἐπισκοπῶν, ὡς μικρῶν ἅμα καὶ μεγάλων φιλοθεάμων. Ὅθεν δὲ καὶ Ὁμηρεῖδαι ἄρχονται Διὸς ἐκ προοιμίου, κἀγὼ ὡσαύτως καταβολὰν ἐδεξάμην τῶν ἐμῶν σπουδασμάτων πρῶτον ἐν τῇδε πολυϋμνήτῳ θεοῦ κοσμουργίᾳ ποιητικῇ, ἥνπερ ἔλαβον ἄσμενος παρὰ τοῦ τριποθήτου πατρός μου Φεδερίκου, φιλομαθοῦς, φιλοπόνου καὶ θεοφιλοῦς τὴν μάλιστα, ζῶν καὶ τελευτῶν· αὐτῷ δὲ τοῦτο δώρημα φίλος τις Ἕλλην, καλλιγράφος, ἐχαρίσατο. καὶ ἐκ τοῦ παραχρῆμα πρᾶγμα καὶ ἀσχολίας ὑπέρτερον ἐποιησάμην τὸ τοιαύτην φιλόσοφον καὶ ἄμυθον ποίησιν Ῥωμαϊστὶ τὸ ἐμαυτοῦ μέρος ἑρμηνεύειν αὐτῷ τῷ μέτρῳ, φιλοτοιούτων χάριν, καὶ οὔπω τὴν ἑλληνικὴν παιδείαν εἰς ἄκρα ἠσκηκότων. ἤδη δέ μοι παρασκευασαμένῳ πρὸς τὴν ἐγχείρησιν τοιαύτην, καὶ τὴν μετ᾽ ὀλίγον ἔκδοσιν, ὅμως οὐκ ἀγαπῶντι παραδείγματι ἑνὶ καὶ μόνῳ, καὶ ἀντίγραφα πανταχόθεν ἀλλ᾽ ἄττα ζητή-

σαντην, Ἰωάννης ὁ Σαγκτανδρεανός, ὁ λογιώτατός τε καὶ εὐσεβέστατος ἀνήρ, εὐκαίρως ἐξέδωκέ μοι πάνυ παλαιὸν κοὐκ ἀπόβλητον τῶν Πισίδου στίχων ἀντίγραφον· ᾧ χρησάμενος, οὐ σμικρὸν πρὸς τὸ σαφὲς τῆς ἑρμηνείας συνεβάλετό μοι. Οἶδα μὲν-οὖν αὐτῷ τῷ Σαγκτανδρεανῷ πολλὴν χάριν τῆς τε ἀφθόνου κοινωνήσεως τῶν τῆς εὐπορωτάτης αὐτοῦ βιβλιοθήκης βίβλων· καὶ δὴ καὶ μεγίστην οἶδα τῆς σου τιμιωτάτης γνωρίσεως, ἧς ἔτυχον ἡδέως, οὐ τὸν σωματικὸν χαρακτῆρα, μηδέποτ' εἰς ὄψιν ἰόντα, τῇ μνήμῃ μου ἐντυπωσάμενός πω, ἀλλὰ τοῦ ἔσω ἀνθρώπου τὸ κάλλος, ἤτοι θεοσέβειαν, καλοκαγαθίαν, φιλανθρωπίαν, σωφροσύνην, πολυμάθειαν, ποικιλίαν τε καὶ δεινότητα λόγων, καὶ πάσας, συνελόντι φάναι, ἠθικὰς καὶ διανοητικὰς ἀρετάς, ὧν σύγε παράδειγμα γίνῃ τοῖς ἀνδραγαθίαν ἀσκεῖν βουλομένοις, παρὰ τοῦδε πάντων ἀξιοπιστάτου ἀνδρὸς διηγησαμένου πολλάκις ἀκηκοώς· ταὐτὸ δ' αὖ, ἥδιστόν μοι θαῦμα νοεῖν, ἐκ τῶν τοῦ σοι φιλτάτου καὶ ἐλλογιμωτάτου M. Ἀντωνίου τοῦ Μουρητοῦ πρὸς ἐμὲ γραμμάτων ὡς ἐναργέστατα καταμαθών· ᾧ τινι χάριν ἀθάνατον ὁμολογῶ, καὶ ὅτι τούτου προξένου τυχών, τὴν τῆς σῆς εὐνοίας παρενεπορευσάμην παρενθήκην,

αὐτὶ παντός μοι γινομένῳ· καὶ δὴ καὶ ὅτι αὐτοῦ ὡσπερεὶ Μέντορος φρονιμωτάτου παραινέσει, τὴν δὲ δίγλωττον τοῦ Πισίδου κοσμουργίαν, καθάπερ τινὰ τῆς ἀγάπης δωροφορίαν, σοῦ τῇ μεγαλοφροσύνῃ προσάγων, ἐπεφήμισα· δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε· Ἰαμβικῷ γὰρ ἐνθάδε Πισίδης ὅδε τῷ μέτρῳ χρώμενος, ὥσπερ ὀχήματι, τὴν ὑψηλὴν τοῦ παντὸς διακόσμησιν καὶ τὴν τῶν τοῦ θεοῦ κτισμάτων καλλονὴν εὔληπτον τοῖς συνετοῖς, διὰ τῆς εὐμουσίας καὶ τῶν τῆς ποιητικῆς χαρίτων, ἐποίησε· μιμησάμενος τὸν ἱεροψάλτην Δαβίδ, ὃς τὸ ἐκ τῆς μελῳδίας τερπνὸν τοῖς δόγμασιν ἐγκατέμιξεν, ἵνα τῷ προσηνεῖ καὶ τῷ λείῳ τῆς ἀκοῆς τὸ ἐκ τῶν λόγων ὠφέλιμον λανθάνοντες ὑποδεξώμεθα. καὶ μὴν ἑτερόν τι τοῦ αὐτοῦ Ἰαμβογράφου ποιημάτιον εἰς μάταιον βίον, ἐλλιπές γε, καὶ τὸ μὲν ἐμοὶ δόξαν ἑξαημέρου ἢ κοσμουργίας ἀποσπασμάτιον, προσεθήκαμεν ὡς ἐπισφράγισμα χρήσιμον τοῖς πολλοῖς, καὶ ἐν ἀντιφαρμάκου μοίρᾳ κατὰ τοῦ κενοῦ καὶ ἀνοήτου τύφου, πολλῶν ἄλλων κακῶν δημιουργοῦ, καὶ δορυφορουμένου ὑπὸ τοῦ πλείστου γένους τῶν δοξοματαιοσόφων, οἷοισπερ ἐπιστάμεθα τῇ θαυμαστῇ σου φιλεπιεικείᾳ καὶ ἀτυφίᾳ μάλιστ' ἐν ὀργῇ εἶναι· οὐ γὰρ δοκεῖν ἄριστος, ἀλλ' εἶναι θέλεις. Οἶμαι τοιγαροῦν

φιλόχειστον τόνδε καὶ φιλόχρηστον ποιητὴν, εἴπερ ὄντως ἀναβιώῃ, προσχαρίσασθαι ὅτι ἐπεφωνήθη τὰ σωζόμενα τῆς διανοίας αὐτοῦ τέκνα τῷ τῶν ἀρχιερέων σοφίᾳ καὶ συνέσει ἐπιφανεστάτῳ, καὶ ὀχυρωτάτῳ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ᾗ γ' οὐδὲν προτιμητέον, ἐρείσματι· καὶ οὐκ ἂν κατὰ τοῦτο τῆς ἐμῆς γνώμης διαφωνῆσαι· ἐπειδὴ τοιούτου τετυχηκὼς ἀναδόχου, οὐκ ἄλλης ποτὲ βοηθείας κατὰ τῶν φιλεπιτιμητῶν δεήσαιτ' ἄν. μᾶλλον δὲ ἐν ἀγαθῇ γ' ἐλπίδι εἴη, τ' ἄλλα τῶν ἑαυτοῦ πονημάτων λείψανα, πάσῃ μὲν ἐπιμελείᾳ σου ἐπιτάττοντος, θεοῦ δὲ θέλοντος, ἀνακαλυφθήσεσθαι. ἐμοὶ λοιπὸν ἡ εὐχὴ, τὸ σὲ προθύμως καὶ φιλοφρόνως δέχεσθαι τά δε τῆς ἐμῆς πρός σε φιλοστόργου διαθέσεως ἐνέχυρα· σοὶ δὲ πολλάκις γένοιτο συνδοξάσαι τὸ μεγαλεῖον τῆς δόξης τοῦ παντοκράτορος θεοῦ τῷ κοινῷ τῆς ἐκκλησίας. ἐρρωμένως καὶ μακαρίως διαβιώῃς, θαυμασιώτατε καὶ θεῷ κεχαρισμένε ΣΙΡΛΗΤΕ. Εκ Παρισίων μητροπόλεως, Μαιμακτηριῶνος ἢ Οκτωβρίου μηνὸς τρίτῃ ἱσταμένου. ἔτει ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας ὀγδοηκοστῷ τετάρτῳ ἐπὶ τοῖς χιλίοις καὶ πεντακοσίοις.

IN

GEORGII PISIDÆ MVNDVM A
FED. MORELLO PARISIENSI
Latinis verſibus expreſſum.

EGREGIE PISIDES Mundum deſcripſerat: vnum
Deerat adhuc, quia dimidio patefecerat Orbi,
Spectandum cunctis quod erat mortalibus: arctis
Quippe metris Mundum Graiis incluſerat: illum
Altera pars orbis numquam vidiſſet: at olim
Conſpiciet, Latiis oris monſtrante MORELLO:
Vt PISIDÆ Mundus toto ſpectetur ab Orbe.

R. PINCÆVS Senator Pariſ. F.

JN IDEM GEORGII PISIDÆ
Opus ſex dierum.

QVICQVID creauit artifex rerum Deus,
Numero creauit omnia:
Numeróque gaudet impari diuinitas,
Impar quod impartibile eſt.
Et quicquid impar eſt & impartibile,
Mortis ſecantis cætera

b

Immune, Græcis vnde dicitur μόρος,
Ab æuo in æuum permanet.
Sed quia perenne nil, niſi ſummus Deus,
Et Conditori condita
Se ſe nec æquant, ſorte nec gaudent pari,
Numerum creata per parem
Sunt ſex dierum. Quæ diebus & omnia
Sunt ſex creata, tot quoque
Millia per æui ſunt itura ad terminum,
Sex per dies, ſex ſecula:
Niſi Legis autor, legis exſors ſed Deus,
Breuiarit ipſe tempora:
Pios ab impiorum vt aſſerat iugo,
Quos Antichriſtus opprimet.
Hoc ſex dierum opus PISIDES tam pia
Deſcribit arte, potus vt
Fonte videatur, non equi volatilis
Quem fodit anceps vngula,
Sed qui ſupremo mânat è throno Dei:
Manifeſta res vt approbat.
MORELLVS at eodem rigatus riuulo,
Non labra tantùm, ſed iecur,
Scripta ſenioris iunior GEORGII,
Quæ Græca fuerant, exprimit
Sermone Latio, tam eleganter, tam piè,
Aliena vt efficiat ſua.

Jo. Auratus poëta & interpres Regius.

JNTERPRETIS PROTHEORIA
ad ornatiſſimum atque eruditiſſimum virum IOANNEM A S. ANDREA, *Aedis D.* MARIÆ *apud Pariſienſes Canonicum religioſiſſ.*

PRIMI parentes litterarum & artium,
Vates, poëtæ primo ab æuo principes,
Flamma caleſcentes beati Numinis,
Laudes canebant Conditoris omnium:
Et ore, ſcriptis, barbitóque & carmine
Miranda celebrabant opera, Terram, Polum,
Quæcunque ſenſibus patent, & quæ latent:
Tum dona, quæ Parens benignus contulit,
Atque in dies confert in humanum genus,
Quod vt creauit, maximopere diligit,
Ac protegit mirabili clementia:
Quippe eius ergo condidit res cæteras.
Adeſt vocatus, nec vocatus, omnibus:
Et pollicita cultoribus præſtat ſuis:
Puráſque mentes imbuit myſteriis,
Tandémque ad altas ætheris ſedes vocat.
Hæc meta erat dictorum & actorum omnium
In gente priſca & aurea mortalium,
Hymnos perennes cælitum æmulantium.

Hocque inſtitutum cùm ſit antiquiſſimum,
Lex certa nobis eſſe virtutis poteſt,
Et norma doctrinæ, ſequantur quam pij.
Quid prædicabit os, niſi opificem ſuum?
Quem præferent oculi datori luminum?
Quid mens capit maius parente mentium?
Quid fonte vitæ ſuauius viuentibus?
Vox omnis ergo, cantus omnis, & lyra,
Muſa omnis almum prædicet ſemper Deum.
His inſtitit GEORGIVS veſtigiis,
Electus aris adminiſter inclytis:
Nam ſtudia Muſáſque vnico dicauerat
Deo, ſuóſque Numini ſacrauerat
Verſus, cothurno non Sophocleo impares.
His conditus qua Mundus arte ſit docet,
Et quattuor primordia orbis maximi,
Tellurem, & vndam & aërem, ignem & lucidum,
Exponit & Phœbum nitentem, & Cynthiam:
Et lucis & noctis viciſſitudines:
Quæcunque Tellus è ſinu parit ſuo,
Animantium genera, lapillorum decus:
Mortalis vllus ne dubitet impoſterum
Quin præſit Orbi conditor ter maximus,
Tantíque moderator operis vel muneris:
Cui vera laus, & vera pietas perplacet,
At gloriæ faſtus inanis diſplicet.
Hoc Heraclio Principi gratiſſimum
Opus, piis item omnibus gratum fore
Spero, quibus placêre mihi palmarium eſt:

Namque

Namq; eſſe quæſtum induxi in animum maximum,
Quando hæc tenebris eruta in lucem darem,
Et Græca redderem Latinis vocibus,
Quammaximè ſeruire eorum commodis,
Qui rebus anteferunt Dei cultum omnibus.
Aſt vt venuſtius veniret in virûm
Manus poëma tam pium & caſtum, tua
SANCTANDREANE liberalitas facit:
Dum priſca nobis tradis exemplaria
E Bibliothecæ diuitis penetralibus,
Cuius volumina ſunt negata nemini,
Qui ſibi ſimul prodeſſe velit & publico.
Te ergo duce ô SANCTANDREANE, & auſpice
Te, qui excolis ſummis genus virtutibus,
Audentiùs nos hoc Theatrum pandimus
Oris in Italis, in oris Atticis:
Freti bona ſpe, dummodo placeat Viro
Qui moribus ſanctis Galeri purpuram
Et erudita mente decorat maximè,
Multis vt auctum redeat ad nos partibus,
Acceptiúſque Chriſtianorum choro,
Qui verſibus libenter applaudit ſacris.
Mordacium nihil moror dicteria:
Procul prophana turba, vana, liuida.

QVID in iſtius noui Poëmatis Græci editione, & eius Latina interpretatione præſtiterim (Lector cãdidiſſime) abs re eſſet, opinor, monere te: cùm res ipſa pro me loquatur. Annotationes in locos explicationis egentes, quas affectas apud me viderunt amici, in aliud tempus diſtuli. Varias lectiones & notas non ſuperuacaneas ad oram libri adſcripſi. Enimuerò, quia melius omninò reor, cum D. Hieronymo, etiam proprium errorem reprehendere, & delictum vertere, quàm defendere, & in ipſo perſiſtere: à te maximopere peto & quæſo, ne hîc offendaris aliquot maculis, quas aut incuria fudit, Aut humana parum cauit natura: néve præfractè mecum agas, quin erranti comiter monſtres viam obſecro: me certè numquam pudebit tam prauè, vt neſcire malim, quàm diſcere. Sed quò alacrius hanc mihi des veniam, (adoleſcenti, quem identidem, vel ipſo huius libri editionis tempore, cura rei domeſticæ & Typographicæ prouinciæ à ſtudiis auocauit) finge te in eadem iſta naui fuiſſe: tum, vt æquus rerum æſtimator, ſi quid nouiſti rectius iſtis, Candidus imperti: ſi non, his vtere mecum. Interim porrectiore fronte noſtrum hoc ſpicilegium accipito. Vale.

Fol. 2. *Verſu* 20. *lege*, Opaca curarum fugauit nubila.
ver. 43. *legi poteſt.* At plurimæ venæ abditorum fluminum. *ex felici coniectura Io. Paſſeratij, viri erudítiſſ. facta permutatione prioris ſyllabæ ὀμμάτων in κυμάτων, vel ναμάτων.*
ver. 50. Sophiſta Procle fabularum inanium.
Fol. 8. *ver.* 201. Coniunctus in diſp. *vel.* Fit vnus in.
ver. 216. Lucíſque fontes orbe concitos. *vel apertius*, Lucíſque fontes, qui cient orbem, tenet. *Hîc emenda obiter nume-*
Fol. 12. *ros pag.* 9. *&* 11. *ver.* 306. In quîs leuia quamplurima inuolucra ſunt, Ne vel grauetur.
ver. 322. Tu quadriiugi currus modo aptas quattuor Elementa: curſus aſt habenis ſuſt.
Fol. 14. *ver.* 344. Lunam quis, almum lumen aut Solis videns.
ver. 454. Nam ſponte is arcipotens aberrat à ſcopo.
Fol. 18. *ver.* 462. Lucrator animorum ac op. f. v.
ver. 489. Qualémve fundum. (*ſi mauis* fundum *eſſe maſc.*

quàm

Fol. 22. *quàm neutri generis.* *ver.*582. Et nubila horr.
ver. 601. Nec term. tranſ. antiquiſſimos,
Fol. 32. *ver.* 876. Ob quem iſta, poſt quem tanta curr. ſed.
ver. 886. Non te antè odoratur magis quàm balſamum.
*Fol.*36. *ver.* 956. Hoſtis fugâ ſ. ſ. *v.* 970. Quæ non modò his d. ſ. i.
Fol. 42. *ver.* 1166. Materiem initium non habere. n. c.
Fol. 44. *ver.* 1177. Edat tubæ vt ſonum? vel inimitabili
ver. 1225. Vt nubilum telum ſagittarì abditi.
Fol. 46. *ver.* 1257. Quàm iungeret ſubtile opus tantis bonis.
ver. 1265. Iam qualis eſt lex ſericis quæ vermibus.
ver. 1271. Bombycis indumentum amictúſque fragilis.
Fol. 48. *ver.* 1288. Et intuentur id; niſi ita conniueant,
Incredulam at mentem gerunt pro credula?
*Fol.*50. *ver.* 1381. Ex prælio quo congredi hæc ſecum autum.
ver. 1385. Præſens niſi hæc p. v. n.
*Fol.*56. *ver.* 1556. Albas notas delebis; at melle illitam
Folio, 57. p.1. In ora libri, ἐπιπλίον.
*Fol.*58. *ver.* 1566. Fluxus vetat, qui ſponte non euenerint.
ver. 1580. Agitante iam ægro. *vel,* Fundente.
Fol. 60. *ver.* 1636. Nullo initio ordiens n. t. *ver.* 1649. Inſtans, futurum, tum quod i. c. ſ. *ver.* 1652. In indicantem, perpetuum,
Fol. 62. optantē modum. *v.* 1696. Quem carpere hìc malim rac. neſ.
ver. 1711. Iungens initio, vllum videns n. t.
ver. 1715. Ad humum reflecto, limus, ego, curſum meum:.
Fol. 64. *ver.* 1755. Adoptionis finis ante ſecula.
ver. 1759. Vnguentum initiatorum, & almam gratiam.
Fol. 66. *ver.* 1804. Lumen paternum, antiquius Phœbo iubar.
ver. 1817. Omnem gubernet ſubditam Soli plagam.
Fol. 70. *ver.* 7. Motus in animo turbulentos ſentiens.
Fol. 72. *ver* 97. Et quiſpiam ex iis pr. v. i.
Fol 74 *ver.* 133. Intenſionem ſoluat, animi copulam.
Fol. 76. *ver.* 200. Cumulus pecuniæ q. d. d.
ver. 202. Optabilis pleriſque prima dignitas.
ver. 210. Nullis honeſtos dedecus pati probris.
Fol. 78. *ver.* 219. Ac porrigit ſe modò, modò at ſe contrahit.
ver. 224. Prorepit omnis æui curſus hoc modo.

NONDVM murice tinctus, aſperóque
Morſu pumicis aridi politus,
SIRLETVM properas, Liber, videre,
Hunc quem purpureus tegit Galerus,
Prudentémque, piúmque, & eruditum:
Quo pulcherrima Roma nunc potitur.
I quò te faciat venuſtiorem,
Et doctiſque probiſque gratiorem.
Quàm vellem Piſidæ ſequi libellum!

Ἑξάστιχον εἰς Ἑξαήμερον Πισίδου.

ΘΑΥΜΑ μικρὸν βροτός ἐστι, μικρὸς γὰρ κόσμος ἀκούει·
Καὶ μέγα θαῦμα Θεοῦ κόσμος ὅδ' ἐστὶ μέγας·
Πάντων δ' αὖ Θεός ἐστιν ὑπὲρ τάδε θαῦμα μέγιστον,
Ὃν σύγε θαυμάζων, δοξολόγησον ἀεί.
Ὄφρα δὲ δοξολογῇς ἀρετήν, σοφίην τε, θεοῖο,
Θαυμασίοιο δέχου τήνδε βίβλον Πισίδου.

Φεδ. τοῦ Μορέλλου.

EK

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΣΟΥΙΔΑ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Διάκονος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ Χαρτοφύλαξ, τὸ ἐπίκλην Πισίδης † ἑξαήμερον δι' ἰάμβων, εἰς ἔπη τρισχίλια. Εἰς Ἡράκλειον τὸν βασιλέα, καὶ εἰς τὸν κατὰ Περσῶν πόλεμον· ἐπὶ τοῦ Ἀβαρικὰ καταλογάδην. ἐγκώμιον εἰς τὸν Μάρτυρα Ἀναστάσιον.

λείπει τὸ ἔγραψεν.

EX SVIDÆ COMMENTARIIS.

GEORGIVS Diaconus magnæ Eccleſiæ, & Chartularius, cognomento Piſides, Opus VI. dierum, tribus verſuum Iambicorum millibus expreſſit. Idem ſcripſit de Heraclio Imperatore, de Perſico bello: itémque Abarica, ſoluta oratione: ad hæc laudationem Martyris Anaſtaſij literis conſignauit.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΠΙΣΙΔΟΥ

Ἑξαήμερον ἢ Κοσμουργία.

Προοίμιον πρὸς Σέργιον πατριάρχην.

Ω ΠΑΝΤΟΣ ἔργου καὶ θεηγόρου λόγου
Καὶ γλῶσσα καὶ νοῦς καὶ σοφὴ καὶ καρδία,
Τὰ ῥεῖθρα τῶν σῶν οὐρανοδρόμων λόγων
Εἰς τὴν ἄικμον ἔμβαλε μου καρδίαν.
Αὐχμῷ γὰρ ἤδη τοῦ κατασχόντος ζόφου
Ἄφωνον εἶχον ἐξ ἀνάγκης τὸ στόμα,
Γῆς τοῦ λόγου σάλπιγγος ἐμπεφραγμένης.
Οὐδὲν γὰρ οὕτως ὡς ἀθυμίας νέφος
Χειμῶνα γεννᾷ καὶ νοημάτων ζάλην,
Καὶ συσκιάζει τοῦ λόγου τὸν ἥλιον,
Καὶ νύκτα ποιεῖ γνωστικῆς ἀβλεψίας,
Καὶ τοῦ λογισμοῦ συνθολοῖ τοὺς ἀστέρας·
Ἐγὼ δὲ πᾶσαν τὴν ἀχλὺν τῶν φροντίδων,
γρ. ἀποστρέφει. Καὶ τὴν ὁμίχλην τῶν φρενῶν* ἐπιστρέφει,
γρ. ἀποφράττει. Καὶ τῆς διόπτρας τὴν ὀπὴν* ἀντιστρέφει,
Δι' ἧς τὰ* μικρὰ τοῦ λόγου κινήματα
γρ. μακρά. Ὁ νοῦς θεωρεῖ γνωστικῶν ἐξ ὀργάνων.
Ἐπεὶ δὲ τῇ σῇ φωτοχύσμῳ λαμπάδι
Παρῆλθεν ἡ νύξ, καὶ τὸ πνεῦμά σου φθάσαν
γρ. τὰ τῆς μερίμνης ἀντεφύσησεν νέφη. Τῷ* τοῦ λογισμοῦ ἀντεφύσησεν νέφει,
Ἔλαμψε δ' ἡμῖν τὸ πρὸς εἰρήνην σέλας
Ἧκω φέρων σοι τῆς ἐρήμου καρδίας

Καρποὺς

GEORGII PISIDÆ, OPVS SEX DIERVM, SIVE MVNDI OPIFICIVM.

Præfatio ad Sergiũ Patriarchã Conſtãtinopolitanum.

OMNIS operis verbíq; celebrãtis Deum,
O lingua, ménſq;, pabulúmq; & corculũ,
Fluenta ſermonum polos penetrantium
Infunde in aridum meum pectuſculum:
Squalore nam caliginis, quæ me obruit,
Os vocis expers redditum planè mihi eſt,
Orationis flexili obducta tuba.
Ac nîl perinde vt anxij animi nubilum
Imbres ciet fluctúſque mentibus graues,
Occultat & Solem eloquentiæ aureum,
Noctémque gignit mentis ignorantiæ,
Rationis etiam turbat aſtra lucida:
Aſt intus omnem mentis animíque horridam
Nubem, profundas ac tenebras contrahit.
Agítque retro rimulam dioptricam,
Qua perſpicit Rationis alta mens graues
Commotiones, organis ſcientiæ.
At lampade tua illuminante orbem vndique
Cùm pulſa nox eſt, ſpiritus tuus celer
Obſcura curarum reflauit nubila,
Nobis refulſit interim pacis iubar:
En cordis inculti offero fructus tibi,

Fructus tui roris rigatos flumine:
Piarũ precum vis. Nec fas rubis vt obſoletus ſordidis
Animus feracem maximè ſegetem colat:
Niſi antè ſpinarum notas auelleres,
Aut amputares, enſe vel rigidiſſimo
Precationis feruidæ reſcinderes.
O cultor alme rupiúmque & ſentium:
Nam ſeminas in ſaxa perſæpè aſpera,
Silicéſque duros parere cogis liberos,
Matth.3. Dumóſque ſylueſtres iubes fructum edere?
Nec ales vlla ſemen hoc ſanctum tuum
Rapiens volatu præpeti depaſcitur:
Nos irrigato lachrymarum flumine,
Tum fortè prolem denuò ſterilis dabit,
Gignéntque fructum infructuoſa pectora.
Sed quando laudes turpia vt fugis probra,
Iam metam ad ipſam dirigo nutum meum,
Tuis ſagittis fretus omnino ſacris.
Malim, Orationis eſt quidem fons vnicus,
carminũ. At plurimæ venæ abditorum * luminum,
Verſus intercalaris, epiphonematicus, è pſalmo 103 cuius totũ iſtud Poëma, Paraphraſis eſt ampliſſima. Per quas rigat Propheta mentes regius,
Huiuſce ſtillans ſcriptionis flumina:
O † quãta quámq; ampla eſt tuorũ operũ, DEVS,
Induſtria opifex omnium, mundi parens!
O diuitum ingens notionum abyſſus, hæc
Haurire cupidis verba dia perſonans,
Quantum valent vt hauriant, non quantum habes.
Sophiſta Procle vocum humi ſerpentium,

Multùm

Καρποὺς γεωργηθέντας ἐκ τῆς σῆς δρόσου·
Ουκ ἦν γὰρ εἰκὸς τὴν * βάτον πεφυρμένην γρ. βάτῳ.
Ψυχὴν γεωργεῖν εὐφορώτατον στάχυν,
Εἰ μὴ φθάσας σὺ τοὺς ἀκανθώδεις ῥύπους
Ανεῖλες ἢ καθεῖλες, ἢ τομωτάτῳ
Τῆς σῆς πρεσβείας ὀξεχέρσωσας ξίφει.
Αλλ' ὦ γεωργὲ τῶν πετρῶν καὶ τῶν βάτων·
Σπείρεις γὰρ αὐτὸς κατὰ * πέτρας πολλάκις, γρ. πετρῶν.
Καὶ τεκνοποιεῖν ἐκβιάζῃ τοὺς λίθους,
Φύειν τε * καρποὺς ἀξιοῖς καὶ τὰς βάτους· γρ. καρπόν.
Καὶ πτηνὸν οὐδὲν τὸν σὸν ἔνθεον σπόρον
Εκ τῶν ἀδήλων βόσκεται πετασμάτων.
Αʹρδευσον ἡμᾶς τῇ ῥοῇ τῶν δακρύων,
Ισως * γένοιτο τέκνον ἐκ στείρας πάλιν, γρ. ὅπως γένηται.
Καὶ καρπὸς * ἔμφρων ἐξ ἀκάρπου καρδίας.
Επεὶ δὲ φεύγεις τοὺς ἐπαίνους * καὶ ψήφους, γρ. εὔφρων
Πρὸς τὸν σκοπὸν τὸ νεῦμα συντείνας ἔχω, γρ. ὡς.
Τοῖς σοῖς πεποιθὼς μυστικοῖς ἀκοντίοις.
Πηγὴ μὲν οὖν πέφυκε τοῦ λόγου μία,
Φλέβες δὲ πολλαὶ τῶν ἀδήλων * ὀμμάτων, ἴσ. ᾀσμάτων
Δι' ὧν ὁ Δαβὶδ πᾶσαν ἀρδεύει φρένα,
Ταύτης τὰ ῥεῖθρα τῆς γραφῆς ἀναβρύων,
Ως ἐμεγαλύνθη * τῶν σοφῶν σου κτισμάτων ἀλλ' ὡς, τοῦ
Η δημιουργὸς καὶ σοφὴ τεχνουργία. θεοῦ τῶν
Ω πλουσίων ἄβυσσος ἐννοημάτων, κτισμάτων
Βοῶσα τοῖς θέλουσιν ἀντλῆσαι λόγους,
Οὓς λαβεῖν χωροῦσιν, οὐχ ὅσους * ἔχεις. γρ. ἔχει.
Αλλ' ὦ σοφιστὰ Πρόκλε τῶν κάτω λόγων,

Ὁ πολλὰ βροντῶν ἐκ νεφῶν λοξοδρόμων,
Ὁ πτωχόκομπος τῶν νοημάτων σάλος,
Ὁ πολλὰ τολμῶν εἰς ἀΐδιον κτίσιν,
Ἄκουε μικρῶν συλλαβῶν κράτος μέγα.
Καὶ πρίν σε γὰρ λέγουσι ταῦτα θαυμάσαι,
γρ. ἐκθλίψαντα. Τοῖς ὠσὶν * ἐκθλίψαντα τοὺς λόγους μόνον·
Τὸ τῶν νοημάτων γὰρ ἐκφράσαι βάθος,
Εἰπών, ἀπειπών, ἀστατῶν ἀνετράπης,
Θάλπων τὸν ὄγκον εἰς κενὰς ὑποσχέσεις.
Οὐκ ἠγνόεις γὰρ δεινὸς ὢν λογογράφος,
Ὡς εἴγε καὶ κάνωπα τολμήσῃς φράσαι,
Αὐτός σε νύξας ἐκφοβήσῃ, σαλπίσας.
Καὶ μηδὲν ἡμῖν ὡς ἀκόμποις κομπάσῃς.
Εἰ ταῦτα φράζει Πρόκλος ὀκνεῖ καὶ τρέμει,
Πίστις δὲ θαρρεῖ καὶ λαλεῖν καὶ συγγράφειν.
Ἀλλ', ὦ σοφιστὰ τῶν ξενοσπόρων λόγων,
Ἄκουε Πρόκλε, μηδὲ κομπάσῃς, ὅτι
Σοῦ τὴν ἀφορμὴν τοῦ σκοποῦ δεδωκότος
Σιγῶσι Πρόκλοι καὶ λαλοῦσιν ἀγρόται.
Ὦ τὴν ἀνεξεύρητον ἣν ἔχεις φύσιν
Κρύψας ὁμίχλῃ καὶ περιστείλας γνόφῳ,
Ὅπως μάθοιμεν πῶς ἀεὶ κεκρυμμένη
Ἐκ τῶν ἑαυτῆς φαίνεται ποιημάτων.
Ὦ τὴν ἀκίνητον οὐρανοῦ στέγην
Τῷ σφαιρομόρφῳ τῶν σοφῶν εἱλημάτων
Ὑψοῖ πλατύνας, καὶ τοσαύτῃ συντάσει
Βάθρον τεθεικὼς μηδαμοῦ πεπηγμένον.
Ὦ δέρριν ὥσπερ ἐξαπλώσας τὸν πόλον·

Ὁ σὸς

In Proclũ, ſiue Ioan. Philoponũ, impiũ Tritheitē, Procli nomine inuehitur.

Multùm intonans è flexuoſis nubibus:
O notionum pauperum & tumentium
Procella, in æternam creaturam procax,
Exilium audi ſyllabarum quanta vis:
Namque ante dicunt iſta miratum eſſe te,
Tantùm prementem dictiones auribus:
Nam cogitatorum altitudinem eloqui,
Aiens, negans, animo vacillans, abnuis,
Fouens tumorem inanibus dictis tuum.
Nec neſcius es, ô ſcriptor aſtutiſſime,
Vt ſi modò auſis de culice quid dicere,
Hic ipſe te pungendo terreret fremens:
Nobis ſuperbéque haud ſuperbis nil feras.
Si tale quid dicat Proclus, cunctans tremit,
Fides at audet ſcribere & firmè loqui.
Tu qui peregrinos temerè fundis ſonos,
Attende Procle: ne inſolenter dictites,
Dum tu aſſequendi occaſionem das ſcopi,
Silere Proclos, ruſticanos at loqui.

De admirabilitate Dei, operúmque ei⁹. Iob. 12. Rom. 1.

Natura cunctis, ſumme DEVS, incognita,
Quam nube cæca condis & caligine,
Vt hinc ſciamus, cùm vſque ſit recondita,
Tamen patere operationibus ſuis.

De cælo & cæleſtibus globis, in genere.

TV mobilem ſemper poli concham ardui
Cęleſtium pulchrè rotundata orbium
Extendis altitudine, atque eiuſmodi
Intenſione ſtabilis haud ſedem grauem.
TV pellis inſtar explicauiſti polum:

Pſ.103. Namque tuus Orpheus fila contrectans lyræ
Eſa.40. Deum canentis, nuncupat pellem polum:
Hier.51. Iob.38. Quòd longa porrecta in ſpatia profundáque
Subtilitas ſit corporum cœleſtium:
Quamquam aſſerat ſpeciem hunc habere fumidam
Turbatur Acuta perſpicacis animaduerſio,
ſcilicet viſus ob rei Dum luminum conuerſio per inania
aſpectabilis Obiectum obit ſpectationis abditæ.
diſtantiam. Siue hunc bipartitum globum inſtar fornicis
Surſum eleuatum aut eminentem prædicet,
Seu verſus ipſum orbem infimum labi putet:
Namque ex volutionibus notis ſuprà,
Spectatur altera inferiùs abſcondita:
Firmamen vt habeat baſim quæ in te ſita eſt,
Pſ.74.92. In ſede, fixo quæ caret fundamine.
Conſurgit vt ſuprà, premitur infrà polus,
Porrigitúrque ad latitudinis cauum:
At circulo pares habet diſtantias,
Ac ſtans fugit, ſaliénſque firmus permanet,
Et motionem ceu quietem, mirùm, hábet.
Contrario motu cietur quàm orbis hic,
Ne occurſus iſte complicatorum orbium
Contentioſo diſſipetur impetu:
Nam curſibus contrariis par maximè eſt,
Velocitatis nutus vbi renititur,
Obſiſtat vt reuolutionum vinculum:
Ne deferatur motionis magna vis
Per inanitatem circulorum obeuntium:

Sed

Ο σὸς γὰρ Ορφεὺς τὴν πρόφθογγον λύραν
Κρούων ὁ Δαβίδ, δέῤῥιν εἶπε τὸν πόλον.
Ως ἐκταθείσης πρὸς τὰ μήκη καὶ βάθη
Τῆς ἁπλότητος τῶν ἐν ὕψει σωμάτων.
Εἰ καὶ καπνοῦ γὰρ τοῦτον ἐμφάσεις ἔχειν
Προβλεπτική τις εἶπεν ὀξυδερκία,
Κενεμβατούσης τῆς φορᾶς τῶν ὀμμάτων
Πρὸς τὴν ἀμυδρὰν τῆς ῥοπῆς θεωρίαν.
Η σφαῖραν ἡμίτμητον ἀψῖδος δίκην
Υψουμένην ἄνωθεν, ἢ κυρτουμένην,
Η καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν κάτω φερομένην.
Εκ τῶν ἄνω γὰρ γνωστικῶν κυλισμάτων, γρ. κυρτου-
Κάτωθεν αὐγὴ φαίνεται * κεχρυμμένη, μένη.
Οπως * ἔχει στήριγμα τὴν ἐν σοὶ βάσιν, γρ. ὅμως.
Εἰς βάθρον ἀστήρικτον * ἐστηριγμένη. γρ. ἐστηρι-
Ανω γὰρ ἦρται καὶ βαθύνεται κάτω, γμένος.
Εκτείνεται γὰρ πρὸς τὸ χάσμα τοῦ πλάτους,
Ισας δὲ κύκλῳ τὰς ἀποστάσεις ἔχει,
Εστὼς γὰρ φεύγει, καὶ διαστέλλων προσμένει
Στάσιν γὰρ τὴν κίνησιν ἀῤῥήτως ἔχει.
Τρέχει δὲ τῷ συμπλόῳ τὴν ἐναντίαν
Μήπως τὸ συγκίνημα τῶν ἐλασμάτων
Ωθημα πάσχων ἐκραγῇ τῇ συντάσει.
Εν τοῖς ἐναντίοις γὰρ εἰκότως δρόμοις,
Η τοῦ τάχους σύννευσις ἀντωθουμένη
Παρακρατεῖ τὸ σφίγμα τῶν κυλισμάτων,
Μή πως καταρραγῇ τῆς φορᾶς ἡ σφοδρότης
Εν τῇ κενώσει τῶν τομῶν κυκλοδρόμων,

Ἀλλ' ὥσπερ εἰς σύνδεσμον ἀντεσφιγμένον
Τοῖς ἀνθελιγμοῖς συγκρατεῖται τῆς τάξεως,
Βάσει τρεχούσῃ καὶ φορᾷ πεπηγμένῃ.
Ἐστι δὲ πασῶν ἀκροτήτων ἀκρότης,
Ὅρος δὲ πάντων ἐστὶ τῶν ὁρισμάτων·
Ἀφίσταται δὲ τῶν ἀφεστώτων ὅλων,
γρ. τούτων. Οὐδὲν δὲ τούτου μεῖζον ὡς ἀμετρία.
Ἐντεῦθεν αὐτὸν ἐκπλαγέντες ὡς μέγαν,
Ὡς εὐρὺν, ὡς ἄπειρον, ὡς ἐπηρμένον,
Μύθοις ἔπλαττον, ὡς ἀτλαντικοῖς πόνοις,
Μακρὸν ὑποστήριγμα κιόνων ἔχει.
Ἴσως τὰ μακρὰ τῆς ἀδηλίας βάθη
Στύλων ἀβάθρων ἐκτυποῦντες ἐμφάσει.
Μέγας γάρ ἐστιν ὡς θεοῦ μικρὸς θρόνος.
Ἡβᾷ δὲ γηρῶν, καὶ παρακμὴν οὐκ ἔχει,
Ἕως ὁ πηγνὺς αὐτὸν εἱλίξει λόγος.
Στολίζεται δὲ τὸν χιτῶνα τὸν μέγαν,
Τὸν ἀέρα κλωσθέντα κερκίδι ξένῃ.
Χυτὸν, διαυγῆ, λεπτὸν, ἠραιωμένον,
Εἰς πᾶσαν εἰσδύνοντα σωματουργίαν.
Περιέρχεται δὲ νυμφικῶς ἐστεμμένος,
Λαβὼν διαυγεῖς μαργαρίτας ἀστέρας.
Ἔχει δὲ πρὸς τὰ στέρνα λυχνίτην ἕνα,
Ὡς πῦρ ἀποστίλβοντα πρὸς τὴν ἡμέραν.
Ἄλλον δὲ λευκόπυρσον ὡς πρὸς τοὺς πόδας,
Δεικνῦντα λευκὴν πανταχοῦ τὴν ἑσπέραν·
Φρουρεῖ δὲ πᾶσαν, ὡς ἐν εἱρκτῇ τὴν φύσιν.
Τηρεῖ δὲ τὰ στοιχεῖα φραγμώσας ὅλα.

Κόλπος

Sed hæreat, quaſi vinculo adſtrictus, polus,
Pernicitatis inuolutionibus,
Baſi vaganti, & lationi immobili.
Polus omnium eſt extremitatum ſummitas,
Ac terminorum terminus planè omnium:
Abſcedit à cunctis procul diſtantibus,
Immenſitáſque ſola menſura illius.
Hinc obſtupentes plurimi, ingentem velut,
Et latum & immenſum, eleuatúmque altius,
Finxêre vt hic Atlanticis laboribus
Ingentium fulcrum columnarum occupet: Ariſt. 2. de cælo, cap. 1. Atlãtis allegoria explicatur.
Obſcuritatis forſitan voragine
Sub talium expreſſa columnarum typo.
Ingens enim eſt, velut Dei paruus thronus:
Pubes ſeneſcenti eſt, vigor nec deficit,
Dum ſermo pollens hunc ciet qui condidit.
Velatus ille eſt maximo velamine,
Nempe Aeris, radio nouo qui textus eſt.
Hic fuſilis, tenuis, refulgens, rarus eſt, Aer.
Penetrans in omnem corporum molem illicò.
Procedit ergo ſplendida ornatus toga,
Vt margaritas clara geſtans ſidera: Stellæ.
At pectori adiunctum vnicum lychnitem habet, Sol.
Vt flamma, ſplendentem diurna ad tempora:
Candore fulgentem alterum, quaſi ad pedes, Luna.
Vbique candidum indicantem veſperum.
Vt carcere omne continet rerum genus:
Elementa ſeruat cuncta, cingítque aggere:

Sinúſque motu præditorum eſt omnium,
Anteuenit omnem cuncta motum concitans,
Punctíque tellurem inſtar in medio gerit:
Nulláque firma in ſede ſtabilitus, tamen
Cinctum orbe centrum parte ab omni ſuſtinet:
Conuoluit idem abyſſum, vt in cunabulis:
Circundat omnem, rete ceu quodam, plagam.
Coërcet omnia, quæ, Deus, ſolus regis:
Tantámque molem arcens ſuis amplexibus,
Arctatur extra, latitudo quâ patet:
Immenſitas namque orbium cæleſtium
Dimenſa tecum, eſt punctum in anguſto ſitum.
Summe artifex multiplicis adeò tegminis,
De Situ orbis terrarũ.
Naturam enim deſcribis omnem, ceu liber,
Tua dioptra, contegíſque infra abditos,
Atque accolas, hoc ſubdiali vmbraculo:
Cremas quidem vríſque ignibus clarum æthera,
At minimè conſumis calore condita,
Imò vt placet rem quamque ritè collocas.
Tu perbeatas Angelorum eſſentias,
De Angelorum figuris & hymnis.
Vel ſpiritum indicas, vel ora flammea,
Vim feruidam pingens acutámque his datam:
Vel quadriformæ imaginis fingis nota,
Dum robur ac diuerſitatem harum exprimis.
Aut luminum expãdis numerum in his maximum,
Lucem vt tuam poſſint videre apertiùs,
Et lateat ipſas quod cietur hîc nihil.
Nam hymnos canunt tibi, Imperatori ſuo,

Cherubim,

Κόλπος δὲ παντὸς γίνεται κινουμένου,
Φθάνει δὲ πᾶν κίνημα, συγκινῶν ὅλα,
Στιγμὴν δὲ τὴν γῆν ὥσπερ ἐν μέσῳ φέρει.
Ἐπ' οὐδενὸς δὲ πήγματος πεπηγμένος,
Τὸ κοσμαγωγὸν ἀντερείδει κέντρον·
Σιωδεῖ δὲ τὴν ἄβυσσον ὡς ἐν σπαργάνῳ·
Κυκλοῖ δὲ τὴν σύμπασαν, ὡς ἐν δικτύῳ·
Σφίγγει δὲ πάντα σοὶ μόνῳ κρατούμενα.
Καὶ τὸν τοσοῦτον * ὄγκον ἐγκλείσας ἔσω,
Ἔξωθεν αὐτὸς τῷ πλάτει συσφίγγεται· γρ. κόσμον
Μετρουμένη γὰρ οὐρανῶν ἀμετρία,
Ὡς πρὸς σε στιγμὴ γίνεται στενουμένη.
Ὦ μηχανουργὲ τῆς πολυστρόφου στέγης,
Διαγράφεις γὰρ πᾶσαν ὡς θέλεις φύσιν
Τῇ σῇ διόπτρᾳ, καὶ στεγάζεις τοὺς κάτω,
Καὶ τοὺς περιοίκους, εἰς ὑπαίθριον * σκέπτῃ. γρ. σκέπεις.
Διαφλέγων μὲν καὶ πυρῶν τὸν αἰθέρα,
Πλὴν μὴ φλογίζων τῇ πυρώσει τὴν κτίσιν,
Ἀλλ' ὡς δοκεῖ σοι πᾶσαν ἁρμόζων φύσιν.
Ὦ ταῖς ἀδήλους οὐσίας τῶν ἀγγέλων
Ἢ πνεῦμα δεικνὺς ἢ πυρίστομον φλόγα,
Τὸ θερμὸν αὐτῶν καὶ τομὸν διαγράφων
Ἢ τετραμόρφῳ σχηματίζων εἰκόνι,
Τὸ στεῤῥὸν αὐτῶν ζωγραφῶν καὶ ποικίλον·
Ἢ πλῆθος αὐτῶν ἐξανοίγων ὀμμάτων,
Ὡς καὶ τὸ σὸν φῶς ἐμφανέστερον βλέπειν,
Καὶ μὴ λαθεῖν τι τῶν κάτω κινουμένων.
Σοὶ γὰρ φέρουσιν ὕμνον, ὡς νικηφόρῳ,

Χερουβὶμ, ἀρχαὶ, καὶ θρόνων στρατεύματα,
Καὶ πᾶς Σεραφὶμ εἰς ἀκίνητον τάχος
Ἑστὼς πτεροῦται, καὶ πεπηγμένος τρέχει.
Καὶ ταῖς δυσὶ μὲν τοῦ προσώπου τὴν θέαν
Σκέπει πτέρυξι, ταῖς δυσὶ δὲ τοὺς πόδας,
Καὶ ταῖς δυσὶ πρὸς ὕψος ἵπταται μέγα·
ἴσ. τριφεγγές. Καὶ τὸ * τριφεγγὲς τῆς ἁγιστείας * σέλας
γρ. μέλος. γρ. σέλας. Εἰς ἓν συναρμόζουσι κύριον * σέβας.
Δεικνύντες εὐσύνοπτα τῇ διαιρέσει,
Καὶ τῇ συνέξει τοῦ θεορρύτου λόγου,
Διαιρετῶς μὲν τὰς ὑποστάσεις σέβειν,
Ἡνωμένως δὲ προσκυνεῖν τὴν οὐσίαν,
γρ. ἐμφαντικὴν τρ. ὀρθοδοξίαν. Ἐκφαντικῇ * τρανοῦντες ὀρθοδοξίᾳ,
Τὴν † ἑνότητα τοῦ λόγου σαρκουμένην,
γρ. τ. ἀδιότητα. Εἰς ἀλλόφυλον μὴ ῥυῆναι τετράδα,
Ἀλλ' ἓν πρόσωπον καὶ θεαρχίαν μίαν,
Πρὸ σαρκὸς ὑμνεῖν καὶ μετὰ * σαρκὸς λόγον,
γρ. σάρκωσιν. Τὸν αὐτὸν ἄνθρωπόν τε καὶ θεὸν φύσει,
Μὴ προσθέσει χυθέντα, μὴ διαιρέσει
Τομὴν παθόντα, μὴ τραπέντα συγχύσει,
Διπλοῦν τὸν ἁπλοῦν, μηδαμοῦ πεφυρμένον.
γρ. κτισμάτων. Ὦ πρὸς τὸ κάλλος τῶν ἐν ὕψει * σωμάτων
Λειμῶνα πολλῶν ἐμφυτεύσας ἀστέρων,
Καὶ νύκτα κοσμῶν, καὶ στολίζων ἡμέραν
Καὶ φῶς καθαίρων, καὶ μελαίνων ἑσπέραν,
Καὶ πῦρ γεωργῶν, καὶ κατασπείρων ὕδωρ,
Τὰ κοινὰ τοῖς χρήζουσι θησαυρίσματα.
Ὦ λεπτόσωμον ἐκχέων τὸν ἀέρα·

Cherubim, Poteſtates, Thronorum exercitus,
Seraphímque cunctus celeritate immobili
Stans aduolat, fixúſque pernix curſitat:
Binis & alis velat aſpectum ſuum,
Alíſque geminis protegit pedes ſuos,
At alteris binis in altum tollitur.
† Aptantque Numinis iubar ter lucidum
Ad vnicam venerationem principem.
Sicque euidenter indicant, dum diuidunt
Iungúntque verbum, quod fluit diuinitus,
Hypoſtaſes diuiduè honorandas quidem,
Subſtantiam at ſolùm eſſe adorandam vnicam:
Plana docentes, recta & in Deum fide,
In carne Filium editum, Verbum ſacrum,
Extraneam haud quaternionem admittere,
Perſonam at vnam, principatum vnum Dei,
Verbum ante carnem colere, poſt carnem quoq;,
Simul Dei naturâ & hominis præditum:
Non auctione fuſum, & indiuiſum ea
Partitione, à mixtione liberum:
Idem eſt duplex, ſimplexque, purum maximè.
Tu pulchritudine orbium cæleſtium,
Quamplurimorum ſiderum pratum ſeris,
Ornas tenebras, & diem velo induis,
Lucémque luſtras, veſperúmque atrum facis,
Ignem excolis, ſeménque in vndas coniicis,
Opes egenis quas recondis omnibus.
Subtile corpus, Aërem, tu diſſipas,

† vide an leg. Sanctúmque Numinis melos ter côcinunt.

De Mundi toti' ornatu.

De Aere denuò.

Ad hunc enim reuertor ipſe identidem,
Quem dum loquor reſpiro nunc vel maximè,
Qui cùm ſe vbique fundat, eſt fixus tamen:
Spiraminiſque libripens iuſtiſſimus:
Fluxus perennis, munus argento haud datum.
Non diues, aut quantumlibet princeps potens,
Auræ amplioris percipere tractum queat.
Effundit in cunctos ſuam æquè gratiam:
Tum ſingulis ſimplex patet, tum multiplex,
Reciſus integer eſt, fluitat haud turbidè:
Vnitus in diſpertiendis flatibus:
Concretus & ſtans, vndiquaque profluit.

De Sole & eius proprietatibus, vt pſal. 18.

Titana Solem tu creaſti maximum:
Nam me iuuat cum Sole rurſus colloqui,
Auidè intuens notiſque ſignans hoc iubar:
Commune lumen, peruidentem omnia oculum.
Hic altor ignis omnium, qui veſperum
Cùm ſubter eſt terram facit, ſupra at diem.
Hic orbis eſt ſpeculum, vel è contrario,
Scintilla viſus, ſplendor vnde luminum,
Vel fulgor emicans procul, peregrina vel
Vtcunque res inducta, viſum perficit.
Nil motioni eſt illius reconditum,
Eſtque omnibus ſua lampas irradians ſatis.
Et ad profundum extremitatum præuenit,
Luciſque fontes orbe concitas habet.
Communis eſt hortator opificum omnium:
Verſatur at curſu polo contrario,

Oculi qua ratione illuſtrentur: vide Ariſt. de Sẽſ. c. 2. & lib. 2. de Aio. c. 7.

Πρὸς γὰρ τὸν αὐτὸν ἀντανέρχομαι πάλιν,
Καὶ μᾶλλον αὐτὸν νῦν λαλῶν ἀναπνέω,
Τὸν πανταχοῦ ῥέοντα, καὶ πεπηγμένον,
Τὸν εὐτάλαντον τῆς πνοῆς ζυγοστάτην,
Τὸν ἄφθονον ῥοῦν, τὴν ἀνάργυρον δόσιν.
Ου πλούσιος γὰρ, οὐ δυνάστης ἁρπάσει
Γνοῆς περιττῆς ἐξ ἐκείνου συρμάδα,
Αλλ᾽ εἰς ὅλους περίεισι τὴν ἴσην χάριν,
Καὶ πᾶσιν ἁπλοῦς φαίνεται καὶ ποικίλος,
Τομαῖς ἀτμήτοις, εἰσροαῖς ἀσυγχύτοις·
Εν τῷ μερίζειν τὰς πνοὰς ἡνωμένος,
Εν τῷ περιχεῖσθαι πανταχοῦ * συνημμένος. γρ. συνηρμένος.
Ω τὸν γίγαντα τοῦτον ἥλιον κτίσας·
Σφίζω * γὰρ αὐτῷ προσλαλῆσαι καὶ πάλιν, γρ. φείδω.
Βλέπων ἀπλήστως καὶ γράφων τὸν ἥλιον,
Τὸ κοινὸν ὄμμα, τὴν πανοπτρίαν κόρην·
Τὸ πάντροφον πῦρ, τὸν ὑπὸ γῆς μετὰ ἑσπέρας,
Υπὲρ δὲ τὴν γῆν ἐργάτην τῆς ἡμέρας·
Τὸ κοσμικὸν κάτοπτρον, ἢ τοὐναντίον
Τὸν ὀπτικὸν σπινθῆρα, τὴν τῶν ὀμμάτων
Εκλαμψιν ἢ † πρόσλαμψιν, ἢ ξένην φύσιν γρ. πρόσβλεψιν, ἢ ξένην λύσιν.
Εν εἰσαγωγαῖς * ἐκδοχὰς ποιουμένην. γρ. ἐκδοχῶν.
Ουδὲν γὰρ αὐτοῦ τῆς φορᾶς ἀπεκρύβη,
Αρκεῖ δὲ πᾶσι τῇ ῥοπῇ τῆς * ἀκτῖνος· γρ. ἀλμύδος.
Φθάνει δὲ μέχρι τοῦ † βάθους τῶν τερμάτων· γρ. βυθοῦ.
Φωτὸς δὲ πηγὰς κοσμοκινήτους ἔχει.
Εστι δὲ κοινὸς ἐργεπείκτης τῶν κάτω.
Τρέχει δὲ τῷ σύμπαντι τὴν ἐναντίαν·

Immotus vt ſic lationis impetus
Decurſibus prematur aduerſis ſibi:
Ne vinculum volutionum corruat
Intenſione, quæ fit in rectum, orbium.
Sed ceu implicatus colligante vinculo,
Pernicitatis ſtringitur retinaculis,
Baſi vagante, motione non vaga:
Nam niſi maneret ſtabilis, at diuerteret,
Incendio flagraret orbis illicò.
Tu Lunæ opacam lampada orbe in infimo
Accendis, inſtauráſque Solis ignibus:
Nam commodat Sol lumen huic radijs ſuis,
Nec ſat ſcio quî id aſſerant, forſan tamen,
Nón tanquam egeres mutuato lumine:
(Siquidem ante Solem lumen infundis tuum)
Sed conditis vt rebus hunc modulum inderes
Pulchræ neceſſitatis, & docti imperî.
Vt indiga almæ lampadis Phœbi ſoror
Induceret perceptiones humidas:
(Humore namque gaudet adiuncto calor)
At feruidus vigore Phœbus aureo
Expromat inſitos vapores illius:
Vt mixtio hæc par ſit iugali vinculo,
Cùm copulantur duo creandi gratia,
Fœtuſque pulchros edat è lætis ſatis,
Sponſum calentem Luna coniungens ſibi.
Hoſtile nil, pugnáxve condidit Deus:
Sed quaſi ſorores genitor, & rector domus,

Luna, quî radijs Solis accendatur.

Elementorũ 4. vinculum.

Concordia ligat, repugnant quæ ſibi,
Quaternionis ordinem edens diſparis:
Malim, Quatuor columnarum inſtar infractus foret.
Vt vniuerſus mundus hic, magna vt domus,
† Quatuor arietum perſtet infractus modo:
Firmamine aſſumpto, quod vndique nititur.
Res iungis ita, natura quarum diſſidet,
Suades & illas domicilia coniungere,
Hoc prælio aſpirante nutum ad vnicum,
Vt reliqua communis ſit his concurſio:
Aër.
Et hæc quidem contexat aëreum hoc opus,
Subtile ſtamen, vitæ ad almum ſpiritum.
At ignis hæc natura fila valida net,
Ignis.
Tunicámque conficit fouenda ad corpora.
Aqua.
Producere alia imbres ſolet largos aquæ,
Feruore nimio ne crementur cætera.
Terra.
Ac terra demum ædes decoras efficit,
Et in dies nobis parat conuiuia.
Diſcordia concors.
Sic altiùs quàm mens capiat, eſſentias
Pugnare quæ videntur, vnà colligas.
De quatuor anni tẽpeſtatum viciſſitudine. Xenophon lib. 6. Cyri inſtitut. Hor. lib. 4. od. 7.
Æſtatis etenim flammeus vigor ſuum
Feruorem in hiemem frigidam haud mutat citò,
(Nam ſummitates, cùm repentinæ, nocent)
Sed temperatum ad tempus, autumnum & grauem,
Senſim rigorem nutricat dulcedine.
Nec frigore à duro, calorem ad feruidum,
At floridum ver primum adit, placidè amouens
Brumam rigentem, vt mox calores ingerat.
Atque hæc viciſſim agunt reciproca via,

Inſtar

Εἰρηνοποιῶν τὰς ἐναντίας φύσεις,
Τάξιν τε δεικνὺς τῆς ἀτάκτου τετράδος.
Ὅπως ὁ κόσμος οὗτος, ὡς οἶκος μέγας,
Ἄρρηκτος ἔσται τεττάρων † κριῶν δίκην, ἴσ. κιόνων.
Λαβὼν ὑποστήριξιν ἀντωθουμένην.
Οὕτως συνάπτεις τὰς ἀσυμβάτους φύσεις,
Πείθεις δὲ ταύτας ἐν συνοικίᾳ μένειν,
Εἰς ἓν θέλημα συμπνεούσης τῆς μάχης,
Ὡς λοιπὸν αὐταῖς κοινὸν εἶναι τὸν δρόμον
Καὶ τὴν μὲν ἔργον ἀερόστημον πλέκειν,
Ὕφασμα λεπτὸν εἰς ἀναπνοὴν * βίου. χ. μιᾶς.
Τὴν δ' αὖ πυρὸς νήθουσαν ἀρραγεῖς μίτους,
Χιτῶνα ποιεῖν εἰς τὸ θάλπειν τὴν φύσιν.
Τὴν δ' αὖ φέρειν ἔνομβρον ἐξ ἔθους ὕδωρ, χ. ὑπερβρασθῇ.
Μήπως τὸ θερμὸν φθαρτικῶς * ὑποβρασθῇ.
Τὴν γῆν δὲ ποιεῖν εὐπρεπῆ τὴν οἰκίαν,
Καὶ πάντας ἡμᾶς ἑστιᾶν καθ' ἡμέραν.
Οὕτως ὑπὲρ νοῦν ἐργάσω τὰς οὐσίας,
Ἐν τῇ δοκήσει τῆς μάχης, ἡνωμένας.
Καὶ τοῦ θέρους μὲν ἡ φλογώδης ἀκρότης,
Οὐκ εὐθὺς εἰς χειμῶνα τὴν θέρμην τρέπει,
(Αἱ γὰρ μετάρσεις βλαπτικαὶ * τῶν ἀνθρώπων) χ. τῶν σωμάτων.
Ἀλλ' εἰς τὸ μετόπωρόν τε καὶ κρᾶσιν μέσην,
Τῷ μαλθακῷ τὴν ψύξιν ἠρέμα τρέφει.
Κἀντεῦθεν εὐθὺς οὐ πρὸς ἄκρατον ζέσιν,
Ἀλλ' εἰς ἔαρ μέτεισι, καὶ λεληθότως
Τὸν κρυμὸν ὠθεῖ, καὶ τὸ καῦμα συλλέγει.
Καὶ ταῦτα δρῶσιν ἐξ ἀμοιβαίου δρόμου,

Inſtar puellarum choros agitantium,
Digitoſque conſerentium inter ſe ſuos,
Vitæ decoræ vt choream agant pulcherrimam.

Comparatio temporum viciſſitudinis cum chorea. Theod. Cyr. in amic. exul.

O quâta, quámq; ampla eſt, tuorû operû, DEVS,
Opifex poteſtas hæc, palàm oculíſque omnium!
Bruma vigente, arbuſta ſtirpéſque ocyùs
Penetrabili vſtæ frigore, areſcunt: decor
Recedit, infirmi labaſcunt ramuli,
Cadunt folia, tanquam cadaueri pili.
Poſt paululum labem eluunt iſtam arbores,
Reddunt venuſtatem, comas gignunt nouas,
Baccis decus ineſt, folia ſunt velut comæ,
Hæc abditis quaſi è ſepulchris prodeunt,
Generis ſui aſſuetam ad reuiuiſcentiam.

Brumæ & veris deſcriptio.

Æſtatis ecce tempus inſtat, nec ſcio
Quonam modo Sol ille flammis lucidus,
Momento eadem temporis, curſu & pari,
Hîc inficit nigrore vultus quos cremat,
Idem alibi rurſus alba corpora indicat:
Idem aridi fœtus ſatorum vt ſint facit,
Reddit liquorum idem vapores humidos,
Hos namque miſcet curſibus per aërem.
Viæque comes vdo calens adiungitur,
Vt temperatum miſceatur in modum,
Hæc qualitatum ſummitas, quæ ipſis ineſt:
Ne rapidè adurat omnia immodicus calor,
Cùm nullus adſit intus vuidus vapor:
Neu humoribus redundet iſte neutiquam

De Æſtate & Solis effectu.

Hic locus eſt ſuſpect.

Curſus liquore deſtitutus humido.
At veluti bini ad vnicum artifices opus:
Vapor quidem humectat, parítque gramina,
Et gignit Autumni aſperos fœtus grauis:
Inque his leuia multa integumenta explicat,
Ne ſic grauetur tener & infirmus liquor,
Nimis aut prematur arctiore vinculo,
Atque inde pomi ſuccus omnis excidat.
Nam gramen eſt concretionis indigens,
At mollitudinis liquorum firmitas.
Ergo duobus vnus occurrens calor,
Laxans & aſtringens modo dictu nouo,
Quod deficit, donis replet contrarijs:
Herbæ quidem radicem adhærentem creat,
Feruore mox tenui liquores condiens,
Vt carneum ſuauem cibum rore apparat.

Comparatio inſignis.

Vt accidit cùm cordibus duriſſimis
Scintilla Solis mentium ſuperuenit,
Quæ fouet & emollit, alit & corroborat,
Ex ſterilitate fructum amœnúmque inſerit.

Elementorũ & temporis cum Curru ſimilitudo.

Tv quadriiugi currus modo quatuor locas
Elementa, curſúsque habenis ſuſtines,
Septem dierum conuolutis orbibus:
Vitæ ſed axem vertis humanæ citum
Menſura eâdem, fluctuante nec rota.
Repagulorum limites ſeruas ratos,
Excurrat vt ne vehiculum orbitam ſuam,
Lacerúmque fiat, turbet aut ſpectaculum,

Aut

Τῆς ὑγρότητος ἡ φορὰ μονουμένη.
Ἀλλ' ὥσπερ εἷς ἓν ἔργον ἐργάταις δύο,
Τέγγει μὲν ἰκμάς, καὶ προσβάλλει τὴν πόαν,
Καὶ τῆς ὀπώρας ὠμὰ τίκτει τὰ βρέφη,
Ἐν οἷς τὰ πολλὰ λεπτὰ τείνει σαρκία,
Μή πως βαρυνθῇ τῶν ὀπῶν ἡ χαυνότης,
Καὶ θλίψιν ἕξει τῇ δέσει τοῦ σφίγματος,
Κἀντεῦθεν ἰκμὰς τῆς ὀπώρας ἐκπέσῃ.
Ἐπεὶ δὲ δεῖται πήξεως μὲν ἡ χλόη,
Χαυνώσεως δὲ τῶν ὀπῶν ἡ στερρότης·
Θέρμη συναντήσασα ταῖς δυσὶ μία,
Χαυνοῦσα καὶ σφίγγουσα τῷ ξένῳ λόγῳ,
Πληροῖ τὸ λεῖπον δωρεαῖς ἐναντίαις.
Καὶ τῇ χλόῃ μὲν ῥίζαν ἑδραίαν φύει· γρ. χαυνώσασα.
Λεπτῇ δὲ * χυλώσασα τοὺς ὀποὺς ζέσει, γρ. δρόσον.
Τὴν βρῶσιν ὡς ἔντεχνον ἀρτύει * δρόσῳ.
Ὡς καὶ παρ' ἡμῖν ὠμότητα καρδίας,
Σπινθὴρ νοητοῦ προσβαλόντος ἡλίου,
Θάλπει, μαλάττει, καὶ πεπαίνει καὶ τρέφει,
Καὶ καρπὸν ἐντίθησιν ἐξ ἀκαρπίας.
Ὦ τετράπωλον ὥσπερ ἅρματος θέσιν,
Στοιχεῖα τάττων, ἡνιοχῶν * δὲ τοὺς χρόνους, γρ. ἱππεχῶν δὲ δρόμοις.
Ἐν ἑπτακύκλοις ἡμερῶν * περιδρόμοις· γρ. περιόδοις.
Διεξάγων δὲ τοῦ βίου τὸν ἄξονα,
Ῥυθμῷ * συνήθει, καὶ τροχῷ βεβηκότι γρ. ῥυμῷ. Hanc lectionē, ſi germana eſt, ſequar, interpretando, Temone cōſueto, & rota firmiſſima.
Καὶ συμφυλάττων τὰς συνεκτικὰς θύρας,
Μή πως ὄχημα τοῦ συνήθους ἐκδράμῃ,
Καὶ σκύλμα πέμψῃ, καὶ ταράξῃ τὴν θέαν,

γρ. φύσιν, καὶ φείσιν. Δημοφθόρου τε* λύσιν ἐμβάλῃ μάχης·
Ἀλλ' ὥστε πάντων τακτὸν εἶναι τὸν δρόμον,
Καὶ μηδὲν ἡμᾶς αὐτοδέσποτον βλέπειν·
γρ. τὴν κτ. Κοινὴν δὲ δούλην πᾶσαν εἶναι σου* κτίσιν·
Καὶ μήτε συνδεθεῖσαν εἰς λύσιν τρέχειν,
Μηδ' αὖ παρελθεῖν τοὺς πεπηγμένους ὅρους,
(Εἰ μὴ μόνος σὺ τὴν τροπὴν ἀπεργάσῃ,
Καὶ γὰρ συνεῖδες προσκοπῶν τὸ συμφέρον)
Τῶν σῶν μεγίστων ἐργοχείρων τὴν κτίσιν
Μή τε τρέπεσθαι πᾶν γένος, καὶ συγχύσεις
γρ. ἐπεισάγειν. Ταῖς κοσμολεθέροις ἐκτροπαῖς παρεισάγειν,
Μηδ' αὖ μένειν ἄτρεπτον, ἀλλ' ἔχειν ὅρους
Τρεπτῆς ἀνάγκης, μὴ λαθοῦσα τῷ χρόνῳ,
Θεὸς νομισθῇ τοῖς ὁρῶσιν ἡ κτίσις.

Τίς γὰρ σελήνην ἢ τὸν ἥλιον βλέπων,
περὶ ἐκ- Ὀφθαλμιῶντας τῇ πρὸς ἔκλειψιν νόσῳ,
λείψεως. Οὐκ εὐθὺς ἔγνω τῇ διδασκάλῳ φύσει,
Ὡς οὐκ ἂν ἠλλάξαντο φωστῆρος γνόφον,
Εἰ μὴ παθηταῖς ἐζοφοῦντο λαμπάσι;
Ἢ τίς τὸν αὐτὸν δυσσυνόπτως ἀστέρα,
περὶ ἑώου, Καὶ φωσφόρον γνοὺς, καὶ σκοπήσας ἕσπερον,
καὶ ἑσπέρου. Οὐκ οἶδεν αὐτὸν ἐργάτην διπλοδρόμον,
Κήρυκα νυκτὸς, καὶ προφήτην ἡμέρας;

Τίς τὸν μέγιστον οὐρανὸν τοῦτον βλέπων,
περὶ οὐρα- Καὶ τὴν ἀκίνητον ἣν ἔχει βίαν,
νοῦ. Τῶν ἀστέρων τε τὰς συνεχεῖς καταστάσεις,
Νῦν μὲν βορείας, νῦν δὲ κινήσεις νότου,
Ἐν ἐκδρομῇ ποιοῦντας, ἢ μεταστάσει·

Ἢ τὸν

Aut concitet pugnæ aſperæ cladem horridam:
At curſus omnium ordinatus ritè ſit,
Et nil ſub aſpectum cadat iuris ſui:

Philo Iud. lib. de x. præc. Dei.

Naturáque omnis condita vni ſeruiat,
Nec, vincta, ſolui vinculis poſſit ſuis:
Neu tranſiliat vnquam datos fines ſibi,
(Niſi tu ipſe commutationis autor es,
Nam quid iuuent offenſiones, proſpicis)

Manus Dei opifices maximas appellat, vt propheta regius pſal. 8. opera digitorum Dei cælos vocat.

Manuum tuarũ opus, quæ opifices † maximæ:
Né ve omne mutari genus, & inducere
Turbas ruinis orbis ingentes queat:
Nec rurſus immotum maneat, at limites
Neceſſitatis occupet, ne temporis
Lapſu æſtimetur res creata quis Deus.
Lunæ quis almam, Solis aut ſtellam videns
Defectionis ſubijci laboribus,
Natura ab optima magiſtra haud percipit,

De Solis & Lunæ defectu.

His luminibus vllas tenebras non fore,
Ni inducerent eas patibiles lampades?
Quís ve vnum & idem ſidus acri lumine,

De Veneris ſtella, Lucifero & veſpero, cui Ariſt. 5. Eth. iuſtitiã comparat.

Modò Phoſphorum, modò Veſperum, ſi perſpicit,
Hoc neſciat, binorum opificem curſuum,
Lucis prophetam, noctis eſſe nuncium?
Quis maximũ hunc cæli ambitum circumſpicit,

De cæli conuerſione. pſal. 18. 88. 135.

Rapidiſſimam conuerſionémque illius,
Tum ſiderum quæque ampliora lumina,
Cùm nunc ad Aquilonem, iam ad Auſtralem plagã
Excurſione, aut tranſitu, flectunt iter:

Aut aëris perfuſi abyſſum maximam,
Hîc frigore gelidam, calore hîc torridam,
Incurſionibus & coactis ſubditam,
Eſſentiam immutabilem animo cogitans,
Quod ſemper immutatur, haud ſeruum æſtimet?

Meteora. Quidquid mouetur magis pēdet è vi mouēte, quàm cōtrà.

Quis grādinem, aut æſtum, vel atrum nubilum,
Ignéſve iaculatos, fauillám ve madidam,
Terram trementem, mox remiſſámve intuens,
Ignoret eſſe ſubditum tam agitabile?

De Mari.

Quis tot procellis concitum Mare aſpicit,
Nec cernit illud, more fugitiui viri,
Extra refugiens, ac retentum intra alueum?

Pſal. 93. Baſil. hom. 4 in Hexaem.

Hoc, ſæpius feruore aduſtum frigido,
Ac turbulentis fluctuum concurſibus,
Quaſi Mænas inſana & furens, toto impetu
Circumfluum allidit ſolo, iráque æſtuans,
Audentiùs dilatat os vaſti æquoris,
Et miſcet vndas murmure, & ſpumam exſpuit,
Labríſque circumfunditur viridi ſalo:
Ac fluminum pleraſque ſcatebras hauriens,
Salſuginem crudam è profundo proijcit:
Turbatum at ingluuie ſuæ temulentiæ
Effringere obices tentat, atque excurrere,

Pſal. 32. & 88.

Sed truditur, ſiſtítque perculſum metu:
Nec vda verò tranſit vndarum oſtia,
At labitur retrò ſupinis fluctibus,
Vt famula quæ ſuis retrahitur crinibus:
Si quidem eſt coërcitio creaturæ vtilis,

Quò

Ἢ τὴν ἄβυσσον τοῦ χυθέντος ἀέρος,
Ψυχρουμένην νῦν, καὶ πάλιν πυρουμένην,
Καὶ προσβολὰς πάσχουσαν ἠναγκασμένας,
Οὐ τὴν ἄτρεπτον ἐννοήσας οὐσίαν,
Δούλην νομίζει τὴν ἀείτρεπτον * κτίσιν; γρ. φύσιν.
Τίς βρασμὸν ἢ * χάλαζαν, ἢ χύσιν ζόφου, γρ. θάλασσαν
Ἢ πῦρ καταχθὲν, ἢ βραχεῖσαν αἰθάλην,
Ἢ γῆν τρέμουσαν καὶ παρειμένην βλέπων,
Οὐκ οἶδε δούλην τὴν κλονουμένην κτίσιν;

Τίς τὴν θάλασσαν ἀστατοῦσαν προσβλέπων, περὶ θαλάσσης.
Οὐκ οἶδεν αὐτὴν δραπέτου τινὸς δίκην,
Φεύγουσαν ἔξω, καὶ κρατουμένην ἔσω;
Ἢ πολλάκις ζέουσα τῇ ψυχρᾷ ζέσει,
Καὶ ταῖς ἀτάκτοις προσβολαῖς τῶν ῥευμάτων,
Ὅλην ἑαυτὴν οἷα μαινὰς ἀγρία,
Τῇ γῇ * προσαράσσουσα, καὶ θυμουμένη, γρ. περικλύσασα.
Θρασύνεται μὲν, καὶ πλατύνει τὸ στόμα,
Καὶ πολλὰ κράζει, καὶ τὸν ἀφρὸν ἐκπτύει,
Καὶ συμπέφυρται πρὸς τὰ χείλη τῷ στόματι.
Κρουνοὺς δὲ πολλῶν ἐκπιοῦσα ῥευμάτων, γρ. ἐκπτύουσα.
Ἄπλετον ὕλην ἐκ βάθους ἐρεύγεται.
Τῇ πλησμονῇ δὲ τῆς μέθης ταράττεται,
Ῥῆξαι τε τὰς κλεῖς, καὶ * διαδράσαι θέλει. γρ. διαδρᾶναι.
Ἀνθέλκεται δὲ, καὶ φοβεῖται, καὶ μένει,
Καὶ τὰς ἐνύδρους οὐ * παρέρχεται θύρας, γρ. περιτρέχει.
Ἀλλ᾽ εἰς ἑαυτὴν ὑπτίως ἀνατρέχει,
Ὡς οἷα δούλη τῶν τειχῶν κρατουμένη.
Μαστίζεται γὰρ συμφερόντως ἡ κτίσις,

Ὅπως ἀπλήγως σωφρονισθῶμεν φόβῳ·
Φείδει προνοίας τοῦ τεχνίτου τῶν ὅλων
Καὶ συσταλῶμεν, ὡς φοβήτρῳ παιδία,
Ἢ καὶ τὰ μικρὰ τῶν κυνῶν τετυμμένα,
Τὸ τῶν λεόντων σωφρονίζουσι θράσος.
Ὢ μέχρι πάντος ἐνδιδοὺς ὑποθέσεις
Ταῖς ἐκπροθέσμοις τῶν χρεῶν προθεσμίαις.
Ὁδοστατῶν δὲ τὴν ἁμαρτίαν φόβῳ,
Βίας τε ποιῶν εἰς τὸ σῶσαι τὸν βίον,
γρ. ἐντόμως. Καὶ μὴ δικάζων * συντόμως, ὁπηνίκα
Σφαλῶμεν ἡμεῖς, ἡ κλίσις δὲ λύπεται),
Ποινάς τε παρὰ τῶν ἐμῶν ἐγκλημάτων,
Ἀλλοτρίῳ μάλωπι τραυματουμένη.
γρ. μεταβάσει. Ὡς ἐν * μεταρσῷ λοιμικῆς ἀῤῥωστίας,
γρ. τομύτ. Ἄλλων ἐχόντων τὴν * τομὴν τῶν τραυμάτων,
Ὁ τοῦ πάθους κίνδυνος εἰς ἄλλους τρέχει.
Καὶ γίνομαι νῦν τῶν φρενῶν ἐν ἐκστάσει,
Πῶς ὁ κριτὴς δίκαια θεσπίζων ὅλοις,
Προσωποληπτεῖ, καὶ φιλανθρώπῳ χερί,
Ἄλλου σφαγέντος, ἄλλον ἕλκει πρὸς δίκην.
Καὶ πῶς ὁ κρίνων τοῖς δικάζουσι κρίσιν,
Ἢ δῶρα λαμβάνουσιν ἐγκαλῶν μέγα,
Αὐτὸς δὲ δῶρα λαμβάνειν ἐπείγεται,
Πτωχοὺς ὑπουργοὺς ἀξιοχρέους ἔχων·
γρ. μυστικούς. (Ὡς εἴ τις εἴποι * πιστικοὺς δομεστίκους)
γρ. τὴν κλίσιν. Ἐξ ὧν ἀπαιτεῖ καὶ προδοῦναι * τὴν δίκην.
Σφύζει δι' αὐτούς, μὴ φοβούμενος ψόγον.
Καὶ λαμβάνει θέλημα χρυσίου πλέον

Ἄρτῳ

Quò verberibus abſque inſtruamur territi:
(Quæ prouidentiæ venia opificis Dei eſt.)
Et cohibeamur pueri vt à larua ſolent,
Seu verberati paruuli flagro canes
Audaciam feram leonum comprimunt.
Tv das moras longiſſimas ad debiti
Solutionem præſtituto tempori:
Obſiſtis omni crimini formidine,
Incolumis vt ſit vita, vim fieri ſinis:
Nec iudicas rigidè, quibuſcunque accidit
Errare nos horis: opus ſed conditum
Patitur, meorum & criminum pœnas luit,
Dum vulneratur vulnere alieno graui.
Vt peſtilentis cùm viget morbi lues,
Quamuis in alijs vlcerum eſt ſummus dolor,
Contagio graſſatur eadem ad cæteros.
Nunc rapior extra me, ſtupétque mens mihi,
Vti ille iudex, qui ſtatuit æqua omnibus,
Acceptor eſt perſonæ, & hominum gratiâ,
Cùm peccet vnus, plectat alium eius loco.
Quóve is modo qui iudicantes iudicat,
Acerriméque punit auidos munerum,
Feſtinet ipſe oblata dona ſumere,
Cui creditores ſunt miniſtri pauperes,
(Vt quis domeſticos fideles dixerit:)
Poſcítque vt illi iúſque fáſque negligant:
Exultat inde, nec veretur dedecus:
Auro voluntatem æſtimat contrà bonam:

Dei infinita bonitas, & clementia. Lact. lib. 2. diu inſt. c. 18.

Similitudo apta.

Admiratio immẽſæ Dei miſericordiæ cum iuſtitia coniunctæ, Pſal. 100. Exodi. 23. Deut. 16.

Hic eſt ſuſpicio mendi in Græco cod.

Paníſque fruſto legibus vim infert ſuis:
Attrahitur & ſuſpirijs, ſi acceperit:
Marci 9. & 12. Lenitur vndæ frigidóque poculo,
Vectigal etiam lacrymæ calidæ capit:
Perſæpe ad vſque rem puſillam deuenit,
Occaſionem, fallat vt jus, quæritans:
Luc. 16. Pleraſque ſcindit ſyngraphas obnoxias:
D. Aug 1. Conf. 1. 3. donas debita, nihil perdens. Chirographorum mille confundit tomos,
Et liberatis cautionem amplam notat:
Iuſtiſſimorum pacta certa pignorum
Facit irrita illicò, notátque ſedulò,
Ac ipſe per ſe ſtatuit vt decreta vult:
Infringit ac leges, timere quas nequit:
Et omnium ſoluit reorum vincula,
Furéſque iuſtificat, placidus eſt impijs,
Scorta alloquitur, & publicanos diligit:
Quin Dauidis ſi concini hymnos audiat,
Ezech. 18. & ad Rom. 4. Puros & inſontes, vel homicidas, facit:
Idémque diluit nefanda crimina,
Sic etiã verti poteſt, † Conſtituit improbos, probos inter viros.
Defenſiones velparum æquasſuſcipit. Non atro enim liquore iudex maximus,
Cruore tingens at ſuos digitos rubro,
Exarat iſto regias notas modo.
De ſumma Dei patiẽtia & ſera punitione, ex pſ. 7. Arcum ſuum tetẽdit & parauit illum. Tv intendis arcum ſæpè, quò ferias malos,
Aſt impetum teli volantis ſuſtines:
Nam intenſionem dum paras arcus tui,
Tardus ſagittarius es, vbi iactu eſt opus.
Rurſus frequenter tendis arcus cornua,

Tum

Ἄρτῳ δὲ μικρῷ τοὺς νόμους βιάζεται.
Ὑφέλκεται δὲ καὶ στεναγμοῖς, ἢ λίθοι·
Ψυχρῷ δὲ πλησθεὶς θάλπεται ποτηρίῳ,
Καὶ λῆμμα θερμοῦ δακρύου ποιεῖται·
Καὶ μέχρι λεπτοῦ πολλάκις κατέρχεται,
Ζητῶν ἀφορμὴν εἰς τὸ κλέψαι τὴν δίκην·
Σχίζει δὲ πολλὰς συγγραφὰς ὑπαιτίους,
Τόμους δὲ σαθροῖ μυρίων χειρογράφων,
Τοῖς * ἀφεσίμοις δαψιλῶς ὑπογράφει, — ἴσ. καὶ τοῖς ἀφ. δι. ὑπογράφων.
Τὰς * ὑποθήκας, καίπερ οὔσας ἐνδίκους,
Γοργῶς ἀκυροῖ, καὶ χαράττει συντόμως,
Αὐτὸς καθ' αὐτὸν ὡς θέλει ψηφίζεται·
Νόμους σαλεύει, μὴ φοβούμενος νόμους·
Λύει τὰ δεσμὰ τῶν ὑπευθύνων ὅλων· — Ἄλλως, καὶ τοὺς ἀδίκους δικαιοῖ, εἰ εὕροι λάβοι.
Ληστὰς δικαιοῖ, ἀπένδεται κατακρίτους †.
Πόρναις ὁμιλεῖ, τοῖς τελώναις συμμεθύει.
Εἰ δὲ προχείρως ψαλμὸν ἐκ Δαβὶδ μάθοι,
Εἴωθε ποιεῖν καὶ φονεῖς ἀναιτίους. — ἴσ. καὶ τὰς δι. Has ita quoque connecteram,
Καὶ * διαλύσεις τῶν κακῶν ἐγκλημάτων, — Ingentium ſolutiones criminum,
Εἰ καὶ παρανόμους, ἐννόμους ὁρίζεται. — Vt ſint iniquæ, ſicut æquas approbat.
Οὐκ ἐκ βαφῆς γὰρ ὁ κριτὴς μελανδόχου,
Ἀλλ' αἱματώσας τοὺς ἑαυτοῦ δακτύλους,
Βαφαῖς ἐρυθραῖς βασιλικῶς ὑπογράφει.
Ὦ Τόξα τείνων εἰς τὸ πλῆξαι πολλάκις,
Περικρατῶν † δὲ τὴν βολὴν ὑπηγμένην· — περὶ ἀνοχῆς.
Τοῦ γὰρ βέλους μὲν ἀντεπίζεις τὴν τάσιν,
Ἀργὸς δὲ γίνῃ πρὸς τὸ βάλλειν τοξότης, — χ. περικρατῶν δὲ τὴν βο. ὑπηγμένην.
Καὶ πολλάκις τὸ τόξον ἐντείνας, πάλιν

Χαλᾷς δὲ κέντρον, καὶ μεθέλκεις τὸν τόνον
Καὶ τῇ δοκήσει σχηματίζεις τὸν φόβον,
Καὶ τῆς ἀπειλῆς ζωγραφεῖς τὴν εἰκόνα·
Ἕως φοβηθεὶς πρὸς τὸ πλῆκτρον ὁ βλέπων
Κλίνῃ τὰ νῶτα, καὶ προσκύψας εἰς γόνυ,
Καὶ τῷ φόβῳ τὸ σῶμα συστείλας ὅλον,
Φύγῃ τὸ τραῦμα τῆς βολῆς κινουμένης.
Εἰ μὲν δοκεῖ γὰρ ταῖς βολαῖς δυσβλέπτειν,
Εὐσημότερος γίνεται τῷ τοξότῃ.
Εἰ δ' αὖ μετάστῃ τοῦ κακοῦ μεταιχμίου,
(Μεταίχμιον δὲ τῆς μάχης ἀμφιβολία)
Παρατρέπει τὸ πλῆκτρον εἰς τοὐναντίον.
Θέλει γὰρ οὕτως ἀστοχεῖν ὁ τοξότης.
Καὶ πλάττεται μὲν τῷ δοκεῖν τὸν ὀργίλον,
γρ. τύπτει. Ἅπαξ δὲ * πλήττει, καὶ ταράσσει πολλάκις,
Φόβοις, ἀπειλαῖς, ἐνέδραις, ἐνυπνίοις.
Στοργῇ κολάζων, δεῖ γὰρ εἴθισται τῇ φύσει
Καὶ τὴν ἀπειλὴν τοῦ θεοῦ σωτηρίαν,
γρ. ποικίλως. Ὃς πρὸς τὸ σώζειν μηχανᾶται * ποικίλα,
γρ. παντοκράτης. Καὶ ψυχοκερδὴς γίνεται * πλουτοκράτης,
Καὶ τοῖς λαβεῖν θέλουσιν, οὐρανοκράτης.
ἀντὶ τοῦ ἱερεῖς ρόσυ. Καὶ μαργαρίτας εὐδοκεῖ προτιθέναι,
γρ. σέλοι. Οὓς οὐκ ἀπωστράκωσαν ἰνδικοὶ * λίθοι,
Ἀλλ' αἱ πενιχραὶ τοῦ βίου προστάσεις.
γρ. φειλούς. Φρυκτοὺς * δέ σοι δείκνυσιν ἄνθρακας λάλους·
Εἴπερ λαλοῦσιν ὄντες ἠνθρακωμένοι·
Στικτοὺς, ἐρυθροὺς, ὡς τὸ πῦρ ἐξημμένους,
Τὸ φῶς ἀπαυγάζοντας ἐκ τῶν τραυμάτων.

Τιμῆς

Tum ſpiculum laxas, retrahis & miſſile.
Opinione, infers ſuperuacuos metus,
Minitationis exprimíſque imaginem:
Donec metu exanimatus hoc telum videns,
Sua terga vertat, prouolutus ad genu,
Ac præ timore comprimens artus ſuos,
Declinet ictum concitatæ cuſpidis.
Aduerſa nam tela intueri ſi lubet,
Paratus ad vulnus ſagittifero tum erit:
Sin cautus à media receſſerit via,
(Peccatum at interſtitium habetur prælij)
Auertit in contrarium iaculum leue.
Namque arciger volens aberrat à ſcopo,
Ac ſimulat, vt credatur ira concitus:
Sed percutit ſemel, monétque ſæpius
Terroribus, minis, pudore, inſomnijs.
Amore caſtigans: minas etenim Dei
Par eſt ſalubres eſſe natura ſua:
Dum multa molitur, ſalutem vt conferat,
Lucrator animorum, opum fit venditor,
Vendítque cælum comparare optantibus.
Quin margaritas huic placet proponere,
Non quas procellæ concreant concha Indicæ,
Anguſta vitæ ſed ferunt diſcrimina.
Truces, loquacéſque indicat carbunculos:
(Si quidem loquuntur, igne cùm ſint torridi)
Punctis rubentes, igneos, ac flammeos,
Lumine cicatricum micantes aureo:

Dei monita, & comminationes.

Grecam inſcriptionē, *Demorbo Sacro* non capio. malim, *De certaminibus & premiis Martyrum Chriſti.*

Baſil. orat. 7. Hexam. D. Ambros. l. 5. Hex. c. 11. oſtreis pretioſiſſimā margaritam natura infixit.

D. Baſil. de Mart. Barl. D. Hieronymus in epit. Paulæ ad Euſtochium,

Afflictio in ſeculo, materia premiorum eſt.

Pretij lapillos parui, & immenſi tamen,
Planè paratos ad corollarum decus:
Queis tabidi artus, æſtibúſque feruidi,
Multò magis quàm flamma prunarum nitent,
Regnum ad Thronorum perpetim viuentium,
Vbi conſident qui tempſerint mortalia,
Vultum tyranni nec feri trepidauerint.
 Prudens flagellum: immenſitas ô copiæ:

Epiphonema.

Bonitas inexhauſta! vnica ex formidine
Hos purgat, atque tempus ante iudicî
In morbum, vt ignem in expiantem, coniicit:
Caſtigat at nos hoc magiſtro miſeriæ,

Vel hoc modo, Stipẽdium & morbi tribuit angoribus.

† Mercedem & ex morbi dolore præparat:
Sic quæ putatur mulcta vitæ, pœnáque,
Vt cauſa ſit, præſtat, ſalutis publicæ.

De Terræ baſi.

 Fundamen vndas tu rotundaſti ſoli,
Variabili at fulcro grauatum ſuſtines:
Et fundis in firmaminis locum aëra,
Aut me latet quamnam alteram ſtatuas baſim,
Aut quale fundum moliaris ponderi,
Vt non opus ſit præter hoc fundo altero.
Vel potiùs ignotis cathenis penſilem,
Reddis vehendis commodam nauem omnibus.
(Nam nauis eſt Tellus ſupernatans aquis,
Et ſtans, & orbis domicilia ſecum vehens)
 Ripis arenam congregas, muros Maris,
Obſtaculum infirmum procellis dans ſali.

Amos 4.

Tonitru creas, clarúmque ſtatuis fulgetrum

Fomiti-

Τιμῆς βραχείας, τοὺς ὑπερτίμους λίθους,
Ὅλους ἐντίμους εἰς παραθήκην στεμμάτων.
Ὧν αἱ ταχεῖσαι τῶν μελῶν ἀναβράσεις,
Στίλβουσι μᾶλλον ἢ τὸ πῦρ ἐξ ἀνθράκων,
Εἰς * βασιλείαν τῶν ἀειζώων θρόνων, ἴσ. ὡς τῆς βασ.
Τῶν μήτε θνητῶν ἐκκοπὴν † δεδοικότων, γρ. ἐγκοπήν.
Μήτε θρασεῖαν τύραννον ὡπλισμένων.
Ὦ τῆς σοφῆς μάστιγος, ὢ πλούτου βάθος!
Ὦ χρηστότης ἄπληστος! ἐξ ἑνὸς φόβου,
Τοὺς μὲν καθαίρει, καὶ παρὰ καιροῦ τῆς δίκης
Καθαρτικὸν πῦρ ἐμβαλοῦσα, τῶν νόσων·
Ἡμᾶς δὲ πείθει συμφορᾷ * διδασκάλῳ, γρ. συμφορᾶς.
Καὶ μισθὸν ἡμῖν ἐκ νόσου τεχνάζεται·
Καὶ τὴν δοκοῦσαν τοῦ βίου τιμωρίαν,
Κοινὴν ἀφορμὴν ἐκτελεῖ σωτηρίας.
Ὦ Γῆς ὑποστήριγμα τορνευτὸν ὕδωρ, περὶ γῆς.
Ἱστῶν δὲ τὴν βρίθουσαν ἀστάτῳ βάσει·
Ἢ βάραθρον αὐτῇ παρασχὼν τὸν ἀέρα,
Οὐκ οἶδα ποίαν * ἑδράζων ἄλλην βάσιν, ἴσ. ἱδρύσας.
Ποῖον δὲ ταύτῃ δημιουργῶν πυθμένα,
Ὡς μὴ δεηθῇ τοῦ μετ' αὐτὸν πυθμένος.
Σειραῖς δὲ μᾶλλον ἠγνοημέναις ὅλοις,
Ποίαν κρεμαστὴν τὴν πολύφορτον ὁλκάδα·
Ἡ γῆ γὰρ ὁλκάς ἐστιν εἰς ὕδωρ τάχα,
Ἑστῶσα *, καὶ φέρουσα τὴν οἰκουμένην· γρ. Ἱστῶσα.
Ψάμμον * δὲ τεῖχος τῇ θαλάσσῃ συλλέγων, γρ. Ἄμμον δ.
Καὶ λεπτὸν ἀντίφραγμα τῇ ζάλῃ πλέκων.
Κλύζων δὲ βροντῶν, ἀστραπὴν ἢ καπνούς,

γρ. ἐνόμβρων. Ἐκ τῶν * ἐνύγρων ἐκβρέχειν πυρεκβόλων.
περὶ ἀνέ- Ὦ τὰς ἀνεμώδεις οὐσίας θησαυρίσας,
μων. Ἐκ τῶν ἀδήλων ὡς ἐπίστασαι πόρων·
γρ. ἐκβίχων. Αὖθις δὲ ταύτας * ἐκχέων ἐν ἐξόδῳ,
Ὅταν χρείζῃ τὰς πνοὰς τοῖς οἰκέταις.
περὶ κε- Ὦ τοῦ κεραυνοῦ τὴν ὁδὸν περιτρέπων,
ραυνοῦ. Ἀναστρέφων * δὲ τὴν ἄνω φορὰν κάτω,
γρ. ἀντιστρέ- Χέων δὲ τὴν ἄβυσσον ἐκ βάθους ἄνω,
φων. Ὅταν προσδόκῃ τοὺς ἀναγκαίους φόβους,
Καὶ τῷ φόβῳ δρᾷς ἐκκοπὴν ἁμαρτίας.
περὶ χα- Ὦ πῦρ φλογίζον τῇ χαλάζῃ συμπλέκων,
λάζης. Ὅταν ξενουργεῖς συμφορὰς Αἰγυπτίοις·
Καὶ μήτε πυρσοῖς ἐξαλμάζων τὴν δρόσον,
Μὴ δ' αὖγε τεφρῶν τῇ χαλάζῃ τὴν φλόγα·
Ἀλλ' ὡς βραβευτής, καὶ συνάπτων τὴν πάλην,
Καὶ πνεῦμα πέμπων, καὶ μεσάζων τὴν μάχην.
περὶ νε- Ὦ τὰς ἐπάλξεις τῶν νεφῶν, καὶ τοὺς λόφους,
φῶν. Κρεμῶν ἐν ὕψει, καὶ μεθέλκων ἐν βάθει,
Καὶ πῆ μὲν ἐκ γῆς, εἰ θέλεις, μετάρσιον
Ὕδωρ ἀνέλκων, πῆ δὲ διψῶσαν πάλιν
γρ. δροσίζων καὶ ποτίζων. Τὴν γῆν ποτίζων, † καὶ δροσίζων εὐθέτως
Τὴν ξηρότητα τῆς ἐνύγροις ἰκμάσι,
Μή πως ὑποκλάσασα τῇ ξηρᾷ ζέσει,
Στεῖρα προέλθῃ πρὸς γονὴν τῶν σπερμάτων.
περὶ χιό- Ὦ τὰς ῥεούσας ὡς κελεύεις ἐκχύσεις,
νος καὶ χα- Ποιῶν ὁμοίας τοῖς ἀποσκλήροις λίθοις,
λάζης. Ἃς οὔτε χειμών, οὔτε καύματος * ζέσις,
γρ. χεύσει. Εἴργει τυποῦσθαι πρὸς τὸ σοὶ δεδογμένον,

Πῆ μὲν

Fomitibus ignis humidis excurrere.
Tv flaminum condis leues eſſentias, De ventis & Dei miraculis.
Et promis ex abſconditis meatibus:
Effundis auras rurſus, vt docet Exodus,
Illas miniſtris largiens vltrò tuis. Exod. 14.
Curſum retorques fulminis in aliam plagam,
Surſumque tendentem impetum, deorſum trahis:
Extollis à profundo abyſſum alta ad loca:
Quando vbi neceſſe eſt territas pauoribus,
Flagitium vt omne comprimas formidine.
Tv grandini perfundis ignem flammeum,
Dum Ægyptijs clades nouas das cladibus: De grandine igni permixta, Exo. c. 9. & 15.
Nec facibus exhauris vaporem roſidum,
Nec grandinis vi torridam flammam obruis: Ps. 104. Exod. 15.
Sed vt arbiter pugnæ, vices qui temperat, Moſes incāo Deut. 32.
Es pacis idem medius & certaminis. Eſaiæ 4.
Tv nubium turres & altos aggeres
Appendis in ſublimi, & infrà deijcis: De Nubibus & pluuia.
Nunc ſi velis, tellure ab infima trahis
Excelſam aquam: nunc aridam terram rigas
Humore largo, commodis valdè imbribus:
Vt ſiccitas vndis liqueſcat humidis,
Ne ardore fracta, & ſterilis illa reddita, De niuis & grandinis vi ac natura.
Ad ſeminum conceptionem prodeat.
Tv, cùm imperas, effuſiones imbrium
Pares ſilicibus efficis duriſſimis:
Quas nulla hiems, nec feruor æſtus maximi
Fingi vetat nutum ad voluntatis tuæ:

Nam mox aquas vt gelida ſaxa frigore
Ezech. 38. Ignaua bruma indurat, æſtas at modò
Ios. 11. Lapides rigentes grandinis iacit horridæ.
Cauſas ſacrorum oraculorum ritè quis
Examinauit in hoc opere lapidario?
Ariſtotelicã grãdinis definitionem exagitat, quæ traditur l. 1. Meteor. c. 12. Ouid. 9 Met. Põtanus l. 1. Meteor. c. 10
Audacius quale os Stagiritæ ſophi
De grandinis vi orationes euomit:
Vt Sol vaporem ad ſe humidum cùm traxerit,
Et concauis in nubium meatibus.
Frigus pruinoſum inſerens, totam obtegit
Rigoris exſpirationem in infimo,
In ſaxa molle vertit, indurátque rem,
Hinc grando rigidi marmoris vires habens,
Diffunditur veluti cylindri ſaxei.
Iam frigoris contenſione hiems fera,
Torpore fluminis indito compagini,
Non, rarefactum, fluere tunc illud ſinit,
O lubricos diſcurſuum fluctus nim. Hor. 2. Ser. Tib. l. 2. el. 1.
At contrahens ſtringenſque concretum indicat.
† O ſyllogiſmorum vagos fluctus nimis!
Structura inanis ludicrorum infantium,
Dum colligunt paleas, vt ædificent caſas.
O bulla ſaliens, & tumore turgida,
Quæ ſpiritu ampullata verba inflat leui:
Hanc veluti rem fragilem caducámque illico
Effingit vna ſtilla, guttáque diſijcit.
Si frigus aſtringit gelata hæc marmora,
Idémque ſiccæ præſtat æſtatis calor,
Quæſo vnde ad vnicam actionem diſpares,

Ac-

Γῆ μὲν γὰρ αὐτὰς, οἷα πετραίους πάγους,
Χειμὼν ἀπεσκλήρωσε, πῆ δὲ καὶ θέρος
Στεῤῥοὺς * ἀφῆκε τῆς χαλάζης τοὺς λίθους. γ. στεῤῥὰς τοὺς λίθους.
Τίς τὰς ἀφορμὰς τῶν ἀποῤῥήτων λόγων,
Ταύτης ἀποκρίνωσι τῆς λιθουργίας;
Ποῖον θρασυνθὲν τοῦ Σταγειρίτου στόμα
Τοὺς τῆς χαλάζης ἐξερεύνηται λόγους·
Ὡς ἥλιος μὲν ὑγρὸν ἁρπάσας πάχος,
Καὶ πρὸς τὰ κοῖλα τῶν νεφῶν ὀρύγματα,
Τὴν ψῦξιν ἐνθεὶς, καὶ * περιστείλας ὅλην
Τῆς ψυχρότητος ἐν βάθει τὴν ἰκμάδα, γ. φρικλί- σας.
Λιθοῖ τὸ χαῦνον, καὶ παχύνει τὴν φύσιν,
Κἀντεῦθεν ἡ χάλαζα μαρμαρουμένη,
Λύσις * κυλίνδρων γίνεται λιθοδρόμων. γ. χύσις.
Ὁ δ' αὖγε χειμὼν ψυχρότητος ἐκτάσει,
Νάρκωσιν ἐνθεὶς τῆς ῥοῆς τῇ συστάσει,
Χεῖσθαι μὲν αὐτὴν οὐκ ἐᾷ χαυνουμένην,
Σφίγγων δὲ καὶ πρὸς δίκην πεπηγμένην.
Ὦ συλλογισμῶν εὐόλισθα κύματα,
Καὶ κλίσμα χαῦνον παιδικῶν ἀθυρμάτων,
Τὰ λεπτὰ κάρφη συλλεγόντων εἰς στέγην.
Ὦ πομφόλυξ σφύζουσα καὶ φυσωμένη,
Καὶ πνευματοῦσα τοὺς ἐνογκώδεις * λόγους, γ. ἐν ὀγκώ- σει.
Ἣν ὡς ἄβαθρον καὶ διάῤῥυτον κτίσιν,
Ψεκὰς συνιστᾷ, καὶ σταγὼν ἀνατρέπει.
Εἰ συστρέφει γὰρ τοὺς πάγους ἡ ψυχρότης,
Καὶ τοὺς ποιεῖ τὸ θέρος ἡ θερμότης,
Πόθεν συνῆλθον εἰς * συνέργειαν μίαν, γ. ἐνέργειαν.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Ἐναντίως ἔχοντες ἐργάται δύο;
Ποῖαι δὲ χῶναι, καὶ κυλίστραι καὶ στρόφοι,
Τὴν ψύξιν ἐσφαίρωσαν εἰς ῥυτὴν λίθον;
Πόθεν δὲ καὶ φλὸξ τῇ βροχῇ μεμιγμένη,
Καὶ τοῖς φιλέχθροις συστροφαῖς εἱλουμένη,
Ἅλωσιν οὐ πέπονθεν ἀλληλοφθόρον;
Εἰ δ' αὖθις ἢ νοῦν ὀξυκίνητον στρέφων,
γ. ἀνάψυξιν. Ἢ πνεῦμα λεπτὸν εἰς ἀνάπτυξιν* λόγου,
Εἴπερ τι πιστὸν τῶν ἀποκρύφων μάθοι,
Καὶ τοῦτο τῆς σῆς δέσποτα προμηθείας
Ὡς μὴ τὸ μῆκος ἢ τὸ κάλλος τοῦ πλάτους,
Μόνον σκοπήσας ἐκπλαγῇ τῶν κτισμάτων,
Ἀλλ' ὥς τε μᾶλλον τῇ νοήσει τοῦ βάθους
Πρὸς ὕψος ἀρθεὶς, γνωστικῶς σε θαυμάσῃ.
Ἀλλ' ἐπεὶ λοιπὸν τῷ Σταγειρίτῃ Πλάτων,
Καὶ τὸν μαθητὴν πεῖσον, εἰ πείσεις λέγειν,
Ἐκ τοῦ δύω κάτελθε, καὶ λάλει κάτω,
Μή πως ἐπαρθεὶς τῷ μεταρσίῳ θράσει,
Ὥσπερ νεοττὸς ἀετοῦ, καὶ μὴ θέλων,
Αὖθις καθέλθῃς, μὴ φέρων τὸν ἥλιον.
Ἀλλ' ὦ παρ' ἡμῖν ἐμφανῶς κεκρυμμένε,
γ. καλυπτῶν. Καὶ φῶς* μὲν οἰκῶν, τοῖς δὲ τὴν σὴν οὐσίαν,
Ζητοῦσι, πολλὴν ἀντιπέμπων ἑσπέραν,
Ὡς συγκαλύπτων οὐ μόνον τὴν σὴν φύσιν,
Ἐν συστολῇ δὲ δεικνύων καὶ τὴν κτίσιν·
Ὅπως ἐὰν τις ἐξερευνῆσαι λέγῃ,
Τὴν σὴν ἀνεξερεύνητον οὐσίαν θέλῃ,
Πρῶτον λάβοι κάλυμμα τὴν στενὴν κτίσιν,

Καὶ

Ac ſibi repugnantes opifices currerent?
Quæ infundibula, quæ machinæ verſatiles,
Frigus rotundarent in vdum ſcrupulum?
Et vnde flamma mixta madidis imbribus,
Atque inuolucris acta tam diſcordibus,
Non patitur inde euerſionem mutuam? *De igne fulguris, nubibus incluſo.*
SIN rurſus aciem mentis intendens ſuæ,
Arguto & ingenio explicans ſententiam,
Proferre diſcat credibile quid in abditis, *Redit ad inueſtigatorem naturæ.*
Sanè hoc tuæ opus eſt Prouidentiæ, ô Deus:
Vt neutiquam longíque latíque hoc decus
Rerum ſtupeſcat conditarum cogitans,
Magis at magíſque intelligens profunda, te,
Euectus ad ſumma, agnitum mirans colat.
Suggere quod eſt reliquum Stagiritæ Plato, *Iocus in Platonem.*
Et hoc alumno, ſi potes, perſuadeas,
Deſcende ab altis, & loquere ſummiſſiùs,
Ne audacia elatus ſuperbæ mentis, vt
Aquilæ ferocis pullus, inuitus quoque
Labaris infra denuò, Solem haud ferens.
AT tu qui apud nos & lates, clarè & pates,
Lumen quidem habitas, ſed tuam quærentibus *Dei Mundíque cognitio ardua.*
Eſſentiam, caliginem cæcam inijcis,
Cùm non tegas modò tui vim numinis,
Anguſtè at oſtendas creatum quicquid eſt:
Vt ſi quis indagare ratione audeat
A nemine inuentam tuam ſubſtantiam,
Velum creati ſumat operis antea,

Et nubilum horreſcens, retrò mox commeet.
Tv effabilem nulli obtines præſtantiam,
Téque velut in ſpeculo indicas re in condita,
Vt quiſque diſcendi auidior mortalium
Tui per ipſam imagines, quantum licet,
Non altiores mente rationes petat:
Sed traditus puer vt magiſtello ſuo,
Ad litterarum primulas currit notas:
Hæc interim doctus rudimenta infima,
Seſe applicet ſtudio creatorum omnium:
Ac ſyllabas ſolerter, vt ſubſtantias,
In ſe inuicem perdiſcat annexas probè:
At Solis & Lunæ poſitiones, quaſi
Diſtincta ritè puncta ſignet temporum.
Et quando doctrinæ hæc ſciet primordia,
Communiores ac tenebit regulas,
Erítque mens affixa particulis in his
Sermonis, oratoriè ac res exprimet:
Legúmque Mundi euadat hinc peritior:
Nec terminos tranſiliat antiquitùs datos,
Nouíſque ſtudeat conſtitutis legibus:
Tum multa peragens, ac progreſſus longiùs,
Speculationi altæ viam faciat ſibi:
Atque ordinem concipiat animo eius loci,
Hunc maximarum ceu magiſtrum rerum habens:
Perfectiùs cognoſcat inde & pleniùs,
Nil antè cæcam præter vmbram noſſe ſe:
Duntaxat ita, tanquam ex mera ignorantia,

Via quæ ducit ad Theognoſiam.

Inſtitutionis puerilis cum hominis diuina inſtitutione comparatio.

Se

Καὶ τὴν ὁμίχλην ἐκπλαγεὶς ἀποστρέφοι.
Ὦ τὴν ἀνερμήνευτον ἐξοχὴν ἔχων,
Δεικνὺς δὲ σαυτὸν ἐν κατόπτρῳ τῇ κτίσει,
Ὅπως ἕκαστος ἐκμαθεῖν ἠπειγμένος,
Τὰς σὰς δι' αὐτῆς, ὡς ἐφικτὸν, ἐμφάσεις,
Μὴ τοὺς ὑπὲρ νοῦν εὐθέως ζητεῖ λόγους·
Ἀλλ' ὡς νέος τις ἐκδοθεὶς διδασκάλῳ,
Καὶ πρὸς τὰ πεζὰ τῶν γραμμάτων τρέχων,
Τέως τυπωθῇ τοῖς κάτω μαθήμασι,
Προσκαρτερήσας τῇ σχολῇ τῶν κτισμάτων.
Καὶ συλλαβὰς μὲν ἐμφρόνως τὰς οὐσίας,
Τὰς εἰς ἑαυτὰς συντεθείσας ἐκμάθῃ·
Τὰς ἡλίου δὲ καὶ σελήνης ἐκθέσεις,
Ὡς τῶν χρόνων * εὔστικτα σημεῖα, ξέσῃ.
Ὅταν δὲ πᾶσαν τὴν προπαίδευσιν μάθῃ, γρ. ἄκλιτα.
Καὶ ταῖς καθολικαῖς ἐντελεῖ προσῳδίαις,
Πήξῃ τε τὸν νοῦν εἰς τὰ τοῦ λόγου μέρη,
Καὶ ῥητορευόντων ἐκφράσῃ τὰ κτίσματα,
Τοῖς κοσμικοῖς δὲ πᾶσιν ἐντύχῃ νόμοις,
Καὶ τοὺς παλαιοὺς μὴ παρατρέπων * ὅρους, γρ. παρα-
Εἰς * διατάξεις ἀσφαληθῇ τὰς νέας· τρέχων.
Καὶ πολλὰ * πράξας, καὶ προσκόψας εἰσβάλοι, ἴσ. εἰς τὰς δι
Ταῖς εἰσαγωγαῖς τῆς ἄνω θεωρίας, γρ. πρέξη.
Καὶ τὴν ἐκεῖ σύνταξιν εἰς φρένας λάβοι,
Τὴν τῶν μεγίστων πραγμάτων παιδευτείαν.
Τότε προβαίνων ἐντελέστερον μάθοι,
Ὡς οὐδὲν ἔγνω πλὴν * σκιᾶς κεχρυμμένης, γρ. σκιὰν κε-
Οὕτω τε λοιπὸν * εἴπερ ἐξ ἀγνωσίας, κρυμμένην. ἴσ. ὥσπερ

Τὸ, γνῶθι σαυτὸν, εἰς διάσκεψιν λάβοι,
Καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς ἐνδιατρίβων φύσει,
Τέως ἑαυτῷ συλλαλήσει, καὶ μάθοι

περὶ διαπλάσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Πόθεν παρήχθη, μηδὲν ὢν πρὸ τοῦ βίου;
Καὶ πῶς τὰ μικρὰ τοῦ σπόρου προβλήματα
Ἐν τοῖς μερισμοῖς τῶν τοσούτων ὀργάνων
Παρεντεθέντα; πῆ μὲν ὀμμάτων * θέσεις,
(γρ. ὀργάνων.) Πῆ δὲ φλέβας τίκτουσι, πῆ δὲ συνδέσεις
Τῶν ἐντέρων πλέκουσι, καὶ χεῖρας πάλιν
Φύουσι, καὶ στερεοῦσι τοῖς ποσὶ βάσιν;
Καὶ πῶς μερισθὲν εἰς τομὰς πολυτρόπους,
(γρ. ποικιλοτρόπῳ.) Τὸ τοῦ σπόρου σύστημα ποικίλῳ τρόπῳ
Μίαν καθιστᾷ τῶν μελῶν τὴν οὐσίαν;
Πόθεν δὲ πηγὰς αἱμάτων ἐπεισάγει,
(γρ. συμφυεῖ.) Τάσιν δὲ νεύρων * ἐμφυεῖ τῷ σώματι,
Κτίζει δὲ πλευρὰς, ὡραΐζει δὲ τρίχας,
Σφίγγει δὲ ταρσοὺς, καὶ μερίζει δακτύλους·
Χαυνοῖ δὲ γλῶτταν εἰς τὸ συστρέφειν λόγους,
Καὶ πλῆκτρον εἶναι τοῦ λαλοῦντος ὀργάνου·
Παρακρατεῖ δὲ σπονδύλοις τὸν αὐχένα,
(γρ. τῆς περιστροφῆς.) Μή πως ὀλισθὸν * τῇ περιστροφῇ πάθοι·
Ῥιζοῖ δὲ πυκνὰς τῶν ὀδόντων τὰς μύλας,
Ὅπως ἀλεσθῇ πρὸς τροφὴν τὰ σιτία.
Καὶ πῶς φυτουργεῖ τὴν πυρώδη καρδίαν,
Σπινθῆρος ἔνδον μηδενὸς πεφυκότος,
(γρ. ἐν τῷ μέσῳ.) Ἣν ἐν μέσῳ τέθεικεν, ὥσπερ οἱ τρόπιν
Πηγνύντες, ἀντίπλευρα βάλλουσι ξύλα,
Ἐκεῖθεν ἔνθεν, εἰς τὸ σῶσαι τὸ σκάφος.

Πόθεν

Se noſcat ipſum, mentis & ſpectet bona,
Noſtræque naturæ immorans mortalium,
Secum loquatur, cogitétque talia:

De procreatione hominis & fabrica corporis humani.

Productus vnde eſt, qui ante vitam nil erat?
Quî verò iactus tam puſilli ſeminis
Eſt inſitus tot artuum compagibus?
Vbinam duorum luminum ſedes ſita eſt?
Quonam modo gignuntur hinc venæ, tot &
Connexiones viſcerum, atque ambæ manus
Naſcuntur: hoc ſatu, vt pedum fulcra edita?
Quî diſtributa plurima in loca ſeminis
Natura víſque, vltrò & citrò, varijs modis
Compingit vnicam artuum ſubſtantiam?
Quâ rupe fontes elicit tot ſanguinis,
Molémque fœtuum inſerit per corpora,
Coſtáſque fingit, & capillis dat decus,
Talóſque conſtringit, manum in digitos ſecat:
Linguam relaxat, quò ſonos contorqueat
Orationis, garruli vt plectrum organi:
At vertebris ceruicis onus hoc ſuſtinet,
Conuerſione quò minùs lapſum ferat.
Denſas & ori dentium ſtabilit molas,
Vt nutrientia conterantur tritica?
Quîve igneum præcordijs cor conſerit,
Intus fauilla nulla quamuis emicet?
Hócque indidit medio, carinam figere
Vt qui volunt, hi tranſtra lignea aſtruunt
Hinc inde, quò ſeruetur incolumis ratis.

Aſt vnde formæ imaginem pulchram exprimit,
Et pulchritudinem dat informi priùs?
Qualés ve maternos ſinus indagat, vt
Modò his figuram fœminæ effingat, modò
Robuſta fundat maſculorum corpora:
Et vnde fontes irrigandis fœtibus,
Et vnde dulcis riuulos lactis trahit?
Et quî fit vt pariter calor plantis datus
Impuberum molem organorum adaugeat,
Accretiones corporis dans partibus:
Floréſque puberibus pilorum addit loco:
† Et gramine aſpectum vireſcente decorat,
Feruórque fructus cogitur profundere.
Donec vigorem ætas ſenilis auferat,
Hæc quæ iuuentutis citò autumnum terit:
Flacceſcit iſte nam calor velociùs.
Ariſta canos at ſeneſcentum induit,
Caput labaſcit, nutat atque flectitur,
Inclinat & humi, prægrauante pondere,
Appetere meſſis proſpicit dum tempora.
Si ſumat iſtam carneam noſtram lyram,
Et † carminum cognoſcat & numerum & modos,
Ac deſerens mutum ſuum ſilentium
Enunciet noſtram infimam melodiam:
Quo ſeminis vis fluxa concreſcat modo,
Carnémque generet, duráque euadat iterum,
Neruóſque iungat, oſſáque annectat ſimul.
Aut quantulum memoria cellulam occupet,

Hominis cum ſtirpiũ natura comparatio.

Vel, Lanugine & vultum facit amœniſſimũ.

Verti poteſt, Et artuum

Redit ad ſeminis vim & naturam.

Conſeruat

Πόθεν δὲ μορφοῖ καὶ τυποῖ τὴν εἰκόνα,
Καὶ κάλλος ἐντίθησιν ἐξ ἀμορφίας;
Ποίους δὲ κόλπους μητρικοὺς ὑποστέγων,
Γῆ μὲν τὸ θῆλυ σχηματίζει τῇ πλάσει,
Γῆ δὲ προσβάλλει σωματώσεις ἀῤῥένων;
Πόθεν δὲ πηγὰς τοῖς κυήμασι βρύει,
Καὶ τοῦ γάλακτος τοὺς ἀγωγοὺς εἰσάγει;
Καὶ πῶς ὁμοίως τοῖς φυτοῖς ἡ θερμότης
Αυξει τὸ σῶμα τῶν ἀνήβων ὀργάνων,
Καὶ τὰς ἐπιδόσεις τῶν μελῶν ἐργάζεται·
Αυτη δὲ βάλλει τοῖς ἐνήβοις τὰς τρίχας,
Καὶ τὴν πρόσοψιν ὡραΐζει τῇ χλόῃ,
Οργᾷ δὲ καρποὺς ἐξενεγκεῖν ἡ ζέσις·
Εως ἂν ἥξῃ τῆς παρακμῆς ὁ χρόνος,
Ο τὴν ὀπώραν ἐκπιέζων τῶν νέων·
Μαραίνεται γὰρ εὐθέως ἡ θερμότης·
Λευκαίνεται δὲ τῶν γερόντων ὁ στάχυς·
Καρηβαρεῖ δέ, καὶ δοκεῖ κεκυφέναι,
Τῇ γῇ δὲ προσνένευκε, καὶ βρίθει κάτω,
Τὸν γὰρ θερισμὸν γειτνιῶντα προσβλέπει.
Εἰ τὴν καθ' ἡμᾶς σαρκικὴν λάβοι λύραν,
Καὶ γνῷ τὸν ἁρμὸν τῶν μελῶν καὶ τοὺς τόνους,
Καὶ τὴν ἄηχον ἐκφυγὼν ἀφωνίαν,
Εἰπεῖν δυνηθῇ τὴν κάτω μελῳδίαν·
Καὶ πῶς τὸ ῥευστὸν τοῦ σπόρου παχύνεται,
Καὶ σάρκα ποιεῖ*, καὶ πάλιν σκληρύνεται, *γρ. σαρκοποιεῖ.
Καὶ νεῦρα καὶ σύμπηξιν ὀστώδη πλέκει.
Η πηλίκον δοχεῖον ἡ μνήμη φέρει,

Ἐν ᾧ φυλάττει τὰς δοχὰς τῶν πραγμάτων.
Εἴποι δ' ἂν πῶς ἔμπρακτος ἡ φύσις τρέχει
Πρὸς τὰς ἐν ἡμῖν θρεπτικὰς λειτουργίας.
Ὡς μὲν δέ τις δέσποινα τῆς οἰκουργίας,
γρ. ἱκέτας. Καὶ πρὸς ἔργα τοὺς ἑαυτῆς * ἐργάτας,
Καὶ τοὺς ὀρεκτικοὺς μὲν ὀξυνεῖ πόρους,
Τοὺς ἑκτικοὺς δὲ πάντας ἰθυνεῖ τόνους:
Βάλλει δὲ κλεῖθρα τοῖς καθελκτικοῖς πύλαις,
Ἕως λάβοιτο καιρὸν ἀλλοιώσεως,
Ἐξαιματώσει τὰς τροφὰς ἡ θερμότης,
Καὶ τὴν ἀποκρίνουσαν ὠθήσει θύραν,
Καὶ πᾶν περιττὸν ἐκφορήσει φορτίον.
περὶ αἰ- Ἢ πῶς ἐνεργεῖς ἀντιλήψεις εἰσάγει,
σθήσεων. Πρὸς τὰς ἐν ἡμῖν ποικίλας διακρίσεις,
Ἀφήν, ἄκουσμα, γεῦσιν, ὄσφρησιν, θέαν.
Ἀφή. Καὶ τῆς ἁφῆς μὲν τῷ δεικτῷ δακτύλῳ,
γρ. τὸ πιωαν-τον. Ζυγοστατεῖ τὸ χαῦνον ἐκ * τοῦ μαλακτοῦ.
Στενὰς δὲ ποιεῖ τῆς ἀκοῆς εἰσόδους,
Ἀκοή. Καὶ κοχλοειδεῖς τὰς θύρας ἐργάζεται,
Ὡς ἂν καθ' εἱρμὸν εἰσρέωσιν οἱ κτύποι,
Καὶ μὴ καταπλήξωσι τοὺς ἔσω πόρους,
Ἤχοις ἀτάκτοις ἐμπεσόντες οἱ ψόφοι.
Γεῦσις. Σαρκοῖ δὲ καὶ τὴν γλῶτταν ἡρμοσμένην.
Δέον γὰρ αὐτὴν δέρμα σομφῶδές γ' ἔχειν,
Πρὸς τὰς ἀνακλάσεις τε τῶν ἐδεσμάτων,
Καὶ τὰς ἑτοίμους ἀντιλήψεις τῶν πόρων,
Δι' ὧν λαβοῦσα τὰς τροφὰς ἡ χαυνότης,
Πρὸς πᾶν τὸ ῥευστὸν εὐδιάκριτος μένει.

Ῥέθει

Conſeruat vbi, quas percipit, rerum notas.
TVM referat vt natura currit ſedula
Ad apta nobis nutriendis munia.
Matrona veluti, quæ familiæ præſidet, De hac alēdi vi & reliquis *Ariſt. lib. 2. de An. c. 4.*
Vrget miniſtros officia quoſque ad ſua:
Partim appetentes hæc meatus incitat,
Partim attrahentes dirigit cunctos tonos:
Adhibétque portis clauſtra deducentibus,
Donec, cibi mutationis tempore,
Feruor alimenta mutet ipſa in ſanguinem,
Simul atque portam excretionis truſerit,
Onus & ſuperuacuum foras proiecerit.
Perceptiones quî efficaces inferat,
Ad ſenſuum tot iudicia noſtris data De ſenſibus & eorum inſtrumentis.
Neruíſque & oculis, naribus, linguæ, auribus.
Hinc tactibus, digito quidem æquo iudice, Tactus.
Examinat molle à ſuo contrario.
Auditionis tranſitus arctos facit, Auditus.
Et flexuoſas machinatur ianuas,
Fluant in aures ordinis ſerie, vt ſoni,
Ne fortè lædantur meatus intimi,
Si pulſibus grauiſſimis ſoni irruant.
ET ſpongioſa carne linguam contegit:
Nam pelle molli præditam eſſe oportuit, Guſtatus.
Refractionem ad eſculentorum omnium,
Atque vt meatus apprehendant commodè,
Fungoſa per quos laxitas capiens cibos,
Dijudicat pulchrè liquores quoſlibet.

Odoratus. Aſt vnde tam amplas fiſtulas hoc obtinet
Vehiculum odoratus, meat quâ ſpiritus
Vitalis auræ: morbo & illis ſi accidat
Vt obſtruantur, ceu laqueo animal angitur,
Aut cogitur animam per os effundere.
Imitata cæli hæc vis ſitus, hos luminum
Viſus. Orbes duos obiecit inſtar ſiderum,
Poſſemus eiaculatione vt orbium
Aëre repercuſſo, ſagittantes velut,
Haurire lucem è luce, vt ignem ex torribus.
Oculorum molitio. AT capitis à neruis duobus extimis,
Facto canalis in modum foramine,
Tranſmittit hoc lucis meatu ſpiritum:
Tunicíſque veſtit pupulas molliſſimis,
Ac ſi domi quis virgines cuſtodiat.
Foramen anguſtum aperit at meatui,
Vt ſpiritus qui è riuulis effunditur
Non comprimatur, ſi via huic præcluſa ſit:
Neu obnubilet, viſus hebetet aut lucidos,
Aut lumina obducat nigra caligine:
Neu turbet aciem flatus hic, aut inquinet,
Effuſus impetu, via latiſſima.
O quanta, quámq; ampla eſt tuorũ operũ, DEVS,
Notitia inexplicabilis, ſermonibus
Quæ non notatis prædicat nubem ſacram:
Epiphonema, de lachrymarum vi ad cluẽda peccata. Et nunc datum vt caliginoſis cordibus
Hæc luminum vis præferat claram facem:
Sedenim per oculos cùm notas turpes trahat,

Rurſus

Πόθεν δὲ καὶ σύριγγας εὐπόρους ἔχει,
Ὀσφραντικῆς ὄχημα, καὶ βιοτρόφου *περὶ ὀσφρήσιος.*
Πνοῆς ἀγωγεύς, ὧν φραγέντων ἐκ πάθους,
Ἀγωνιᾷ τὸ ζῶον, ὡς ἐν ἀγχόνῃ,
Ἢ καὶ περιπνεῖν * ἐκβιάζεται τὸ στόμα. *γρ. περιπνεῖν.*
Μιμουμένη δὲ τὰς ἐν οὐρανῷ θέσεις,
Φωστῆρας ἀντέθηκεν ὀφθαλμοὺς δύο,
Ὅπως ἔχοιμεν ταῖς βολαῖς τῶν ὀμμάτων, *περὶ ὄψεως.*
Τὸν ἀέρα πλήττοντες, ὡς οἱ τοξόται,
Φῶς φωτὶ σύρειν, ὡς τὸ πῦρ ἐξ ἀνθράκων.
Ἐκ τῶν δύω δὲ τῆς κεφαλῆς ἀκροστέγων,
Νεύρων διατρήσασα σωλῆνος δίκην,
Καὶ πνεῦμα φωτὸς ἐμβαλοῦσα τῷ πόρῳ,
Τοῖς μὲν χιτῶσι συγκαλύπτει τὰς κόρας,
Ὡς εἴ τις οἴκοι συμφυλάττει παρθένους·
Ὀπὴν δὲ μικρὰν ἐξανοίγει τῷ πόρῳ,
Ὅπως τὸ πνεῦμα τῶν ὀχετῶν διατρέχον,
Μήτε στενωθῇ, τῆς ὁδοῦ πεφραγμένης,
Καὶ πνευματώσῃ, καὶ σκοτώσῃ τὴν θέαν,
Καὶ τὰς ἐπιχύσεις προσπλάσῃ ταῖς ὄψεσι·
Μὴ δ' αὖ ταράξῃ, καὶ θολώσῃ τὰς κόρας,
Ὁρμαῖς ἀπλήστοις ἐκχυθὲν πρὸς τὸ πλάτος.
Ὡς ἐμεγαλύνθη τὸ σοφόν σου κοσμοτέχνα
Ἡ γνῶσις ἡ δύσφραστος, ἡ τοῖς ἀγράφοις
Λόγοις ἀπαγγέλλουσα τὸν θεῖον γνόφον· *περὶ δακρύων.*
Καὶ νῦν ἔφθαται τῆς ζοφώδους καρδίας,
Δᾳδοῦχον εἶναι τὴν ῥοπὴν τῶν ὀμμάτων,
Εἴπερ δι' αὐτῶν ἐμβάλλουσα τοὺς ῥύπους,

Γέλων δι' αὐτοῦ ἐκβάλῃ τὰ δάκρυα,
Τὰς εἰσόδους πλειώνασα ταῖς διεξόδοις.
Εἰ τοὺς λαβυρίνθους δὲ τῶν λόγων φράζοι,
περὶ τοῦ Ο τῶν ἀδήλων οὐσιῶν ζυγοστάτης,
νοῦ. Καὶ πῶς ὁ νοῦς συνέστι πηλίνῳ σαρκὶ,
Καὶ πνεῦμα πηλῷ καρτερεῖ συνημμένον·
Καὶ πῶς ἐν ὕλῃ τὴν ἀϋλίαν ἔχει,
Εἰ μηδὲν αὐτὸν ὑλικὸν περιγράφει.
Η πῶς μέγιστον ὄμμα τῆς ψυχῆς ἔφυ,
Καὶ τῶν ἀδήλων ὀπτικοὺς ἔχει πόρους·
γ. νέμει. Καὶ νῦν μὲν εἰς γῆν τὰς ἐνεργείας* μένει,
γ. ἀέρα. Νῦν δὲ πρὸς αὐτὸν ἅπτεται τὸν αἰθέρα*·
Καὶ πηνὸς ἀρθεὶς, καὶ τὸν ἥλιον φθάσας,
Τὰς τῶν ἄνω τε καὶ κάτω ζητεῖ φύσεις·
Καὶ τὰς μὲν ἀρχὰς, τὰς δὲ συμμέτρως βλέπει,
Τῶν δὲ στοχασμοῖς ἐννοεῖ τὰς εἰκόνας.
Καὶ τὴν ὄρεξιν μηδαμοῦ στῆσαι θέλων,
γ. ἐφίεται. Ἐφέλκεται* μὲν τῆς ἁπάντων αἰτίας,
ἴσως, ἐφίεται. Καὶ τὴν ἐκείνης γνῶσιν ἀθρῆσαι θέλει·
Καὶ πολλὰ κάμνει, καὶ τὸν ἔσχατον πόλον
γ. μύει. Δοκεῖ παρελθεῖν, ἀλλ' ἐκεῖ* μύει μόνον,
Εἰ καὶ διαυγεῖς εὐπορήσει καρδίας.
Ὅταν δὲ τούτους τοὺς πολυπλόκους μίτους
Λύσῃ σχολάζων, καὶ βαθύνῃ, καὶ φράσῃ,
Ὅπως ὁ κρυπτὸς τῶν φρενῶν ὁδοστάτης,
Ο ψυχοκλέπτης, ὁ φθορεὺς τῆς καρδίας,
Η τοῦ σκότους ἔπαρσις, ὁ πτερωτὸς δράκων,
Ἔξωθεν ἔνδον ἡδονὰς παρεισάγει·

Σπείρων

Rurſus per ipſos lachrymas fundit pias,
Egreſſione vt eluat quæ ingreſſa ſunt.
Si porrò labyrinthos latentes explicet
Oraculorum, eſſentiarum libripens
Subtilium: quî mens lutoſo ponderi
Adhæreat, cœnóque iunctus ſpiritus:
Quî liber à concretione in mole ſit,
Si nulla materies eum complectitur.
Quî ve oculus animi maximus ſit inſitus,
Vt eius acies penetret abditiſſima:
At nunc humi eſt affixus actionibus,
Tollens modò ſe ſalit in oras ætheris:
Præpetibus ac pennis volans Solem anteit,
Indagat & ſuperas & imas quaſque res:
His ſufficit ſanè, has mediocriter videt,
Ac cæterarum imagines ſignis capit.
Et appetitum ſiſtere haud vſquam volens,
Attrahitur ad cauſam omnium excelſiſſimam,
Atque illius notitiam habere percupit:
Multum laborat, ac poli altum verticem
Prætergredi putat: ſed ibi perſtringitur,
Sit perſpicaci corde quamuis præditus.
Ast inuoluta hæc quando fila ſoluerit,
Vnum hoc ſtudens, ſcrutatus altè, & dixerit
Abſtruſus vt graſſator ille mentium,
Prædoque animorum, cordis humani lues,
Elatio caliginis, primus Draco,
Intrò ferat ductas voluptates foris:

De mẽte & intelligẽtia.

De aſtu & præſtigiis ſempiterni hoſtis generis humani.

Et cogitatus ſerit, vt hinc culpam creet.
Itidem tyrannum ſe gerens, hominem trahit
Affectionum ad ſeruitutem, vt belluam.
Hic mobiles mentes videri aues facit,
Sues adulteros, rapaces vt lupos,
Veſpáſque violentos, furentes pardalos,
Et ſanniones mutat in fœdos canes,
Qui blandientes impetunt morſu aſpero:
At luridos ex liuidis angues parit:
Fundens venenum fictione peſſima.
Acuítque acerba tela faſtus turgidi:
Nam tingit † illa inflante mentes pharmaco,
Lapſu eleuato, honore valde ignobili,
Humili tumore, gloriáque ingloria,
Ridente luctu ludicri vmbram tam leuem.
Idololatriam auri auaris inſerit,
Originem primam malorum & cladium:
Satiata quæ affatim, ſatietatem haud capit:
Tabeſcit at libidinum tota æſtibus:
Expletione & auctione alens ſitim,
Temulentiæ flammam aureæ accendit magis.
  Tvm quî ſit hac vi præditus, lapſus polo,
Vt non modò iſtud corpus, hoſtem vt barbarum,
Cum ſpiritu committat aduerſo agmine:
At dirus alma mancipet præcordia,
In ſeruitutem liberam naturam agat,
Mentéſque, iuris quæ ſui, ſubigat ſibi,
Captiuitate affligat ac miſerrima:

D. Baſil. or. 10. in Hexae. in extrema. D. Chryſoſto. in pſal. 48. & Boet. lib. 4. de phil. conſol.

Niſi arrideat cõiectura noſtra legendum, Nã lædit animũ inflãte mẽtes phar.

Faſtus, de quo fuſius in poem. de vanit. vitæ.

Auaritia.

Corporis cum ſpiritu prælium à dæmone eſt.

Σπείρων λογισμοὺς εἰς γονὴν ἁμαρτίας,
Η πῶς τυραννεῖ καὶ μεταίρει τὴν φύσιν,
Εἰς * παρὰ φύσιν τῶν παθῶν κληνωδίαν. ἴσ. εἰς τὸ πα.
Καὶ πτηνὰ μὲν δείκνυσι τὰς κούφας φρένας,
Σύας δὲ πόρνους, καὶ λύκους τοὺς ἅρπαγας,
Σφῆκας δὲ πλήκτας, θυμικοὺς τε παρδάλεις·
Ποιεῖ δὲ τοὺς εἴρωνας ἀθλίους κύνας,
Σαίνειν δοκοῦντας, καὶ δάκνειν ἠπειγμένους.
Οφεις δὲ πικροὺς ἐκτελεῖ τοὺς βασκάνους,
Τὸν ἰὸν ἐνθεὶς τῇ κακῇ * παρεμπλάσει· γρ. παρα-πλάσει.
Θήγει δὲ πικρὰ καὶ τὰ τοῦ τύφου βέλη,
Βλάπτει * γὰρ αὐτοὺς ψυχοκόμπῳ φαρμάκῳ, ἴσ. Βάπτει γὰρ αὐτὰ ψυ
Τιμῆς ἀτίμου, πλώσεως ἐπηρμένης·
Ογκου ταπεινοῦ, δυσκλεοῦς ἀδοξίας,
Θρήνῳ γελῶντι τῆς σκιᾶς τοῦ παιγνίου.
Εἰδωλολατρείαν δὲ τοῖς φιλαργύροις,
Τὴν ῥίζαν ἐνίησι τῶν κακῶν ὅλων·
Η κἂν κορεσθῇ μᾶλλον, οὐκ ἔχει κόρον,
Αλλ' εἰς ὀρέξεις τίκτεται καὶ φλεγμονάς,
Τῇ πλησμονῇ διψῶντα, καὶ τῇ προσθέσει,
Τὸν βρασμὸν ἐξάπτοντα τῆς χρυσῆς μέθης.
Η πῶς τοσοῦτον καὶ πεσὼν ἔχει κράτος,
Ως μὴ μόνον τὸ σῶμα βαρβάρου δίκην,
Αντιστρατεύειν πρὸς μάχην τοῦ πνεύματος·
Ηδη δὲ καὐτῆς ἅπτεται τῆς καρδίας,
Καὶ δουλαγωγεῖ τὴν ἐλευθέραν φύσιν,
Καὶ τὰς ἐν ἡμῖν αὐτοδεσπότους φρένας
Εν αἰχμαλώτῳ συμφορᾷ περιτρέπει.

Η

Πείθει τε πολλὰ καὶ τὰ λοιπὰ συμπνέειν,
Ἑλίσσεται γὰρ λοξοειδῶς, ὡς ὄφις,
Ἔστι δὲ δεινὸν ἐν φρονήσει θηρίον·
Σπουδοδρομεῖ δὲ τὴν κάτω φορὰν τρέχων·
Κεχρημένος γὰρ ὡς ποσὶ τῇ κοιλίᾳ,
Λείχων δὲ τὸν χοῦν τοῖς λύκων τάχα τρόποις,
Καὶ γαστριμάργῳ τῶν παθῶν ὑπερζέσει,
Κινεῖ τὸ συμπέρασμα τῆς ἁμαρτίας,
Πρὸς ἣν ἕκαστος γεῦσιν ἡδέως τρέχει.
Καὶ συγκεραννὺς ἡδονῇ τὴν πικρίαν,
Μελικεράτῳ φθείρει με δηλητηρείῳ.
Σύμβουλος ἐχθρὸς, καὶ κατήγορος φίλος,
Σφαγεὺς προσηνὴς, καὶ φονεὺς συνεργάτης,
Πλανῶν ὁδηγὸς, εὐμενὴς ὁδοστάτης,
Ἄσπονδος, εὐπρόσδεκτος, εὐπειθὴς δράκων·
Θέλγει γὰρ ἡμᾶς, μηδενὸς προκειμένου,
Κάλλος παριστᾷ, μηδενὸς κινουμένου·
Πρόσωπα μορφοῖ, ζωγραφεῖ διαπλάσεις,
Τὸν νοῦν ἐρευνᾷ, ψηλαφᾷ τοὺς δακτύλους,
Γέλωτα πείθει, συμβιβάζει τὸ στόμα·
Καὶ τῇ δοκήσει τῆς ἀφανοῦς ἁμαρτίας,
Ἔμπρακτον ὠδίνησε τὴν ἁμαρτίαν.
Οὐκ ἀγνοῶν γὰρ τῶν ἐκείνου φασμάτων
Τὸ δυσπαθὲς φρόνημα, καὶ τοῦτο πλέον
Θλίβει με καὶ δάκνει με καρκίνου δίκην,
Φεύγοντα καὶ πράττοντα τὴν ἁμαρτίαν.
Πλὴν τὸν φέροντα τοῦτον ἀρρήτως ὄφιν,
Τὸν τοῦ σκότους κάτοπτρον, ἡ θεία κρίσις

Προύθηκεν

Hinc ſuadet aggredi facinora pleraque:
Nam tortuoſa, ceu Draco, irrepit via,
In intimíſque ſenſibus trux bellua eſt,
Ingreditur & ſolo, infimum carpens iter:
Alui miniſterio pedum loco vtitur,
Lingens luporum more ſueto puluerem:
Intemperante affectionum incendio
Studet facinus ad vmbilicum ducere,
Ad quem cibum auidus quiſque curſitat libens.
Miſcétque amarorem voluptati aſperum,
Mulſo venenoſo parans mihi necem.
Patronus infeſtus, benignus proditor,
Iugulum petens blandè, enecans quos adiuuat,
Dux in via fallens, beneuolus ac latro,
Et perfidus, gratúſque & eloquens Draco:
Namque allicit nos, præmio nullo dato,
Formæ exhibet decus, nec vlla mota res,
Laruas figurat, ſpectra fingit inania,
Scrutatur animum, tangit & digitos manus,
Riſum excitat, labelláque oris comprimit:
Et opinione delitentis criminis,
Crimen reapſe noxium mox parturit.
IAM illuſionum Dæmonis non neſcium,
Propoſiti iniqui ac peſſimi, tantò magis
Me pungit ac mordet, rubens Cancer velut,
Quòd flagitium & auerſer, & præſtem tamen.
Niſi ſi vetuſtum anguem hunc inaudito modo,
Caliginis ſpeculum, Dei ſententia

Draconis Satanæ miniſtri illecebræ

Plin. l. 8. c. 22.

Antitheſes aptiſſimæ ad vaframenta Dæmonis declaranda.

Spectrorum illuſiones.

Querimonia de fragilitate humana.

Nobis ob oculos poſuit, vt, ſi quidem notas
Ad imaginem ſacram editas non tollimus,
Habeamus ipſum ludibrî tanquam loco,
Pſal. 105. Anguémque ludamus, licet hiatum paret.
Plerique enim mentem ſuperbam & aſperam,
In prælióque inuulnerabilem illius
Vim molis expertem, grauati his artubus,
Ac terreo contemperati puluere,
Retudêre gnauiter, perinde ac ſi ſcuta
Repellerent humi ſagittas irritas.

Martyrum & Sanctorũ lucta cum principe tenebrarum.

SI ſingula hæc ſpectanda proponat ſibi,
Et vilium ac vulgarium mortalibus
Victoria habita, notionem prædicet:
Vel promouens gradum, organum capiat ſacrum,
Vox clamitantis cordis in vaſtis locis:
Eſai. c. 6. Aut forcipi ſi ſe Cherubinæ admouens,
Sermonis almi ſumat hinc carbunculum:
Reg. 4. c. 2. 6. Aut flammeum currum, igneoſque equos trahens,
Iter polorum currere arduum volet,
Equéſque vita appareat ſublimior,
Carne hunc deorſum dimouere neſcia:
Gen. 15. 3. Reg. 18. Deducat ignem, rorem & appendat ſuprà:
Cunctas trahens, vel diſtrahens, mutáns ve res.
Exo. 22. Num. 11. 16. Obturet ac fide os Leonum audacium,
3. Reg. 13. De fornace Dan. 3. Rorem eſſe monſtret ignem in ardenti pyra:
Exod. 47. Nilúm ve feriat, ſanguine immutans aquas,
Eſai. 23. Et ſuadeat fulgêre Solem in nubilo:
Exod. 23. & 24. Ac diuidat abyſſum in ſtupendam ſemitam:

Cõſideratio ſtupẽdorum Dei miraculorum.

Ignis

Προὔθηκεν ἡμῖν, εἴγε τοὺς κατ' εἰκόνα
Γραφέντας ἡμῖν μὴ χαράξομεν τύποις,
Ὅπως ἔχωμεν αὐτὸν ἀντὶ παιγνίου,
Παίζοντες εἰς δράκοντα, κἂν χάνῃ μέγα.
Πολλοὶ γὰρ αὐτοῦ τὴν ἐπηρμένην φρένα,
Καὶ τὴν ἄφυκτον ἐν μάχαις αὐλίαν,
Ὕλην ἔχοντες σαρκικῶν βαρημάτων,
Καὶ τῇ γεώδει συμπεφυρμένοι κόνει,
Ἤμβλυναν, ἀπέστρεψαν, ὥσπερ ἀσπίδες
Τὰ σαθρὰ πρὸς γῆν ἀντιπέμποντες βέλη.
Εἰ τοῦτο πάντα πρὸς διάσκεψιν λάβοι,
Καὶ τῶν δοκούντων εὐτελῶν καὶ σιωτέρφων,
Τὸν σφυγμὸν εὑρών, τὴν διάγνωσιν φέροι·
Ἢ καὶ προκόπτων θεῖον ὄργανον λάβοι,
Φωνὴ βοῶντος εἰς ἐρήμους καρδίας·
Ἢ τῇ πυράγρᾳ τοῦ χερουβὶμ ἐγγίσας,
Λάβοι παρ' αὐτοῦ τοῦ λόγου τὸν ἄνθρακα·
Ἢ τὸν πυραυγῆ δίφρον, ἢ τοὺς ἐμφλόγους
Ἵππους ἐλαύνων, οὐρανῶν ὁδὸν δράμοι,
Ἱππεὺς γὰρ διαχθῇ τῷ βίῳ μετάρσιος,
Τῆς σαρκὸς αὐτὸν μὴ κατασπώσης κάτω.
Ἢ πῦρ καταξεῖ καὶ κρεμάσει τὴν δρόσον,
Ἕλκων, μεθέλκων, ἀντιβαίνων τὰς φύσεις·
Φράξει γὰρ πίστει τῶν λεόντων τὸ στόμα,
Δρόσον γὰρ δείξει τοῦ καμίνου τὴν φλόγα·
Ἢ καὶ πατάξει νεῖλον εἰς αἷμα τρέπων,
Πείσει δὲ λάμπειν ἐν ζόφῳ τὸν ἥλιον,
Σχίσει γὰρ τὴν ἄβυσσον εἰς πέδον ξένον,

γρ. πυρός. Στύλον δὲ δείξει * νυκτὸς ἔμπυρον σέλας,
Ἄρτους δὲ σίτου μὴ προκειμένου πλάσει,
Λιμὸν δὲ θάλψει τῇ βροχῇ τῶν ὀρνέων,
Πηγὰς δὲ πέτραις ἐκβαλεῖν ἀναγκάσει.
Τείνοι δὲ χεῖρας εἰς τροπὴν ἐναντίων,
Τοῦ σταυροειδοῦς συμβόλου τὴν εἰκόνα.
Ἴδοι δὲ πυρσῷ μὴ φλογωθεῖσαν βάτον,
Τὰ κρυπτὰ τοῦ μέλλοντος εἰκονίσματα.
γρ. ἐν φόβῳ. Τότε προκύψας, ὡς ὁ Μωσῆς, * ἐμφόβως,
Καὶ καπνὸν εὑρὼν ἐν θυέλλῃ καὶ γνόφῳ,
Καὶ πρὸς τὸ νύγμα τῆς ὀπῆς ἀφιγμένος,
Μόλις τὰ κρυπτὰ τῶν ὀπισθίων μέρη
Θεοῦ σκοπήσει, καὶ πλέον μηδὲν βλέπων,
Πλέον ποθήσῃ τὸν κεκρυμμένον πόθον·
γρ. ἠγάπων. Ἀργοὶ γάρ εἰσι τῶν ἐρώντων οἱ πόθοι,
Εἰ συντόμως τύχωσι τοῦ ποθουμένου.
Καὶ πᾶς ἐρευνῶν τοῦ θεοῦ τὴν οὐσίαν,
Ὅσον θεωρεῖ, πρὸς τοσοῦτον συμμύει.
Εἰ γάρ τις εἰς ἄβυσσον, ἀπλήστοις κόραις,
Ἢ καὶ πυραυγῆ δίσκον ἡλίου βλέπων,
γρ. ἀτενίζει. Ὅσον * θεωρεῖ, τὰς κόρας ἀμβλυώττεται·
Ποῖος πανόπτης εὐτονήσει * νοῦς βλέπειν,
γρ. εὐπορήσει. Τὸν τοῦ καθ' ἡμᾶς ἡλίου φωτὸς πόρον;
εὐχή. Ἀλλ' ὦ παρὼν πόῤῥωθεν ἑδραίῳ τάχει,
Ὁ πᾶσι γνωστὸς καὶ δυσεύρετος μένων,
Καὶ πᾶσι ληπτὸς, καὶ κρατεῖσθαι μὴ θέλων·
Πᾶσι γὰρ ὢν ἄγνωστος, ἐγνώσθης ὅλοις
γρ. τοὺς δ' ὁρῶντας σε. Ἐξ ὧν ἐνεργεῖς, * εἰς τὸ πάντας σε βλέπειν.

Ὅσον

Præſtet columnam noctis igneam facem,
Panémque fingat frugibus nullis datis: *Num. 11.*
Compeſcat & famem imbre demiſſo alitûm: *Exod. 17.*
Ac flumen vndæ fluere cogat è petra. *Num. 20.*
Intendat aut palmas ad hoſtium fugam,
Imaginem exprimens ſalutaris crucis:
Cernátque magno incendio haud vſtum rubum:
Abſtruſa ſigna euentuum prænuncia:
Tandem procumbens præ metu, Moſis modo, *Exod. 3. 4. 19. 33.*
Cùm inuenerit fumum in procella nubéque,
Et ad foraminis profectus terminum,
Latentia ægrè poſterarum partium
Dei intuebitur, nihílque vltrà videns,
Deſiderabit cupidiùs quod abditum eſt:
Nam amantium ſunt languidi cupidines,
Quando citò optatis frui conceditur.

Iam quiſquis ipſam eſſentiam quærit Dei,
Quantò acrius ſpectet, magis conniueat.

Diuinæ naturæ cum abyſſo & Solari lumine comparatio. Plato in phæd. Cic. 1. Tuſc. D. Ambroſ. Hex. l. 4. c. 1. D. Dionyſius Eccl. Hier. c. 2.

Proinde, ſi ſpectator auidus lumina
Dum iactat in voraginem, aut Solis iubar,
Quanto inſpicit magis, hoc magis perſtringitur:
Quæ perſpicaciſſima videre mens queat
Solaris huius luminis fontem abditum?

Precatio accingẽtis ſe ad operum diuinorum deſcriptionem.

Tv qui eminus præſto es celeritate ſtabili,
Et cognitus cunctis, & inuentu arduus,
Qui percipi à cunctis potes, nec vis capi:
Nam nemini perceptus, omnibus agnitus
Tuis operibus, queîs vbíque cerneris:

Nam quanta magnitudo naturæ tuæ eſt,
Quæ incomprehenſa arctatur excellentia,
Huc vſque nobis actionem cernere
Tuam ſinis: nec angelis ſolùm in tuis,
Queîs igneas ſubſtantias indens, facis
Materiem ab omni mole mirè liberam.
Sed ſi quis ordo eſſentiis ſublimior
Globis in æthereis políſque nos latet,
In quáque mundi parte, qui nunc cernitur,
Quíve antè fuerat, póſtque erit, ſi ſic voles.

Operatio diuina quàm latè pateat.

Namq; exit in flámam atque aquam, tum ín aërem,
Terrámque, in aſtris, ſtirpibúſque, auibúſque, ineſt:
Itque in natantium & genus repentium.
In omne gramen: denique in hominem magis,
Ob quem iſta, poſt quém ve tanta currunt ſedulò.
Radius tuus ſedenim, locus quem non capit,
Peruadit omnia, nec premitur anguſtijs:
Neque maximarum eſt artifex rerum modò,
At cuncta ſimul amplectitur firmiſſimé:

Trãſitio cum inuocatione.

Nos dirige iſtò, quò tui opificij licet
Orbis figuras ſciſcitari ſplendidas.

De natura & proprietate ſtirpium, atq; arborũ.

NAM ecquis, videt dum poma, pictas vel roſas,
Non illicò agnoſcit coloris opificem?
Quis ſuaue olens dum nare ducit Balſamum,
Non antè odoratur te, vt ipſo quid amplius?
Cedrum quis attollit, quis eius porrigit
Baccas, & vnguentum acre ligno conijcit?
Quis Nardum inungit, delibuto & gramine

Aroma

Ὅσον γὰρ ἐν σοὶ τὸ μέγεθος τῆς οὐσίας,
Ἐν ἀκαταλήπτοις * ἐξοχαῖς συνεστάλη, — ἴσ. εὐκαταλήπτοις.
Τοσοῦτον ἡμῖν τὴν ἐνέργειαν βλέπειν,
Τὴν σὴν ἔφηκας, οὐκ ἐν ἀγγέλοις μόνον,
Οἷς τὰς πυρσωγεῖς ἐμφυτεύσας οὐσίας,
Ὕλην ἄϋλον μυστικῶς ἀπειργάσω·
Ἀλλ' εἴ τις ἡμᾶς ἱστορεῖν ὑπερτέρα,
Λέληθε τάξις οὐρανοῖς, ἐν αἰθέρι,
Ἐν παντὶ κόσμῳ, τῷ τε νῦν ὁρωμένῳ,
Καὶ τῷ πρὸ αὐτοῦ, καὶ μετ' αὐτὸν εἰ θέλεις.
Χωρεῖ γὰρ εἰς πῦρ, εἰς ὕδωρ, εἰς ἀέρα,
Εἰς γῆν, ἐν ἄστροις, ἐν φυτοῖς, ἐν ὀρνέοις,
Εἰς πᾶν * τὸ νηκτὸν, εἰς τὸν ἕρποντα στόλον, — γρ. εἰς πᾶν πτηνόν.
Εἰς πάντα χόρτον, εἰς τὸν ἄνθρωπον πλέον,
Δι' ὃν τοσαῦτα καὶ μεθ' ὃν παρατρέχει.
Ἡ σὴ γὰρ ἀκτὶς μηδαμοῦ χωρουμένη,
Εἰς πάντα χωρεῖ, μηδαμοῦ στενουμένη·
Οὐ τῶν μεγίστων οὖσα τεχνῖτις μόνον,
Ὁμοῦ δὲ πάντων ἀσχέτως δεδραγμένη·
Ἴθυνον ἡμᾶς, ἔνθα τῆς κοσμουργίας
Τῆς σῆς ἔνεστιν ἱστορεῖν τὰς ἐμφάσεις.
ΤΙΣ γὰρ θεωρῶν μῆλον ἢ βαφὴν ῥόδου, — Μῆλον καὶ ῥόδον.
Οὐκ εὐθὺς ἔγνω τῆς βαφῆς τὸν ἐργάτην;
Ἢ ποῖος εἰς ὄσφρησιν ἐλθὼν βαλσάμου, — Βάλσαμον.
Οὐ σὲ προσεξέπνευσε βαλσάμου πλέον;
Τίς κέδρον ὑψοῖ, καὶ πλατύνει τοὺς κλάδους, — Κέδρος.
Καὶ πικρὸν ἐντίθησι τῷ ξύλῳ μύρον;
Τίς νάρδον ἐψεῖ, καὶ μυρίζων τὴν πόαν, — Νάρδος.

Ἀρωματίζειν ἐκβιάζει τὸν στάχυν;
Φοίνιξ. Πόθεν δὲ φοίνιξ ἐν κατεξήροις τόποις,
Καρποὺς μελουργεῖ τῶν ἐοικότων βοτρύων;
Κίτρα. Τίς καὶ τὰ κίτρα τῶν ἀκάνθαις ὁπλίσας,
Σωτῆρα αὐτοῖς αὐτοχάλκευτα ξίφη;
γ. ὅλων. Τίς ἀσπαργάνοι τὰ τέκνα τῶν φυτῶν * ὅλα;
Καὶ τοῖς μὲν αἰσθητοῖσιν ἐστάλη βάσιν,
Οἷς ἐστὶν ἐκτὸς ἀσθενὴς ἡ γυμνότης,
Τοῖς δὲ περιβέβληται στερρὸν ἔξωθεν δέρας,
Οἷς ἐστὶν ἐντὸς εὐπαθὴς ἡ χαυνότης.
Τίς δὲ λέοντι θάρσος, ἢ τῇ δορκάδι
Λέων. Δεσμοῖς ἐνῆκεν ἀντιφάρμακον φόβον;
Δορκάς. Τίς ταῦρον ἐχειρότονεν ὥσπερ ἐργάτην,
Ταῦρος. Ἀροτριᾶν μέλλοντα; τίς τῶν ὀρνέων
Ὀρνίθων γλῶττα. Τὴν γλῶτταν ἐστόμωσεν ὀργάνου δίκην;
Ὡς καὶ νομίζειν τοὺς κενοὺς μυθογράφους,
Εἶναι παρ' αὐτοῖς γνωστικὴν ὁμιλίαν.
Γρύψ. Πόθεν δὲ καὶ γρὺψ εὐσθενεῖς λαβὼν χέρας,
Καὶ βοῦν ἀναπτῶν ἐξ ἑτοίμων ἁρπάγων,
Καὶ πτηνὸς ἐστὶ, καὶ βαδίζει τετράποις;
Τίς τὰς καμήλους καί περ οὔσας ὀργίλους,
κάμηλος. Ἔπεισε μητρὸς μὴ μιαίνεσθαι γάμῳ;
Καὶ κτῆνος οὕτω βράζον εἰς λάγνον πάθος,
Πρὸς τὴν ἄθεσμον μῖξιν ἐγκρατὲς μένον,
Πέρσας ἐλέγχει τοὺς θολοῦντας τὸν βίον.
Ποίοις ὁρισμοῖς ἐκμαθὼν Ἱπποκράτους,
Τράγος. Τετρωμένος δίκταμον ἐμφαγὼν τράγος,
Τὸν ἰὸν αὐθὶς τῶν βελῶν ἀποπτύει;

Aroma ſpicam cogit almam fundere?
Nardi ſpica. Plin. c. 2. l. 13.
Aſt vnde Palma arentibus nata in plagis,
Mel fundit in fructus racemóſque vuidos?
Palma. Plin. l. 13. c.
Quis mala citria muniens tot ſpiculis,
Aptauit ipſis arma naturalia?
Mala citria, ſeu Aſſyria. Plin. l. 12. c. 3.
Quis ſtirpium fœtus recentes obtegit?
Ac his quidem indit nuclei baſim oſſeam,
Fructuum integumenta, & nuclei.
Queis nuditas extra imbecilla eſt ſcilicet:
Aliíſque duram opponit exteriùs cutem,
Queîs intus eſt mollitia delicatior.
Ecquis Leoni audaciam, timido at damæ
Animalium proprietates. Leo. Dama. Taurus.
Curſus timoris remedium tutum exhibet?
Tauro quis vt opifici dedit robur, ſolum
Vertat vt aratro? quís ve linguam garrulis
Velut organum formauit auibus tinnulum?
Auium lingua Plin. 7. 19. cap. 12.
Vt inde rentur fabulatores noui
Ipſas habere cognitos vocum ſonos.
Aſt vnde quæſo maximis Gryps viribus
Gryphus. Plin. l. 7. c. 2.
Bouem vnguibus rapidiſſimis altè eleuans,
Aléſque volat, & quadrupes greſſus mouet?
Quiſnam Camelos, æſtuent irâ licet,
Cameli. Ariſtot. lib. de mirab. aud.
Perſuaſit vt parentis haud ſe polluant
Contactibus? libidinoſum ergo hoc pecus,
Dum temperat conſtanter à venere impia,
Perſas nefandæ impuritatis arguit.
De animaliũ remediis.
Decreta quænam didicit à Coo ſene,
De capro ſeu Capris feris: Ariſtot. l. 9. hiſt. Anim. c. 6 Dioſcor. l. 3.
Vt ſaucius caper ferus Dictamnum edat,
Et ſic ſagittarum venenum reſpuat?

Accipitris medicina.

Ecquis Galenus Accipitrum vulnera
Lactucæ amaris purgat è liquoribus,
Caliginoſam luminum his nubem auferens?

Pardalis.

At Pardalis feræ cruorem haurit capræ
Vexata morbo: ſic medetur & ſibi.
Sed vuidis quercus ſacratæ frondibus,

Cameli.

Vſtos Camelus mox ſapores euomit.

Canis.

At viride gramen ſi canis guſtauerit,
Depellit atræ bilis ægritudinem.

Lupi. Leporis. Leonis. Cygni. Hœdi.

Raui at lupi terram, lepúſque cantharos,
Leóque ſimias : olor ranunculos,
Hœdíque difficilem cùm edunt Scammoniam,
Cibo hoc dolores cruditatis leniunt.

Ciconiæ.

Et abſque falſo numine Aeſculapij,
Angues vorando ſana fit Ciconia.

Catoblepas. *De hac fera Ælia. Var. hiſt. l. 7. c. 5. Plinius verò l. 8. c. 21. Athenæus. l. 5. Pompon. Mel. l. 3. c. 10.*

Vnde at Catoblepas anhelans vim igneam,
A nare flatum torrida emittens ferum,
Incendij flumen ſolum verſus iacit,
Iaculatur ac telum procul, tanquam arciger,
Ætnęam vt ardêre rapidam flammam putes,
Fulminibus & pares vaporum turbines?
Vt niſi iuberetur gerere pronum caput,
Flammæque feruidos ciêre infra globos,
Terram cadaueribus premi contingeret.

Animátibus formidoloſa.

Iam quî genera præſtantiora animalium
Terrentur à re viliori qualibet?

Equo. Tauro.

Formidat omnis equus flagelli verbera,
Oeſtróque perculſus fugam taurus capit:

Terret

Ποῖος Γαληνὸς ἱεράκων τὴν νόσον
Ὁπῶς καθαίρει πικροφύλλων θριδάκων, Ἱέρακες.
Ἀχλὺν δι' αὐτῆς ὀπτικὴν ἀποξέων;
Καὶ πάρδαλις μὲν λύθρον αἰγὸς ἀγρίου, πάρδαλις.
Γίνει νοσοῦσα, καὶ καθαίρει τὴν νόσον.
Ὑγροῖς δὲ φύλλοις ἐκ δρυὸς καθαρσίοις,
Χυμοὺς κάμηλος ὀξεμεῖ κεκαυμένους. κάμηλος.
Χλωρὰν δὲ τὴν ἄγρωστιν ἐὰν φάγῃ κύων, κύων.
Χολῆς μελαίνης ὀξερεύγεται πάθος.
Λύκοι γὰρ τὴν γῆν, οἱ λαγοὶ δὲ κανθάρεσι, Λύκος.
Λέων πιθήκοις, οἱ δὲ κύκνοι βατράχοις, Λέων.
Τράγοι δὲ τὴν ἄπεπτον ἀσκαμμωνίαν Κύκνος.
Δειπνοῦντες, ἐκπλύουσι τὴν ἀπεψίαν. Τράγος.
Ἀσκληπιοῦ δὲ τῆς νόσου θεοῦ δίχα,
Τρώγων πελαργὸς, οὐ νοσήσει, τοὺς ὄφεις. πελαργός
Πόθεν κατώβλεψ πυρσὸν ἔμφυτον πνέων, Κατώ-
Ἐκ ῥινὸς ἐμφύσημα πυρφορουμένης, βλεψ.
Κάτω τὸ ῥεῦμα τῆς πυρᾶς ἀντιστρέφει·
Πόῤῥω δὲ πέμπει τὴν φορὰν, ὡς τοξότης,
Αἰτναίαν ὥσπερ καὶ κατάῤῥυτον φλόγα,
Δίκην κεραμοῦ * πυρσοβολῶν * ἁλμίδα· γρ. κεραυνοῦ ἴσ. τὴν ἁλμ.
Εἰ μὴ δὲ θεσμὸν εἶχε συγκεκυφέναι,
Καὶ τῆς φλογὸς τὸ βράσμα συγχέειν κάτω,
Τὴν γῆν βαρεῖαν εἶχεν ἂν τοῖς λειψάνοις.
Πόθεν δὲ τὰ προύχοντα τῶν ζώων γένη,
Ἐκ τῶν δοκούντων μετρίων φαυλίζεται;
Καὶ πᾶς μὲν ἵππος στερρομάστιγα τρέμει,
Οἴστρῳ δὲ φεύγει ταῦρος ἐπτοημένος·

Φοβεῖ δὲ τὸν λέοντα τυφλωθεὶς κύων.
Ἡμᾶς δὲ κώνωψ εὐτελὴς διαστρέφει,
Δάκνων, προσαυλῶν, ἐξυπνίζων πολλάκις.
Καὶ τῶν ἐλεφάντων ἐκφοβοῦσι τὸ κράτος,
Τὰ μικρὰ γρυλλίζοντα τῶν χοίρων βρέφη.
Ὕλλος. Καὶ μικρὸς ὕλλος ὑγροχέρσου θηρίου
Φθορὰν ἐφίστα τῇ τομῇ τῶν ἡπάτων·
Λάθρα γὰρ αὐτῷ προσβαλὼν κεχηνότι,
Διατρέχει τὰ σπλάγχνα σωλῆνος δίκην,
Τεμὼν δὲ κρυπτὴν ἐξ ὄπισθεν θύραν,
Φονεὺς διαδρὰς οἴχεται σεσωσμένος.
Ἄλλη δέ τις πέφυκεν ὀρνέου φύσις,
Ἐχῖνος. Ἡ τοὺς ὀδόντας βόσκεται τοῦ θηρίου,
Καὶ τοῖς περιττοῖς ἑστιᾶται λειψάνοις·
Στοργὴν δὲ δεικνύουσα γνωρίμου φίλου,
Καὶ τῆς τραπέζης τὴν τροφὴν αἰδουμένη,
Ὅταν τὸν ὕλλον γειτνιάζοντα προσβλέπῃ,
Κράζει, πτεροῦται, τοῖς ποσὶ περιτρέχει,
Κτυπεῖ δὲ τοῖς ὄνυξι, καὶ περὶ τὸν φόνον,
Κήρυξ ὀλέθρου γίνεται ζωηφόρος·
Καὶ τὸν τραπεζῶν ἐξελέγχει τοὺς φίλους,
γρ. συμπνιγοῦντας. Μὴ συμμαχοῦντας * εἰς ἀνάγκην τοῖς φίλοις·
Ἔχειν γάρ, οἶμαι, τὰς ἐν ὀγκώδει φύσεις,
Ἐκ τῶν ἀμυδρῶν συμμαχίας σωμάτων,
Ὡς μή τις αὐτῶν τὰς ἐπάρσεις προσβλέπων,
Γαῦρος λεληθὼς δυσσεβοῦς ὑπεροψίας·
Ὃ καὶ πέπονθεν ἡ κατ' Αἴγυπτον μέθη,
Οὐ τοῖς μεγίστοις ἠπατημένη μόνον,

Terret Leonem verberatus & canis.
At nos culex viliſſimus torquet malè, — *Leoni.*
Mordens ſtrepénſque, ſæpius ſomno excitans: — *Homini.*
Sicut Elephantûm territant ferociam
Ipſi puſilli grunnientes porculi. — *Elephanto.*
At paruus hyllus terræ alumnæ & fluminis
Necem ſtruit, feruénſque concîdit iecur: — *Hylli, id eſt Ichneumonis, bellum cum Crocodilo. Plin. l. 8. c. 24.*
Nam clanculum irrepens in os eius patens,
Per viſcera excurrit caui tubi modo,
Findénſque poſticum latenter oſtium,
Cæſor fugâ ſuæ ſaluti conſulit.
Eſt alia item natura auis percallida, — *De Trochilo ſeu Regulo. Plutar. lib. de ſoler. anim.*
Quæ in dentibus depaſcitur monſtri iſtius,
Ex reliquiis epulans opimis belluæ:
Et certi amici quis ſit affectus docens,
Menſæque honorem & gratiam tribuens cibis,
Quando intuetur Hyllum adeſſe proximè,
Clangit, ſtrepítque alis, pedibus & proſilit,
Et vnguibus corradit, antéque impetum
Præco necis, ſalutis idémque author eſt:
Sícque arguit menſarum opipararum aſſeclas,
Non adiuuantes, cùm neceſſitas iubet.
Namque, arbitror, decebat immanes feras
Exilia hæc corpuſcula ſibi adſciſcere,
Ne fortè quis, dum immanitatem harum videt,
In notiones incidat ſenſim impias:
Ægyptiorum vt accidit temulentiæ,
Quæ non modò deluſa fuit ingentibus,

Sed vilibus reptilibus, ac fœdis feris:
Totum ſalum impietatis horrendæ ebibens:
Ezech. 23. Ab hiſque docta Hebræa gens malo ſuo,
Vitæ ſtudens vitia æmulari peſſimæ,
Res conſecrauit muſcam ad vnam conditas.
Orcæ & cete. ORCAS quis, hæc portenta maris, alta vt iuga,
In vaſtitate immenſi abyſſi continet:
Ne ſi impetu ferrentur in latas vias,
Naues morarentur, vel aliò truderent?
De Remora. *Ariſt. hiſt. animal. l. 2 c. 14. Plin. l. 9. c. 25. c. 1. l. 32. Plutar. Sympoſ. 2. Prob. 7. Oppi. l. 1. Halieut.* Quís vt Remoram piſcem puſillum in æquore
Statuit carinis obuium currentibus?
Hic claſſi in altum vela danti opponitur,
Spirantibúſque auris reſiſtit gnauiter:
Si quidem ala media parte pectoris ſita,
Hunc verſat, & quaſi cymbalum circumplicat,
Quam nauibus quando obiicit currentibus,
Arcet aquilones, fluctuum & curſum impedit,
Spumámque collidit procellis turgidam:
Mucronibus donec nouaculíſque eum
Peritus vrinator incautum ſecet,
Et ſalibus iniectum vaporibus priuet:
Remedium conuulſionis vteri in grauidis. Hinc fit medela matribus, quas vellicat
Infans in aluo contineri qui nequit,
Sed proſilire vult, ruénſque illabitur.
Turtur & Purpureo. Vnde at ſecundas, veluti turtur nuptias,
Natura Purpureonis odit maximè:
Vt ſi quam apud nos hic Lupam conſpexerit,
Corpus ſuum inedia ſinat tabeſcere?

Ἀλλ' ἄχρι φαύλων ἑρπετῶν καὶ θηρίων,
Τῆς δυσσεβείας ἐκπιοῦσα τὸν σάλον
Οἷς καὶ μαθητεύσαντες Ἑβραῖοι πάλαι,
Τὸν αὐτῶν ἐζήλωσαν ἐν κακοῖς βίον,
Καὶ μέχρι μυίας ἐκθεοῦντες τὴν κτίσιν.
Τίς καὶ τὰ κήτη τῆς θαλάσσης τοὺς λόφους,
Ἐν τοῖς ἐρήμοις τῆς ἀβύσσου συλλέγει;
Μήπως ἐπεισφρήσαντα ταῖς λεωφόροις
Ὁδοστατήσῃ καὶ ταράξῃ τὰ σκάφη.
Καὶ τίς τὸν ἰχθὺν τὸν βραχὺν τὸν ναυκράτην ναυκράτης
Ποιεῖ τρεχουσῶν ὁλκάδων ἀντιστάτην, ἢ ἐχενηίς.
Καὶ πλωτὸν εὐόλισθον ἀνταίρει στόλον,
Καὶ ταῖς * πνεούσαις ἀντιτάττεται βίαις· γρ. πλεούσαις
Πτέρυξ γὰρ * αὐτῶν περὶ τὰ τοῦ στέρνου μέσα, γρ. αὐτοῦ.
Κυκλοῖ περιπλέξασα κυμβάλου δίκην,
Ἣν ταῖς θεούσαις ἀντερείδων ὁλκάσιν,
Ἵστα τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ ῥεῦμα, κἂν τρέχῃ,
Καὶ κυρτὸν ἀφρὸν ἀντεπικλᾷ τῷ στόλῳ,
Ἕως μαχαίραις ἢ ξυροῖς τεθηγμένοις,
Τέμῃ τὸν ἰχθὺν τεχνικὸς βυθοδρόμος,
Ἁλοῖ τε τοῦτον ἐμβολῶν ἐξικμάσοι,
Καὶ γίνεται κλεὶς μητρικῶν σπαραγμάτων,
Ὅτε σφαδάζει καὶ προπηδῆσαι θέλει,
Καὶ τοῖς ὀλίσθοις ἐκραγῆναι τὸ βρέφος.
Πόθεν δὲ διττούς, ὥσπερ ἡ ψυγών, γάμους, πυγών.
Τοῦ πορφυρίωνος ἡ φύσις βδελύττεται.
Ὃς καὶ παρ' ἡμῖν εἰ σκοπήσοι μαχλάδα,
Λιμῷ τὸ σῶμα τήκεται τεθλιμμένος·

Θέλων δὲ πόρνης, μηδὲ τὴν θέαν βλέπειν,
Ἀλλ' ὡς σιωπῇ σωφρονίζει τὸν βίον.
ἔγχελες. Τίς τεκνοποιεῖν ἐδίδαξε τὴν ἔγχελυν,
Ἀμίξει οὖσαν καὶ ἀσπορᾶς ἀλλοτρίαν,
Ἢ τῶν ἑαυτῆς ἀντιπλευρῶν ξυσμάτων,
Τὰ τμήματα σπείρουσα πετραίοις πάγοις,
Φύει τὰ τέκνα τῇ κινήσει τῇ ξένῃ,
γ. πλευρομήτωρ. Καὶ πλευρομήτρα * γίνεται θαλαττία·
Καὶ μὴ λαλοῦσα δογματίζει τῇ φύσει,
γ. ἠγνόησε. Ὡς οὐδὲν * ἐξήμαρτε Μωσῆς, εἰ λέγοι
Πλευρὰν γενέσθαι τοῦ βίου λογιστρίαν·
“ Οὐ συγχύσεις γὰρ ἔσχαλεν ἀσυμφόρους,
“ Τῷ συντελεστῇ τῶν ἀμηχάνων θέμις·
Ὑμνητέον δὲ μᾶλλον αὐτόν, ἡνίκα
Ἐκ τῶν παρὰ φύσιν δημιουργεῖ τὴν φύσιν
Καὶ τοῦτο ποιεῖ δεῖγμα τῆς ἐξουσίας,
Ἄϋλος ὢν ἔνυλον εἰ κτίζει φύσιν,
Καὶ τρεπτὸς οὐκ ὢν τρεπτὸν εἰ ποιεῖ βίον.
χελώνη. Τίς ἐνδεδύσκει τὴν χελώνην ὀστράκῳ,
γ. φερομένην. Καὶ τὴν ταπεινόσωμον ἐστεγασμένην
Δείκνυσιν ἐντὸς οἰκίας * φορουμένην;
λάμπυρος. Τίς ἐμφυτεύσας τῷ διαυγεῖ λαμπύρῳ,
γ. λευκοῦ ἑρπετοῦ. Σπινθῆρα * λευκόν, ἑρπετὸν ποιεῖ σέλας,
Τὸν αὐτὸν ἕρπειν καὶ πυρεῦσθαι θεασίσας;
σαλαμάνδρα. Ποίαις δὲ πηγαῖς, ἢ βυθοῖς κεκρυμμένοις,
Δρᾷ * σαλαμάνδρα ταῖς καμίνοις αἰθάλην;
γ. Ποιεῖ. Τίς ἐντέθεικε τοῖς πυρεκγόνοις φρένας,
πυρέκγονα. Διάκρισίν τε τοῦ μαθεῖν τὸ συμφέρον;

Meretricis hic dum vitat aſpectum quoque,
Docto inſtruit vitam ſuo ſilentio.
Qvis procreare lubricam anguillam docet
Matricis expertem, & carentem ſemine?
Quæ proximorum ſcrupulorum lateribus
Strigmenta duris inſerit dum cautibus,
Natos ſatu & conceptu inaudito creat,
Et latere gignens in mari producitur.
Sic vel tacens, naturam eo facto admonet,
Magnum nihil Moyſem aberraſſe, hoc cùm ait,
Vitæ eſſe coſtam procreatricem viri.
" Namque impares confuſiones carpere,
" In arduarum rerum opifice, eſſet nefas:
Hunc laudibus celebrare ſed magis decet,
Cùm perficit naturam ab aduerſis ei;
Ac præbet hoc potentiæ ſpecimen ſuæ,
Simpléxque naturam creat non ſimplicem,
Vitam & fouet mutabilem immutabilis.
Teſtudinem quis hac caua concha induit,
Et corpore exili admodum circundatam,
Intra domum oſtendit vagare propriam?
Quis noctilucæ ſplendidæ clara inſita
Scintillula, volaticam lucem efficit,
Præſtans idem animal reptile ac volatile?
Queîs fontibus; vel abditis receſſibus,
Vertit caminos Salamandra in puluerem?
Quis flammæ alumnis indidit vim mentis hanc,
Peritiámque iudicandi quid iuuet?

Anguillæ ortus. Plin. l. 9. c. 51. Plutarch. 2. Symp qu. 3.

De coſta Adami.

Dei potentia admirabilior in iis quæ præter naturam ſunt.

Teſtudo.

vel, latêre.

Cincindela ſiue noctiluca. Plin. l. 11. c. 18. & l. 18. c. 26.

Salamandra

Pyrigona. Ariſt. l. 5. hiſt. an. c. 18. & 19.

Ἀρωματίζειν ἐκβιάζεται τὸν στάχυν;
Φοίνιξ. Πόθεν δὲ φοίνιξ ἐν κατεξήροις τόποις,
Καρποὺς δημιουργεῖ τῶν ἐνίκμων βοτρύων;
Κίτρα. Τίς καὶ τὰ κίτρα ταῖς ἀκάνθαις ὁπλίσας,
Συνῆψεν αὐτοῖς αὐτοχάλκευτα ξίφη;
γρ. ἅλων. Τίς σπαργανοῖ τὰ τέκνα τῶν φυτῶν * ὅλα;
Καὶ τοῖς μὲν ἐντίθησιν ὀστώδη βάσιν,
Οἷς ἐστιν ἐκτὸς ἀσθενὴς ἡ γυμνότης,
Τοῖς δὲ περιβάλλει στερρὸν ἔξωθεν δέρας,
Οἷς ἐστιν ἐντὸς εὐπαθὴς ἡ χαυνότης.
Τίς δῶκε λέοντι θάρσος, ἢ τῇ δορκάδι
Λέων. Δρόμοις ἐνῆκεν ἀντιφάρμακον φόβου;
Δορκάς. Τίς ταῦρον ἐκράτυνεν ὥσπερ ἐργάτην,
Ταῦρος. Ἀροτριᾶν μέλλοντα; τίς τῶν ὀρνέων
Ὀρνίθων Τὴν γλῶτταν ἐστόμωσεν ὀργάνου δίκην;
γλῶττα. Ὡς καὶ νομίζειν τοὺς κενοὺς μυθογράφους,
Εἶναι παρ' αὐτοῖς γνωστικὴν ὁμιλίαν.
Γρύψ. Πόθεν δὲ καὶ γρὺψ εὐσθενὴς λαβὼν χέρας,
Καὶ βοῦν ἀναστῶν ἐξ ἑτοίμων ἁρπάγων,
Καὶ πτηνὸς αἴρεται, καὶ βαδίζει τετράπους;
Τίς τὰς καμήλους καί περ οὔσας ὀργίλους,
Κάμηλος. Ἔπεισε μητρὸς μὴ μιαίνεσθαι γάμῳ;
Καὶ κτῆνος οὕτω βράζον εἰς λάγνον πάθος,
Πρὸς τὴν ἄθεσμον μίξιν ἐγκρατὲς μένον,
Πέρσας ἐλέγχει τοὺς θολοῦντας τὸν βίον.
Ποίους ὁρισμοὺς ἐκμαθὼν Ἱπποκράτους,
Τράγος. Τετρωμένος δίκταμνον ἐμφαγὼν τράγος,
Τὸν ἰὸν εὐθὺς τῶν βελῶν ἀποπτύει;

Ποῖος

Aroma ſpicam cogit almam fundere?
Aſt vnde Palma arentibus nata in plagis,
Mel fundit in fructus racemóſque vuidos?
Quis mala citria muniens tot ſpiculis,
Aptauit ipſis arma naturalia?
Quis ſtirpium fœtus recentes obtegit?
Ac his quidem indit nuclei baſim oſſeam,
Queis nuditas extra imbecilla eſt ſcilicet:
Aliiſque duram opponit exteriùs cutem,
Queîs intus eſt mollitia delicatior.
Ecquis Leoni audaciam, timido at damæ
Curſus timoris remedium tutum exhibet?
Tauro quis vt opifici dedit robur, ſolum
Vertat vt aratro? quís ve linguam garrulis
Velut organum formauit auibus tinnulum?
Vt inde rentur fabulatores noui
Ipſas habere cognitos vocum ſonos.
Aſt vnde quæſo maximis Gryps viribus
Bouem vnguibus rapidiſſimis altè eleuans,
Aléſque volat, & quadrupes greſſus mouet?
Quisnam Camelos, æſtuent irâ licet,
Perſuaſit vt parentis haud ſe polluant
Contactibus? libidinoſum ergo hoc pecus,
Dum temperat conſtanter á venere impia,
Perſas nefandæ impuritatis arguit.
Decreta quænam didicit à Coo ſene,
Vt ſaucius caper ferus Dictamnum edat,
Et ſic ſagittarum venenum reſpuat?

Nardi ſpica. *Plin. c. 2. l. 13.*

Palma. *Plin. l. 13. c.*

Mala citria, ſeu Aſſyria. *Plin. l. 12. c. 3.*

Fructuum integumenta, & nuclei.

Animalium proprietates. Leo. Dama. Taurus.

Auium lingua *Plin. 7. 29. cap. 12.*

Gryphus. *Plin. l. 7. c. 2.*

Cameli. *Ariſtot. lib. de mirab. aud.*

De animaliũ remediis. De capro ſeu Capris feris: *Ariſtot. l. 9. hiſt. Anim. c. 6 Dioſcor. l. 3.*

Accipitris medicina. Ecquis Galenus Accipitrum vulnera
Lactucæ amaris purgat è liquoribus,
Caliginoſam luminum his nubem auferens?
Pardalis. At Pardalis feræ cruorem haurit capræ
Vexata morbo: ſic medetur & ſibi.
Sed vuidis quercus ſacratæ frondibus,
Cameli. Vſtos Camelus mox ſapores euomit.
Canis. At viride gramen ſi canis guſtauerit,
Depellit atræ bilis ægritudinem.
Lupi. Leporis. Raui at lupi terram, lepúſque cantharos,
Leonis. Cygni. Leóque ſimias: olor ranunculos,
Hœdi. Hœdíque difficilem cùm edunt Scammoniam,
Cibo hoc dolores cruditatis leniunt.
Ciconiæ. Et abſque falſo numine Aeſculapij,
Angues vorando ſana fit Ciconia.
Vnde at Catoblepas anhelans vimigneam,
Catoblepas. *De hac fera Ælia. Var. hiſt. l. 7. c. 5. Plinius verò l. 8. c. 21. Athenæus. l. 5. Pompon. Mel. l. 3. c. 10.*
A nare flatum torrida emittens ferum,
Incendij flumen ſolum verſus iacit,
Iaculatur ac telum procul, tanquam arciger,
Ætnęam vt ardêre rapidam flammam putes,
Fulminibus & pares vaporum turbines?
Vt niſi iuberetur gerere pronum caput,
Flammæque feruidos ciêre infra globos,
Terram cadaueribus premi contingeret.
Animātibus formidoloſa. Iam quî genera præſtantiora animalium
Terrentur à re viliori qualibet?
Equo. Tauro. Formidat omnis equus flagelli verbera,
Oeſtróque perculſus fugam taurus capit:

Terret

Ποῖος Γαληνὸς ἱεράκων τὴν νόσον
Ὅπως καθαίρει πικροφύλλων θριδάκων, Ἱέρακες.
Ἀχλὺν δι' αὐτῆς ὀπτικὴν ἀποξέων;
Καὶ πάρδαλις μὲν λύθρον αἰγὸς ἀγρίας, πάρδαλις.
Πίνει νοσοῦσα, καὶ καθαίρει τὴν νόσον.
Τράγοις δὲ φύλλοις ἐκ δρυὸς καθαρσίου, κάμηλος.
Χυμοὺς κάμηλος ὀξέως κεκαυμένους.
Χλωρὰν δὲ τὴν ἄγρωστιν ἣ φάγῃ κύων, κύων.
Χολῆς μελαίνης ἐξερεύγεται πάθος.
Λύκοι γὰρ τὴν γῆν, οἱ λαγοὶ δὲ κανθάρεις, Λύκος.
Λέων πιθήκους, οἱ δὲ κύκνοι βατράχους, Λέων. Κύκνος.
Τράγοι δὲ τὴν ἄπεπλον ἀσκαμμωνίαν Τράγος.
Δειπνοῦντες, ἐκπλύουσι τὴν ἀπεψίαν.
Ἀσκληπιοῦ δὲ τοῦ νόθου θεοῦ δίχα, πελαργός
Τρώγων πελαργὸς, οὐ νοσήσει, τοὺς ὄφεις.
Πόθεν κατώβλεψ πυρσὸν ἔμφυτον πνέων, Κατώβλεψ.
Ἐκ ῥινὸς ἐμφύσημα πυρφορουμένης,
Κάτω γὰρ ῥεῦμα τοῦ πυρὸς ἀντιστρέφει·
Πόρρω δὲ πέμπει τὴν φορὰν, ὡς τοξότης,
Αἰτναίαν ὥσπερ καὶ κατάῤῥυτον φλόγα,
Δίκην κεραυνοῦ * πυρσοβολῶν * ἀλμίδα· γρ. κεραυνῶν ἴσ. τὴν ἀλμ.
Εἰ μὴ δὲ θεσμὸν εἶχε συγκεκυφέναι,
Καὶ τῆς φλογὸς τὸ βράσμα συγχεῖν κάτω,
Τὴν γῆν βαρύνειν εἶχεν ἂν τοῖς λειψάνοις.
Πόθεν δὲ τὰ προὔχοντα τῶν ζώων γένη,
Ἐκ τῶν δοκούντων μετρίων φαυλίζεται;
Καὶ πᾶς μὲν ἵππος σφερμάστιγα τρέμει,
Οἴστρῳ δὲ φεύγει ταῦρος ἐπτοημένος·

Φοβεῖ δὲ τὸν λέοντα τυπτηθεὶς κύων.
Ἡμᾶς δὲ κώνωψ εὐτελὴς διαστρέφει,
Δάκνων, προσαυλῶν, ἐξυπνίζων πολλάκις.
Καὶ τῶν ἐλεφάντων ἐκφοβοῦσι τὸ κράτος,
Τὰ μικρὰ γρυλλίζοντα τῶν χοίρων βρέφη.
Ὕλλος. Καὶ μικρὸς ὕλλος ὑγροχέρσῳ θηρίῳ
Φθορὰν ἐφίστα τῇ τομῇ τῶν ἡπάτων·
Λάθρα γὰρ αὐτῷ προσβαλὼν κεχηνότι,
Διατρέχει τὰ σπλάγχνα σωλῆνος δίκην,
Τεμὼν δὲ κρυπτὴν ἐξ ὄπισθεν θύραν,
Φονεὺς διαδρὰς οἴχεται σεσωσμένος.
Ἄλλη δέ τις πέφυκεν ὀρνέου φύσις,
Τροχίλος. Ἡ τοὺς ὀδόντας βόσκεται τοῦ θηρίου,
Καὶ τοῖς περιττοῖς ἑστιᾶται λειψάνοις·
Στοργὴν δὲ δεικνῦσα γνησίου φίλου,
Καὶ τῆς τραπέζης τὴν τροφὴν αἰδουμένη,
Ὅταν τὸν ὕλλον γειτνιῶντα προσβλέπῃ,
Κράζει, πτεροῦται, τοῖς ποσὶ περιτρέχει,
Κνήθει δὲ τοῖς ὄνυξι, καὶ πρὸ τοῦ φόνου,
Κῆρυξ ὀλέθρου γίνεται ζωηφόρος·
Καὶ τῆς τραπέζης ἐξελέγχει τοὺς φίλους,
γρ. συμπνοοῦντας. Μὴ συμμαχοῦντας* εἰς ἀνάγκην τοῖς φίλοις·
Ἐχθρῶν γὰρ, οἶμαι, τὰς ἐν ὀγκώδεσι φύσεις,
Ἐκ τῶν ἀμυδρῶν συμμαχεῖσθαι σωμάτων,
Ὡς μή τις αὐτῶν τὰς ἐπάρσεις προσβλέπων,
Γάθοι λεληθὼς δυσσεβοῦς περισσοφίας·
Ὃ καὶ πέπονθεν ἡ κατ' Αἴγυπτον μέθη,
Οὐ τοῖς μεγίστοις ἠπατημένη μόνον,

Ἀλλ'

Terret Leonem verberatus & canis.
At nos culex viliſſimus torquet malè, *Leoni.*
Mordens ſtrepénſque, ſæpius ſomno excitans: *Homini.*
Sicut Elephantûm territant ferociam
Ipſi puſilli grunnientes porculi. *Elephanto.*
At paruus hyllus terræ alumnæ & fluminis
Necem ſtruit, feruénſque concîdit iecur: *Hylli, id eſt Ichneumonis, bellum cum Crocodilo. Plin. l. 8. c. 24.*
Nam clanculum irrepens in os eius patens,
Per viſcera excurrit caui tubi modo,
Findénſque poſticum latenter oſtium,
Cæſor fugâ ſuæ ſaluti conſulit.
Eſt alia item natura auis percallida, *De Trochilo ſeu Regulo. Plutar. lib. de ſoler. anim.*
Quæ in dentibus depaſcitur monſtri iſtius,
Ex reliquiis epulans opimis belluæ:
Et certi amici quis ſit affectus docens,
Menſæque honorem & gratiam tribuens cibis,
Quando intuetur Hyllum adeſſe proximè,
Clangit, ſtrepítque alis, pedibus & proſilit,
Et vnguibus corradit, antéque impetum
Præco necis, ſalutis idémque author eſt:
Sícque arguit menſarum opipararum aſſeclas,
Non adiuuantes, cùm neceſſitas iubet.
Namque, arbitror, decebat immanes feras
Exilia hæc corpuſcula ſibi adſciſcere,
Ne fortè quis, dum immanitatem harum videt,
In notiones incidat ſenſim impias:
Ægyptiorum vt accidit temulentiæ,
Quæ non modò deluſa fuit ingentibus,

Sed vilibus reptilibus, ac fœdis feris:
Totum ſalum impietatis horrendæ ebibens:
Ezech. 23. Ab hiſque docta Hebræa gens malo ſuo,
Vitæ ſtudens vitia æmulari peſſimæ,
Res conſecrauit muſcam ad vnam conditas.
Orcæ & cete. ORCAS quis, hæc portenta maris, alta vt iuga,
In vaſtitate immenſi abyſſi continet:
Ne ſi impetu ferrentur in latas vias,
Naues morarentur, vel aliò truderent?
De Remora. Ariſt. hiſt. animal. l. 2 c. 14. Plin. l. 9. c. 25. c. 1. l. 32. Plutar. Sympoſ. 2. Prob. 7. Oppi. l. 1. Halieut.
Quís ve Remoram piſcem puſillum in æquore
Statuit carinis obuium currentibus?
Hic claſſi in altum vela danti opponitur,
Spirantibúſque auris reſiſtit gnauiter:
Si quidem ala media parte pectoris ſita,
Hunc verſat, & quaſi cymbalum circumplicat,
Quam nauibus quando obiicit currentibus,
Arcet aquilones, fluctuum & curſum impedit,
Spumámque collidit procellis turgidam:
Mucronibus donec nouaculíſque eum
Peritus vrinator incautum ſecet,
Et ſalibus iniectum vaporibus priuet:
Remedium conuulſionis vteri in grauidis. Hinc fit medela matribus, quas vellicat
Infans in aluo contineri qui nequit,
Sed proſilire vult, ruénſque illabitur.
Turtur & Purpureo. Vnde at ſecundas, veluti turtur nuptias,
Natura Purpureonis odit maximè:
Vt ſi quam apud nos hic Lupam conſpexerit,
Corpus ſuum inedia ſinat tabeſcere?

Meretricis

Ἀλλ' ἄχρι φαύλων ἑρπετῶν καὶ θηρίων,
Τῆς δυσσεβείας ἐκπιοῦσα τὸν σάλον·
Οἷς καὶ μαθητεύσαντες Ἑβραῖοι πάλαι,
Τὸν αὐτὸν ἐζήλωσαν ἐν κακοῖς βίον,
Καὶ μέχρι μυίας ἐκθεοῦντες τὴν κτίσιν.
Τίς καὶ τὰ κήτη τῆς θαλάσσης τοὺς λόφους,
Ἐν ταῖς ἐρήμοις τῆς ἀβύσσου συλλέγει;
Μήπως ἐπεισφρήσαντα ταῖς λεωφόροις
Ὁδοστατήσῃ καὶ ταράξῃ τὰ σκάφη.
Καὶ τίς τὸν ἰχθὺν τὸν βραχὺν τὸν ναυκράτην ναυκράτης
Ποιεῖ τρεχουσῶν ὁλκάδων ἀντιστάτην, ἢ ἐχενηΐς.
Καὶ πλωτὸν εὐόλισθον ἀνταίρει στόλον,
Καὶ ταῖς * πνεούσαις ἀντιτάττεται βίαις· γρ. πλεούσαις
Πτέρυξ γὰρ * αὐτὸν πρὸς τὰ τοῦ στέρνου μέσῳ, γρ. αὐτῷ.
Κυκλοῖ περιπλέξασα κυμβάλου δίκην,
Ἣν ταῖς θεούσαις ἀντερείδων ὁλκάσιν,
Ἱστᾷ τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ ῥεῦμα, καὶ τρέχει,
Καὶ κυρτὸν ἀφρὸν ἀντεπικλᾷ τῷ στόλῳ,
Ἕως μαχαίραις ἢ ξυροῖς τεθηγμένοις,
Τέμῃ τὸν ἰχθὺν τεχνικὸς βυθοδρόμος,
Ἁλοῖ τε τοῦτον ἐμβαλὼν ὀξικμάσῳ,
Καὶ γίνεται κλεὶς μητρικῶν σπαραγμάτων,
Ὅτε σφαδάζει καὶ προπηδῆσαι θέλει,
Καὶ τοῖς ὀλίσθοις ἐκραγῆναι τὸ βρέφος.
Πόθεν δὲ διττοὺς, ὥσπερ ἢ ζυγὼν, γάμους, πυγών.
Τοῦ πορφυρίωνος ἡ φύσις βδελύττεται.
Ὃς καὶ πρὸ λιμὸν εἰ σκοπήσοι μαχλάδα,
Λιμῷ τὸ σῶμα τήκεται τεθλιμμένος·

Θέλων δὲ πόρνης, μηδὲ τὴν θέαν βλέπειν,
Λάλῳ σιωπῇ σωφρονίζει τὸν βίον.
ἔγχελυς. Τίς τεκνοποιεῖν δείκνυσι τὴν ἔγχελυν,
Ἀμήξιν οὖσαν καὶ σπορᾶς ἀλλοτρίαν,
Ἢ τῶν ἑαυτῆς ἀντιπλεύρων ξυσμάτων,
Τὰ λήμματα σπείρουσα πετραίοις πάγοις,
Φύει τὰ τέκνα τῇ κνησθείσῃ ξέσει,
γρ. πλευρομήτωρ. Καὶ πλευρομήτρα * γίνεται θαλαττία·
Καὶ μὴ λογισμὸς δογματίζει τῇ φύσει,
γρ. ἠγνόησε. Ὡς οὐδὲν * ἐξήμαρτε Μωσῆς, εἰ λέγει
Γλαφυρὸν γενέσθαι τοῦ βίου λογιστεῖον·
• Οὐ συγχύσεις γὰρ ἔσχαλεν ἀσυμφόρους,
• Τῷ συντελεστῇ τῶν ἀμηχάνων θέμις·
Ὑμνητέον δὲ μᾶλλον αὐτὸν, ἡνίκα
Ἐκ τῶν παρὰ φύσιν δημιουργεῖ τὴν φύσιν
Καὶ τοῦτο ποιεῖ δεῖγμα τῆς ἐξουσίας,
Ἄϋλος ὢν ἔνυλον εἰ κτίζει φύσιν,
Καὶ περιττὸς οὐκ ὢν περιττὸν εἰ ποιεῖ βίον.
χελώνη. Τίς ἐνδιδύσκει τὴν χελώνην ὀστράκῳ,
γρ. φερομένην. Καὶ τὴν ταπεινόσωμον ἐστεγασμένην
Δείκνυσιν ἐντὸς οἰκίας * φορευμένην;
λάμπυρος. Τίς ἐμφυτεύσας τῷ διαυγεῖ λαμπύρῳ,
γρ. λευκῷ ἑρπετῷ. Σπινθῆρα * λευκὸν, ἑρπετὸν ποιεῖ σέλας,
Τὸν αὐτὸν ἕρπειν καὶ πτεροῦσθαι θεασάσας;
σαλαμάνδρη. Ποίαις δὲ πηγαῖς, ἢ βυθοῖς κεχρυμμένοις,
γρ. Ποιεῖ. Δρᾷ * σαλαμάνδρα τὰς καμίνους αἰθάλην;
πυρέκγονα. Τίς ἐντέθηκε τοῖς πυρεκγόνοις φρένας,
Διάκρισίν τε τοῦ μαθεῖν τὸ συμφέρειν;

Meretricis hic dum vitat aſpectum quoque,
Docto inſtruit vitam ſuo ſilentio.
Qvis procreare lubricam anguillam docet
Matricis expertem, & carentem ſemine?
Quæ proximorum ſcrupulorum lateribus
Strigmenta duris inſerit dum cautibus,
Natos ſatu & conceptu inaudito creat,
Et latere gignens in mari producitur.

Anguillæ ortus. Plin. l.9.c.51. Plutarch. 2. Symp qu. 3.

Sic vel tacens, naturam eo facto admonet,
Magnum nihil Moyſem aberraſſe, hoc cùm ait,
Vitæ eſſe coſtam procreatricem viri.
" Namque impares confuſiones carpere,
" In arduarum rerum opifice, eſſet nefas:
Hunc laudibus celebrare ſed magis decet,
Cùm perficit naturam ab aduerſis ei;
Ac præbet hoc potentiæ ſpecimen ſuæ,
Simpléxque naturam creat non ſimplicem,
Vitam & fouet mutabilem immutabilis.

De coſta Adami.

Dei potentia admirabilior in iis quæ præter naturam ſunt.

Teſtudinem quis hac caua concha induit,
Et corpore exili admodum circundatam,
Intra domum oſtendit vagare propriam?
Quis noctilucæ ſplendidæ clara inſita
Scintillula, volaticam lucem efficit,
Præſtans idem animal reptile ac volatile?
Queîs fontibus; vel abditis receſſibus,
Vertit caminos Salamandra in puluerem?
Quis flammæ alumnis indidit vim mentis hanc,
Peritiámque iudicandi quid iuuet?

Teſtudo.

vel, latêre.

Cincindela ſiue nocti-luca. Plin. l.11.c.18. & l.28.c.26.

Salamandra

Pyrecgona. Ariſt. l.5. hiſt. an.c.18.& 19.

Nam prodeuntes ignis ex fornacibus,
Pulli vt recentes aduolant flammæ igneæ,
Pro mamma habentes & cibo accenſam facem,
Atque obſtetricem torridum focum expetunt:
Ignis voracíſque, omne quod conſumit, os,
In his modò altor fit parénſque animalculis.
De Cantharis, ſiue Scarabeis. Ariſt. l. 5. hiſt. anim. c. 19. Plin. l. 30. c. 11.
Fœcunditatem Cantharorum quis docet,
Deſint vt inſtrumenta proli his commoda?
Qui colligentes ſtercus abiectiſſimum,
Illud rotundant, quando ſol radios iacit,
Quo vſque globus accenditur cylindricus,
In ſterquilinio concipítque ſemina:
Proinde ſic, fœtu ſine parente edito,
Prolem creant vteri dolore liberi.
Quæ præteriit is fabulator maximus,
In Porphyrium.
(Nam Porphyrio acuta eſt quidem lingua oppidò,
Aſt eius ingenium minimè conſtat ſibi)
Ad fabulas accurrit inſtructas dolo,
Et prata nactus aſperos metit rubos:
Mirari at ipſum talia æquius fuit,
Laudando ſummam numinis potentiam,
Extrema quòd pertingat ad faſtigia:
At non Dei ſimulachra temerè dicere
Hos ſtercore infectos, olentes cantharos,
In quo videntur pedibus incuruis ſuis
Stercus globoſum vltrò citróque voluere,
Superorum obire & orbium negotium,
Et fingere æthereos globos de ſtercore.

O mens

Ἐκ τῆς ῥοπῆς γὰρ τοῦ πυρὸς περιηγμένοι,
Περιτρέχουσιν, ὡς νεοττοὶ, τὴν φλόγα
Θηλὴν ἔχοντες, καὶ τροφὴν τὴν λαμπάδα,
Καὶ τὴν ἑαυτῶν πυρφόρον μαιευτείαν
Ἀεὶ ποθοῦσι· καὶ τὸ παμφάγον στόμα
Μόνον παρ' αὐτοῖς γίνεται ζωοτρόφον.
Τίς τεκνοποιοὺς δείκνυσι τοὺς κανθάρους, κάνθαροι.
Τῶν πρὸς τὸ τίκτειν οὐχ ὑπαρχόντων ὀργάνων;
Οἱ συλλεγέντες κόπρον ἠμελημένην,
Σφαιροῦσιν αὐτὴν * εἰσβαλόντος ἡλίου. γρ. ἐμβαλόντος.
Ἕως πυρωθεὶς τῶν κυλίνδρων ὁ στρόφος,
Ἐγκυμονήσει τὴν σπορὰν τῇ κοπρίᾳ.
Οὕτω δὲ λοιπὸν ἐξ ἀμήτορος τόκου,
Γονὴν * νεουργήσουσιν ὠδῖνος ξένην. γρ. γεωργήσουσιν.
Ἅπερ * παρελθὼν ὁ θρασὺς μυθογράφος· γρ. λεληθώς.
Τῷ Πορφυρείῳ γλῶσσα μὲν τεθηγμένη,
Γνώμης δὲ φύσις ἀστατεῖν εἰθισμένη·
Μύθοις ἐπεσκήρτησεν ἠπατημένοις,
Ἀκάνθας σπείρων, καὶ θερίζων τὰς βάτους·
Ἐχρῆν γὰρ αὐτὸν τοῦτο μᾶλλον θαυμάσαι,
Καὶ παγκρατὲς τὸ θεῖον ὑμνῆσαι κράτος,
Πῶς καὶ δι' αὐτῶν ἔρχεται τῶν ἐσχάτων,
Καὶ μὴ θεοῦ μίμημα τολμῆσαι λέγειν,
Τοὺς κοπρομόχθους καὶ δυσώδεις κανθάρους,
Ἐφ' * οἷς δοκοῦσιν ἐκ ποδῶν ἀντιστρόφων, γρ. ἐφ' ὧν.
Τὴν σφαιροειδῆ κόπρον ἀντιστρέφειν,
Καὶ πρᾶγμα ποιεῖν τῶν δύο κυλισμάτων,
Καὶ σχηματουργεῖν οὐρανοὺς ἐκ κοπρίας.

Ω νοῦς ἀμυδρὸς, ὦ θρασύστομος βία!
Εἰ γὰρ θεῷ μὲν εἰς ὑφεστήκει πόλος,
Τῷ κανθάρῳ δὲ γῆ καθ' ἡμέραν.
γύψ. Τίς ἀσπόρῳ τοὺς γῦπας ἐξάγει τόκῳ,
Φυλῆς πρὸς αὐτοῖς οὐχ ὑπούσης ἀῤῥένος,
κ. μυστικῆς. Σκιὰν προδεικνὺς * γνωστικῆς ἀφθεγξίας;
Οἱ τοῦ γάλακτος ἐμφραχθέντων τῶν πόρων
Μόνοι γὰρ ἐκβλύζουσιν ὀρνίθων γάλα·
Τὸν μηρὸν ἐκτέμνοντες ἡματωμένοις
Γάλακτος ὁλκοῖς ζωπυροῦσι τὰ βρέφη.
Καί μοι δοκεῖ τὸν γῦπα σεμνῦναι πλέον,
Τῇ συμπαθείᾳ τῆς γονῆς τιτρωμένον,
Ἡ τὸν μέγιστον εἰς ἀσελγείας Δία,
Τμηθέντα μηρὸν εἰς γονὴν ὀλεθρίαν.
πελεκᾶν. Τίς τῶν πελεκάνων αὐτὴ λόγχης τὸ στόμα,
Ξένοις διωργάνωσε μακρακοντίοις,
Καὶ χάσμα τούτοις ἐξανοίγει παμφάγον
Πρὸς τὰς ἀπλήστους ἁρπαγὰς τῶν ἰχθύων;
Ποίᾳ δὲ δεξιότητι τὰς κόγχας ἴσμεν
Ἐν τοῖς ἑαυτῶν συσταλεῖσιν ὀστρέοις,
Τέχνῃ διαστέλλουσιν ἠκριβωμένῃ;
Συνημμένας γὰρ τὰς πτυχὰς τῶν ὀστράκων,
Ἀμηχάνως ἔχοντες εἰς λύσιν φέρειν,
Χηλαῖσιν αὐτὰς εἰς τὸ πῦρ τῶν ἐντέρων,
Λύσιν δὲ πάσχει τῶν πτυχῶν ἡ στεῤῥότης,
Τῇ θερμότητι τῶν ἔσω χαυνουμένη,
Θάλπον δὲ τὰς πρὶν ἐξεμοῦντες σπουδαίως,
Γυμνὴν διαρπάζουσι τὰς σάρκας μάχῃ,

Τῶν

O mens tenebricoſa, oſque plenum audaciæ!
Si quidem Deo ſedes polorum eſt vnica,
At ſcarabeo noua in dies fit ſingulos.
Quis ſemine educit ſine vllo vultures,
Queîs maſculam natura prolem non dedit,
Vmbram docentis indicans ſilentij?
Hi porrò lacteis opertis fontibus,
(Soli alituum enim lac feruntur fundere)
Crus diſſecantes, ſanguine aſperſis ſuo
E tractibus lactis ſuum reparant genus.
Hinc âutumo venerabilem magè vulturem,
Dum prolis affectu ſuæ ſe diſſecat,
Quàm maximum iſtorum Iouem in libidinem,
Dum prolem ad impiam ſibi exſcidit femur.
Quis lanceę inſtar ora Pelicanis dedit
Inſtructa miris maximíſque ſpiculis:
Atque his hiatum pandit omniuorum, vtilem
Ad tot rapinas piſcium quos glutiunt?
Iam quali acumine prędici hi ſunt alites,
Dum comprimunt conchas ſimul cum tegmine,
Dein arte ſubtiliſſima illas diuidunt?
At enim cohærentes ſibi teſtas benè,
Cùm neſciant ſolutione frangere,
Conchas relaxant in calorem viſcerum:
Sic concoquendo dura teſta ſoluitur,
Feruore mollitis repentè carnibus:
Ac protinùs nexus ſolutos euomunt,
Prædantur & nudo eſculenta prælio.

Vultures. *Ariſt c. 11. l. 9. hiſt. Anim. Plin. l. 10. 6.*

Pelicanus ſiue Platea ſiue Platalea.

Concharum venatus. Ariſt. l. 9. c. 10 hiſt. anim. Cic. 2. de nat. Deorũ.

Teſtacei ſcuti priuata tegmine.

Gallus gallinaceus.

Quis lucis alitem ſonantem intra domum
Perſuaſit horas noctis vt ſubduceret:
Et præuideret Sole nondum orto iubar,
Somno ſepultos opifices vt ſuſcitet?

De Phœnice, Plin. l. 10. c. 2.

Quis porrò Homeri è fictionibus Deus
Phœnicis abradit ſenectam vſti rogo,
Atque arido condens ſenem buſto alitem
Viuas ſepulchri reliquias mox exhibet?

Apoſtrophe ad Græcos.

Graij inde Graijs cedite ergò fabulis,
Piè & reuiuiſcentiam modò credite.

De auſpiciis, & præſagiis auium.

Prædictionum quis auibus dedit modos?
Diuinat imbres tempore in ſudo humidos
Cornicis os, viridis ſenecta cui diu eſt.
Et antequàm aura ſpiret, eius præſcia eſt
Denſum fulica dum curuat alarum ſinum.

Ibis. de qua Herodot. l. 2. Plinius l. 8. c. 27.

Quales at Ibis nigra doctores habet?
Quæ ipſo Galeno in hoc videtur doctior,
Quòd clauſus eſt quoties meatus infimus,
Incerta quo pacto reſerat hanc ianuam,
Oblongum in obliquum latus collum exerit,
Siphunculi in modum ſuum roſtrum ſtruens,
Salſúmque fundens viſceri ſuccum intimo
Ita arida his fluxis onera trudit foras.

De vulturũ partu, & Virgine Deipara D. Baſil. Hom. 8. Hexae. D. Ambroſ. l. 5. Hex. c. 20.

Quis ſemine edidit ſine vllo vultures,
Vbi fœminæ omnes, maſculum nullum genus?
Hi Virginem noſtram gerentem lampada
Præ ſe ferunt, quantum alitis natura quit.

Oportuit

Τὴν ὀστρακώδη μὴ φορούσας ἀσπίδα.
Τίς τὸν μεγιστόφωνον ἔνδον τῆς στέγης, ἀλέκτωρ.
Ἔπεισεν ὄρνιν ὡρολογεῖν τὴν εὐφρόνην·
Καὶ μὴ παρόντα προσβλέπειν τὸν ἥλιον,
Καὶ τοὺς ἐνύπνους ἐξυπνίζειν ἐργάτας;
Θεὸς δὲ ποῖος τῶν Ὁμήρου πλασμάτων φοῖνιξ.
Γῆρας ξέει φοίνικος ἐκπυρουμένου, γ. λαμπρῷ.
*Λυπρῷ δὲ τὸν γέροντα τεφρώσας τάφῳ,
Ζῶντα προσβάλλει τοῦ τάφου τὰ λείψανα;
Ἑλληνικοῖς Ἕλληνες εἴξαντες λόγοις,
Πείσθητε λοιπὸν τὴν ἀνάστασιν στέργειν.
Τίς μαντικοὺς δίδωσι τοῖς πτηνοῖς ὅρους; κορώνη.
Μαντεύεται γὰρ ὑετοὺς ἐν αἰθρίᾳ
Τῆς μακρογήρου τῆς κορώνης τὸ στόμα.
Πρὸ τοῦ δὲ πνεῦσαι, τὰς πνοὰς προδεικνύει
Αἴθυα κολπώσασα τὸ πλευρὸν νέφος; Αἴθυα.
Ἶβις δὲ ποίων εὐπορεῖ διδασκάλων, ἶβις.
Καὶ τοῦ Γαληνοῦ δείκνυται σοφωτέρα;
Τῆς γὰρ κάτωθεν ἐμφραγείσης ἐξόδου,
Ἀμηχανοῦσα πῶς ἀνοίξει τὴν θύραν,
Τὸν μακρὸν * ἐκτείνασα λοξῶς αὐχένα, γ. ἐντείνασα.
Σίφωνα γοργὸν τεχνοῦσα τὸ στόμα,
Καὶ χυλὸν ἅλμης ἐμβαλοῦσα τοῖς ἔσω,
Τὰ ξηρὰ ῥευστοῖς ἐξεφόρτωσεν βάρη.
Τίς ἀσπόρῳ τοὺς γῦπας ἐξάγει τόκῳ, Γύψ.
Φυλῆς παρ' αὐτοῖς οὐχ ὑπούσης ἄρρενος;
Οἱ τὴν καθ' ἡμᾶς πυρφοροῦσαν παρθένον
Δεικνύντες αὐτὴν ὡς ἐφικτὸν ὀρνέοις·

Ἐδεῖ γὰρ οἶμαι τοῦ τοσούτου θαύματος
Ἔχειν ἀμυδρὰς ἐμφάσεις καὶ τὴν φύσιν,
Ὡς μήτε δόξῃ καινοτομεῖσθαι τόκῳ,
Μήτε πρὸς ἄκρον ἱστορεῖν τὰ τοῦ τόκου·
Οὐ γὰρ μιμοῦσιν ὡς ἐκείνη παρθένοι,
Ὅταν τὸ τεχθὲν εἰς διέξοδον δράμῃ,
Ῥήξῃ τὰ κλεῖθρα καὶ παρέλθῃ τὰς θύρας.
Εἰ δ' αὖ γε τίκτουσιν ὀρνίθων γένη,
Ἐγκυμονοῦντα τῇ φορᾷ τοῦ πνεύματος·
Πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ τεκοῦσα παρθένος
Τὸ πιστὸν ἔσχε τῆς γονῆς τῆς ἀσπόρου,
Ἐκ ζωοποιοῦ πνεύματος πληρουμένη;
Ποῖος δὲ Φοῖβος μαντικώτατος τρίποις
μῦς. Τὸν μῦν διδάσκει τὸν τυφλὸν, τὸν παμφάγον,
Ἐν τοῖς λαβυρίνθοις ὄντα τῶν ὀρυγμάτων,
Φράττειν πρὸ καιροῦ τῆς φορᾶς τῶν πνευμάτων
Τὰς ἀντιλόξους τῶν ὀπῶν διεξόδους,
Ἄλλας δὲ ποιεῖν ἀντιπαραθέτους, ὅπου
Τὸ χῶμα τῆς γῆς τὰς πνοὰς ἀποκρύβοι.
ἐχῖνος. Ποῖος δὲ Νηρεὺς τοῖς ἐχίνοις* ἐν σάλοις
κ. τῆς ἅλος Προβλεπτικὰς δίδωσιν ἐν βυθῷ κόρας,
κ. τὰ ζάλης, περὶ τῆς ζά- Ὅπως φυγόντες* πρὸ ζάλης, τὰ τῆς ζάλης,
λης. Εἰς τὴν γαλήνην προσφυῶσι τῶν λίθων;
μέλιττα. Τίς τὴν μέλιτταν τὴν σοφὴν, τὴν ἐργάτιν,
Γεωμετρεῖν ἔπεισε, καὶ τελεσφόρους
Οἴκους ἐγείρειν ἑξαγώνων κτισμάτων·
Ποιεῖν δὲ τὰς σύριγγας οὐκ ἐπ' ὀρθίας
Γραμμῆς διευθύνουσαν, ἀλλ' ἐγκαρσίαν,

Oportuit ſedenim iſtius miraculi
Naturam imagines habere abſconditas,
Vt nec nouata appareat partu hoc, neque
Arcana prorſus detegat partus ſacri:
Nam virgines intactæ, vt illa, non manent,
Foetúſque maturo meandi tempore
Sua clauſtra confringit, foréſque tranſilit.
At ſi parere ſic conſtat iſtos alites,
Vterúmque ferre flamine Euri percitos:
Cur non magis quæ Virgo partum pepererit,
Faciet fidem nullo editæ prolis ſatu,
Vitalis auræ plena cùm eſſet ſpiritu?
Agedum tripes quis fatidicus Apollinis
Murem edocet luminibus orbum, famelicum,
Cùm latitat in labyrinthiis meatibus,
Occludere, antequam irruat venti impetus,
Foraminum cubilis obliquas vias,
Aliáſque conſtruere ſcrobes contrarias,
Telluris agger flamina vt coerceat.
Quis verò Echinis pelagicis Nereus dedit
In fece præſcias futuri pupulas,
Vti antè turbinem procellæ agili fuga,
Rapiant lapillos, pondere vt ſtent firmius?
Quis mellis opifici liquentis optimæ,
Geometriam exercere ſuaſit, ac domos
Tectis tribus, ſexangulares condere?
Et fiſtulas non lineis dirigere
Rectis, at obliqua via, flexo ordine:

De myſterio conceptus & ort' Chriſti.

De mure, nitela, vel potius Erinacio, *ex Ariſt. l. 9. hiſt. anim. c 6. Plutar. de ſol. anim. D. Baſil. hom. 9. Hex.*

Echini. *Plin. l. 9. c. 31. & l. 19. c. vlt. D. Baſil. hom. 7. hex. D. Ambroſ. l. 5. c. 9. Hex.*

Apes. *Plin. l. 11. c. 5. D. Baſil. orat. 8. hex. D Amb. l. 6. hex. c. 4.*

Ne fortè labantur pedes vſquam infimi
Ex ſarcinis ſuperis, quibus pondus graue eſt:
Sed paribus vt ſpatiis locati limites
Sint fornicatarum ædium ſtabilimina:
Quò cella ſtet firmata rectis arcubus,
Et nectaris nil dulcis excidat foras.

Apum Geometria.

Geometriam tractans vide Euclide hoc opus,
Nullam at figuram linearem detrahas,
Ne aculeus magiſtræ apis doctiſſimæ
Te pungat, addiſcas vt inuitus licet.

De Araneis. Cic. 2. de Nat. De. Plin. l. 11. c. 24.

Quis araneos ſubtilibus digitis creat,
Et nere docet, & fila ad opificium ſuum
Ex viſcerum receſſibus refundere?
Qua linearíve arte firmas ad baſes
Fundamina iaciunt, ſtruúntque vincula:
Mediôque puncto dirigentes ſtamina,
Induſtria edunt circulos mirabili;
Et interordinio hoc inanis tramitis
Contrarias ſibi columnas comparant:
Subtilis operis pulchra ne molitio
Ab araneo fabricata tandem corruat,
Qui ex vnico duplex opus filo efficit,
Ac veluti rete fila ſunt, tectum & domus.

De Materia, aduerſus eos qui negãt eam a Deo creatã.

Hunc erubeſcat, temerè quiſquis dictitat
Materiem initio carentem: nam carens
Si vermis hac, texit, ſecundam certè eam,
Æuo at priores dicere eſt araneos,
Filorum opifices materiæ inhærentium.

Quo

Μήπως ὀλισθήσωσιν οἱ κάτω πόδες
Ἐκ τῶν ἄνωθεν φορτικῶν βαρημάτων.
Εἶναι δὲ μᾶλλον τὰς * παραλλήλους θέσεις, γρ. πρὸς ἀλλήλοις.
Τῶν ἀντιλόξων κτισμάτων ἐρείσματα·
Ὡς καὶ τὸν οἶκον ἑστάναι βεβηκότα,
Καὶ μηδὲν ὑγρὸν ἐκπεσεῖν τῆς ἰκμάδος.
Γεωμετρῶν ἐντεῦθεν Εὐκλείδη σκόπει,
Καὶ σχῆμα μηδὲν γραμμικὸν * παρεξίσῃς, γρ. προεξίσ.
Μήπου σε κέντρον τῆς σοφῆς διδασκάλου,
Πλήξῃ μαθητής, καὶ μαθεῖν ἀναγκάσῃ.
Τίς τοὺς ἀράχνας λεπτοδακτύλους πλάσας, ἀράχνης.
Νήθειν διδάσκει, καὶ πρὸς ἔργα τοὺς μίτους
Ἐκ τῶν παρ' αὐτοῖς ἐντέρων ἀναπλύει;
Ποία δὲ τέχνη γραμμικὴ πρὸς τὰς βάσεις
Βάλλουσιν ἀρχάς, καὶ προτείνουσιν θέσεις,
Μέσῳ δὲ κέντρῳ τὰς ἐπάρσεις τῶν μίτων
Κύκλοις ἀπαρτίζουσιν ἠκριβωμένοις
Καὶ τῇ μεταξὺ τοῦ κενοῦ διαστάσει,
Στύλους * ἐφαρμόζουσιν αὐτοσυνθέτους· γρ. ἀφαρπάζουσιν.
Ὅπως τὸ μηχάνημα τῆς λεπτουργίας
Ὡς ἐξ ἀράχνου συντεθὲν μὴ συμπέσῃ,
Ὃς διπλὸν ἔργον ἐξ ἑνὸς ποιεῖ μίτου,
Λίνα πρὸς ἄγραν, καὶ πρὸς οἴκησιν στέγην.
Ὃν ἐντρεπέσθω πᾶς τις ἀφρόνως λέγων
Ὕλην ἄναρχον· εἰ γὰρ ὕλην οὐκ ἔχων
Σκώληξ ὑφαίνει, τὴν μὲν ὕλην δευτέραν,
Πρωτοχρόνους δὲ τοὺς ἀράχνας λεκτέον,
Ὡς τῶν ἐνύλων ἀρχιτέκτονας μίτων.

κύκνος. Κύκνον δὲ ποῖος ἐξεπαίδευσε τρόπος
Εἰς αὔραν ἠχεῖν μουσικῆς εὐρυθμίας;
Ὃς τὴν πτερωτὴν ἐξαπλώσας πυκτίδα,
Τερπνὴν ξενουργεῖ ταῖς πνοαῖς μελῳδίαν·
Καὶ τοῦτον οἶδα θαυμάσαι πολλῷ πλέον
Ἢ τὸν Ὀρφέα κρούοντα μυθώδη λύραν.
κώνωψ. Ποίου δὲ κώνωψ εὐπορήσας ὀργάνου,
Φωνὴν ἔχει σάλπιγγος; ἢ ποίῳ λόγῳ
Ἐν σμικρότητι συντεθεὶς ἀμηχάνῳ,
κ. ἴσχ. Μόρφωσιν * ἴσχει, καὶ πτερούμενος φέρει,
Στόμα, τράχηλον, ὄμμα, κοιλίαν, πόδας,
Καὶ τὰς ἀδήλους τῶν ἔσω διαπλάσεις,
κ. ἰφῆκε. Ἃς οὐκ * ἀφῆκε ψηλαφᾶν ἡ λεπτότης;
Οὐ γὰρ τοσοῦτον τῶν μεγίστων ἡ φύσις,
Ὅσον τὰ μικρὰ ταῦτα τῶν ἀμηχάνων,
Τὴν πολυμαθῆ δείκνυσι μηχανουργίαν.
μύρμηξ. Πρόσελθε μύρμηξ σιτοκλέπτης, ἐργάτης,
Τὸν κόκκον ἡμίτμητον ἐγκλείων κάτω,
Μήπως νοτωθῇ καὶ σαπῇ ταῖς ἰκμάσι,
Καὶ φθαρτικὴν κάτωθεν αὐξήσῃ χλόην.
Ὅταν δὲ πυκναὶ τῶν νεφῶν αἱ συγχύσεις
Τοῖς ἐργομόχθοις ἀντιπνεύσωσι πόνοις·
Πόθεν σε μᾶλλον τοῦ Ζαμόλξιδος πλέον
Ἕκαστος οἶδεν εὐσυνόπτως ἀγρέτης;
Ὅτε προσδεχνὺς αἰθρίαν πεπηγμένην,
Τὸν σῖτον ἁπλοῖ ἐξ ἐνύγρου πυθμένος,
Εἰς ἄξυλον πῦρ, εἰς τὸν ἥλιον φέρων,
Ὅπως πυρωθεὶς ταῖς βολαῖς ταῖς ἐμφλόγοις,

Quo more Cygnus inſtitutus eſt nouo
Venire ad auram muſici modulaminis?
Hic dum tabellam aligeram in aëra explicat,
Lætum per ipſum perficit mirè melos.
Mirabilior hinc mî videtur Orpheo,
Qui fabuloſam concrepat teſtudinem.
Quale at culex eſt nactus organum ſibi,
Edat tubæ vt ſonum? vel incredibili
In paruitate compoſitus, aliquam tamen
Formam obtineat, & aliger cuncta hæc gerat,
Os, collum & oculos, viſcera, & citos pedes,
Formáſque inaſpectabiles intrinſecus,
Quas tenuitas mira haud ſinit contingere.
Proinde non tam maximarum quamlibet
Natura rerum, quàm puſillarum, docet
Induſtriæ molitionem maximæ.
Accede iam huc formica frumenti rapax,
Operaria, abſcondens humi grana in duo
Partita, ne quam vliginem aut cariem trahant,
Aut noxium à radice gramen pullulet:
At quando cælo denſa nubium agmina
Aduerſa tantis imminent laboribus,
Vnde melius quàm ipſi Zamolxidis Magi
Vir ruſticanus quiſque nouit te indice?
Quúmque indicas ſerena certò tempora,
Frumentáque expromis cauis ex vuidis,
Ignem ad carentem ſudibus, ad ſolis facem:
Quo accenſa radiis grana ſparſa feruidis,

Cygnus. Philoſtrat. in Phœnic.

Culex. Plin. l. 11. c. 2.

Formica. Prou. 6. Plin. l. 11. c. 3. D. Baſil. hom. 9. Hex. & in Epiſt. ad Eunom.

Ceu triticum frictum, parata & toſta ſint:
Nam. mentis haud formica tantæ erat capax,
Vt præuidendi modulum haberet cognitum:
Ni præuidens quæ mens foret, ſibi vt minùs
Præſumerent qui ſidera alta examinant,
Mirentur at formicam, vti animal tantulum
Æſtatis ac brumæ aſperæ prænuncium eſt.

Ouorũ deſcriptio. *Plin. l. 10. 59.*

Quis diſparem ouis præbuit naturam, & his
In paruulis Elementa monſtrauit typis?
Membranam eis tenuem inſerens, tanquam aëra,
Vitellum vt ignem, album liquorem, veluti aquam:
Vt terra quod durum eſt: facit natura enim
Extra quod eſt, telluris vt medium globum:
Foris vt reſolui ſepta firma non queant,
Neque rurſus obtundi meatus intimi.
Nam intra vitellum ſemen & matrix ineſt,
Sanguinea quædam gutta ſemper palpitans:
Cuius ope membra eduntur iſtîc pleraque,
Carnéſque & alæ, & oſſium compagines.

De Pauone. *Plin. l. 10. c. 20 Cic. 3. de Fin. Agellius l. 7. c. 17. Colum. l. 8. c. 11. Athenæus l. 9. Deipno.*

Pauone viſo quis parum mirabitur
Sapphirum in auro innexum, & in gemmantibus
Alis, ſmaragdo purpuram viridi inſitam:
Varios colores ſeminatos vndique,
Mixtos citra confuſionem ſplendidè?

De locuſtis. *Exod. 10.*

Quis nam in aciem educit locuſtarum agmina
Aligera, collecta in neces Ægyptias:
Vt nubilum telum abditi ſagittarî,
Iaculum paratum, haſtamque motam vi ſua:

Denſam

Ὡς ἄρτος ὀπτὸς εὑρεθῇ πεφρυγμένος·
Οὐ γὰρ τοσαύτης ἦν ὁ μύρμηξ φροντίδος,
Ὡς ῥυθμὸν εὑρεῖν γνωστικῆς προβλεψίας,
Εἰ μή τις ἦν πρόνοια μὴ φρονεῖν μέγα
Τοὺς τῶν ἐν ἄστροις αἰτιῶν ζυγοστάτας,
Ἀλλ' ὥστε καὶ μύρμηκα θαυμάζειν, ὅπως
Χειμῶνα δηλοῖ καὶ προμηνύει θέρος.
Τίς ποικίλην δίδωσι τοῖς ὠοῖς φύσιν, περὶ ὠῶν
Μικροῖς δὲ τὰ στοιχεῖα δεικνύει τύποις,
Τὸ λεπτὸν αὐτοῖς ἐμβαλὼν ὡς ἀέρα,
Τὸ ξανθὸν ὡς πῦρ, καὶ τὸ λευκὸν ὡς ὕδωρ·
Τὸ σκληρὸν ὡς γῆν, ἀπογαιοῖ* γὰρ ἡ φύσις *
Ἔξωθεν αὐτὸ, γῆς μεσοκλήρου δίκην,
Ὡς μήτε τοὺς ἔξωθεν ἐκλῦσαι πόνους·
Μὴ δ' αὖγε τοὺς ἔσωθεν ἀμβλῶσαι πόρους.
Ἔσω γὰρ αὐτοῖς αὐτὴ μήτρας καὶ σπόρου,
Σπιλμή τις ἐμπέφυκεν* ἡματωμένη, γρ. αἱματωμένη.
Δι' ἧς* ἐκεῖσε σωματοῖ τὰ ποικίλα, γρ. ἐκεῖνα
Εἰς σάρκας, εἰς ὀστῶσιν, εἰς πτερῶν χύσιν. Ταών.
†Ὢ πῶς ἰδών τις τὸν ταὼν μὴ θαυμάζει γρ. Ὡς εἴ τις ἴδοι τὸν ταὼν, καὶ θαυμάσοι.
Τὸν χρυσὸν ὡς σάπφειρι ἐμπεπλεγμένον,
Καὶ τὴν πτερωτὴν ἐν σμαράγδῳ πορφύραν,
Τὰς πολυμόρφους συνθέσεις τῶν χρωμάτων,
Ὅλας ἀσυγχύτους τε καὶ μεμιγμένας;
Τίς ἐκστρατεύει* παγκενῆ τὴν ἀκρίδα; περὶ ἀκρίδων.
Ἔθνος πτερωτὸν εἰς φθορὰν Αἰγυπτίων, γρ. πηγνύει.
Βέλος *νεφῶδες ἐξ ἀδήλου τοξότου, γρ. ζοφῶδες.
Λόγχην ἑτοίμην, αὐτοκίνητον δόρυ,

Πυκνὴν φάλαγγα, μυελόστομον ξίφος,
Πηδητικὴν ἔπαλξιν ἀστάτου μάχης·
Οὐχ ἵσταται γάρ, ἀλλὰ πλήττει, καὶ τρέχει,
Ἕρπουσα πορθεῖ, καὶ κλονεῖ πτερουμένη,
Δοκεῖ δὲ φεύγειν καὶ παλίνδρομος μένει,
Φθείρει πρὸ καιροῦ, καὶ θερίζει πρὸ χρόνου,
Τήκει τὰ δένδρα, καὶ μαραίνει τὴν πόαν,
Ὠμὴν ἀμέλγει τῶν ὀπῶν τὴν ἰκμάδα,
Τρυγᾷ τὰ φύλλα, τὴν ζύγην δὲ βόσκεται·
Καὶ συλλέγει τὰ κῶλα, καὶ τείνει πάλιν,
Ὥσπερ τὰ νεῦρα τῶν βελῶν οἱ τοξόται·
Καὶ τραυματοῖ τὸ σῶμα τῶν ἐναντίων,
γρ. βελῶν. Τοῖς ἀντιπλόξοις τῶν * σκελῶν ἀκοντίοις.
Καὶ μή τις ἡμᾶς κομπορήμων φαυλίσοι,
Ὡς περὶ τὰ μικρά, καὶ σχεδὸν τετμημένα,
Κινοῦντας εἰκῇ τοῦ λόγου τὸν ἄξονα.
γρ. ἠγλαισμένον. Εἰ γάρ τις οἶκον * ὡραϊσμένον βλέπων
Μορφαῖς ἀπαστράπτοντα κεχρυσωμέναις,
Ἡρμοσμένον δὲ καὶ σιδήρῳ καὶ ξύλοις,
Καὶ τῇ πενιχρᾷ συμπλοκῇ τῶν ὀστράκων,
Σὺν τοῖς μεγίστοις καὶ τὰ μικρὰ θαυμάσει,
Στέργων ἅπαντα, καὶ κροτῶν τὸν ἐργάτην·
Πῶς οὐχὶ μᾶλλον τοῦ πανεργάτου λόγου,
Μύρμηκα καὶ κώνωπα καὶ τὴν ἀκρίδα,
Τὰ πάντα θαυμάσειεν ἔργα σὺν φόβῳ;
Πῶς ἡ χαμερπὴς καὶ τοσαύτη σμικρότης
Τυχεῖν τοσαύτης ἠξιώθη φροντίδος,
Ὡς καὶ φρόνησιν ἐντεθῆναι καὶ κράτος,

D. Baſil. hom. 8. Hex. Plin. l. 11. c. 28.

Denſam cateruam, centicipitémque gladium,
Saliénſque præſidium inquieti prælij:
Locuſta enim non ſtat, ferítque & curſitat,
Vaſtátque repens, peruolitat omnia loca,
Fugáſque ſimulat, reciproca & ſiſtit via:
Ac perimit antè tempus, antè diem metit:
Arbuſta marcêre, & rigere herbas facit:
Crudum liquorum exſugit humorem omnium:
Vindemiat folia, at vorat vindemiam:
Cadauera modò congregat, modò diſſipat,
Neruos ſagittarum vt ſagittipotens ſolet:
Et hoſtium corpus ſuorum vulnerat,
Haſtilibus crurum recuruorum horridis.
  Nec vllus ideò nos blatero derideat,
Quòd ad minuta hæc, maximéque exilia,
Sermonis axem inaniter conuertimus.

Occupatio, & elegans comparatio ædificij cum opificio Dei.

  Si quiſpiam domum ſuperbam viderit,
Imagines in qua renident aureæ,
Ferróque conſtructam, trabibus & ligneis,
Ac paupere laterum applicata fabrica,
Mirabitur minuta cum magnis ſimul,
Et cuncta laudans, opifici applaudet bono:
  At quanto magis is verbi opificis omnium
In culice, formica & locuſta paruula,
Suſpiciet opera tanta cum formidine?
Quo pacto humi quæ abiecta ſerpit paruitas
Honorata tanta prouidentia Dei eſt,
Vt inderetur robur & prudentia

Gracili, puſillæ, arctæque molis beſtiæ?
Et quî Dei vis non remiſit ſe priùs,
Quàm adiungeret ſubtile tantis opificium?

De Pauone iterum.

Aſt vnde procedit iterum Pauo elegans,
Ales micans, ſtellâſque naturâ gerens,
Amictus aliger rubente purpura:
Pandit ſuperbus mira qua ſpectacula,
Ac ſolus inter alites cunctos ſalit:
Hinc illaboratæ figuræ & inſitæ
Miſcent colorum varietatem plurimam.

De bõbyce Indiç vermiculo.
Ariſt. hiſt. ani. 5. Plin. l. 11. c. 24. D. Baſil. hom. 8. Ambr. l. 5. c. 23. hex.

Iam qualis eſt lex Serico quæ bombyci
Præclara ſuadet vellera hæc contexere,
Quæ ſi colore tincta fuerint purpuræ,
Cohibent tumorem callidè omnem principum?
Nam memoria ipſis ſuggerit, mentem & ſubit,
Quòd antè veſtis huius ornatus fuit
Vermiculi amictus, fragile tegmen bombycis.
Hic quoque reuiuiſcentiæ fidem facit,
Dum mortem obit ſuo in ſepulchro conditus,
Idem domicilium eligens tumulum ſibi:
Ac fermè iam toto ſuo corpuſculo
Putri, fluente, & tabe conſumpto mala,
Vocante ab Orco ſuſcitatur tempore:
Tum priſtinam (mirùm) ſibi formam parit
In paruulis ſui reliquiis corporis,
Membrorum & effigiem priori habet parem.
Sic plurimos errore captos arguit,
Vita & fruens conuincit infidum genus,

Si qui-

Ἰσχῦ, ταπεινῇ καὶ σεμνῇ διαπλάσει;
Καὶ πῶς τὸ φαιδρὸν οὐχ᾽ ὑπεστάλη κέρδος
Ἔργοις τοσαύτοις προσόδοισι λειτουργίας;
Πόθεν ταὼς πρόεισιν ὡραῖος πάλιν,
περὶ ταῶνος πάλιν.
Ὄρνις διαυγὴς καὶ κατάστερος φύσει,
Τὴν πορφύραν πτερωτὸς ἠμφιεσμένος·
Ἐξ ἧς ἀγάζων καὶ τυφώδης τὴν θέαν,
Μόνος διαπτεῖ τῶν ἀπάντων ὀρνίθων·
Ἥγ᾽ ἐξ ἀμόρφων συμπλακεῖσα πλασμάτων,
Πολλὴν χύσιν ἔμιξεν αὐτῇ χρωμάτων.
περὶ τοῦ μεταξοποιοῦ σκώληκος.
Ποῖος δὲ τὸν σκώληκα Σηρικὸν νόμος,
Πείθει τὰ λαμπρόχλωρα νήματα πλέκειν,
Ἃ τῇ βαφῇ χρωσθέντα τῆς δημιουργίδος,
Χαυνοῖ τὸν ὄγκον τῶν κεκραμένων ἐμφρόνως;
Μνήμη γὰρ αὐτοῖς εὐλαβῶς ὑποτρέχει,
Ὅτι περὶ αὐτὴν τῆς στολῆς ἡ λαμπρότης,
Σκώληκος ἦν ἔνδυμα, καὶ φθαρτὴ σκέπη.
Ὃς τῇ καθ᾽ ἡμᾶς μαρτυρῶν ἀναστάσει,
Θνήσκει μὲν ἔνδον τῶν ἑαυτοῦ μνημάτων,
Τὸν αὐτὸν οἶκον καὶ ταφὴν δεδειγμένος·
Σχεδὸν δὲ πάντως τοῦ κατ᾽ αὐτὸν σαρκίου
Σαπέντος ἤδη ῥυέντος ἤδη τετηγμένου,
Χρόνου κλοπαῖς ἐκ φθορᾶς ὑποστρέφει,
Καὶ τὴν πάλαι μόρφωσιν ἀρρήτως φύει,
Ἐντὸς περιπλεύσαντι μικρῷ λειψάνῳ,
Πρὸς τὴν ἀπ᾽ ἀρχῆς σωματούμενος πλάσιν.
Κατηγορεῖ δὲ πυκνὰ τῶν πλανουμένων
Καὶ ζῶν ἐλέγχει τὴν πικρὰν ἀπιστίαν,

Εἰ μηδὲ τοῖς σκώληξιν ὡς διδασκάλοις,
Πεισθεῖσα λοιπὸν τὴν ἀνάστασιν σέβει.
γρ. ποίας * Ποίου γὰρ ἂν τύχωσι συγγνώμης λόγου
Οἱ τοῖς ἑαυτῶν ψηλαφῶντες δακτύλοις
Σκώληκα νεκρὸν ἐκ ταφῆς ὁδοιποροῦν,
Βλέποντες ἢ μύοντες εἰς ἀβλεψίαν,
Τὴν πίστιν ἀντέστρεψαν εἰς ἀπιστίαν;
περὶ χελιδόνος. Πόθεν χελιδὼν ἐξ ἀομμάτου θέας,
Τριήμερος πρόεισιν ὀμματουμένη,
Πόσην παρατείνασα ταῖς κόραις μίαν;
Ἣν οὐκ ἀκόμψως καὶ χελιδόνιον λέγει,
Κεῖται παλαιῶν δογμάτων ἐθέασαν,
Τὴν ἀξίαν λαβοῦσαν ἐκ τῶν πραγμάτων·
Καὶ τοὺς θέρει μὲν ὡς λύρα ῥυθμίζεται,
Ὅταν δὲ χειμὼν εἰσβάλῃ συστέλλεται,
Καὶ δένδρον εὑρεῖν οἰκίαν τεχνάζεται,
Καὶ συναρμόζεται συντεθεῖσα τοῖς ξύλοις,
γρ. ἐκδιδύσκεται Καὶ τὴν πτερωτὴν * ἐκδιδύσκεται σκέπην,
Αὖθις δὲ ταύτην ἀμφιέννυται νέαν,
γρ. ἀνηγμένος Ὡς οἷα νεκρὸς ἐκ ταφῆς * ἀνηγμένη·
Ἔαρ γὰρ αὐτῇ τὴν ἀνάστασιν φέρει·
Καὶ πολλὰ χαίρει, καὶ λαλεῖ καθ' ἡμέραν·
Εἴπερ τίς ἐστι καὶ παρ' ὀρνέοις λόγος·
„ Ἄνθρωπε τιμᾶν τὴν ἀνάστασιν μάθε,
„ Λάλον θεωρῶν ἐκ ταφῆς χελιδόνα.
περὶ σίτου. Τίς τὸν σπαρέντα σῖτον ἐκ τῶν ἐσχάτων
Τῆς γῆς ἀνιστᾷ, καὶ τὸν ὥσπερ ἐν τάφῳ
Φθαρέντα κόκκον μυριόσταχυν φέρει;

Οὐ

Si quidem minus, vel vermibus doctoribus,
Credat colendam ſibi reuiuiſcentiam.
Quem conſequi veniæ queant illi modum,
Qui propriis tangunt ſuæ digitis manus
Demortuum vermem, è ſepulchro qui redit:
Et intuentur id, niſi oculis niueant,
Incredulam ac mentem gerant pro credula.
Et vnde hirundo oculis priuata lucidis, De hirũdine.
Tribus diebus prodit oculis prædita?
Herbam exprimendo ſingularem pupulis:
Eam Chelidoniam, neque abſurdè, iubent Chelidonia, *de qua Plinius lib. 8. c. 27. & l. 25. c. 8. Baſil. hom. 8. hex.*
Veteres vocari, iudices qui † dogmatum, † nominum.
Ex rebus æſtimationem quæ capit:
Æſtate certè hæc, ceu lyræ ſonum refert,
Bruma at recurrente premitur, tectum ſubit,
Et arbore inuenta ſibi fabricat domum,
Ac faſciata ſternitur ligni aſſulis,
Tandémque velamen leue alarum exuit,
Rurſúſque amicitur nouo iſto tegmine,
Quaſi mortua è buſto reducta, & poſtuma:
(Ver namque vt ad vitam redeat illa efficit.)
Garrítque multum, dictitans totos dies,
(Sermonis vſus ſi quis eſt volucribus)
» Mortalis homo colas reuiuiſcentiam,
» Qui cernis à tumulo loquacem hirundinem.
Frugem ſatam quis intimo terræ è ſinu De frugibus. *Ioan. 12.*
Educit, & quaſi in ſepulchro conditum
Et putre granum mille ſpicis ampliat?

Non vt Sophiſtæ fabulatores ferunt
Vnius ortum, alterius obitum exiſtere:
Nec ceu arbitrantur ex equi cadauere
Veſpas oriri, at ex aſello cantharos:
Apémque naſci de iuuenco ſedulam:
Nam forma non mutata generis permanet:
At ſemen eius quod priùs humi putruit,
Eſſentiam ad primam reuertitur ſuam.

De Procreatione.

Quis ſeminum, cùm liberis datur opera,
Corruptionem in oſſium vertit ſtruem?
Putreſcat & niſi ſemen hoc mortalium,
Exanime corpus vt tumulo vteri abditum,
Conceptione infantulus non fingitur,
His cum organis, neruis, & ornatu cutis.

Resurrectionis fides à vulnerum curatione comprobatur.

Quis robur ergò conditoris non timet,
Cùm primum id exemplum, hoc & alterũ quoque,
Nos doceat à corruptione viuere?
Nobis at inſignes imagines licet,
In mortuorum erectione lucida,
Præferre, noſtráque indicare vulnera:
Teſtesque vibices ibi producere,
Vocaliores vel tuba clariſſima:
Nam quando ſanies putris interlabitur,
Et fiſtulam parit igneo de pabulo,
Haud poſſit vllus inuenire tabidi
Membri redintegrationem viuidam,
Ni fluxerit primùm & victum corruat,
Planéque mortifica pereſum tabe ſit,

Ac pror-

Οὐ τοῖς σοφισταῖς ὡς δοκεῖ τῶν πλασμάτων,
Ὕπαρξιν ἄλλου τὴν φθορὰν ἄλλου λέγειν·
Οὐδ᾽ ὡς λέγουσιν ἐκ μὲν ἵππου σήψεως,
Σφηκῶν κύησιν, ἐξ ὄνου δὲ κανθάρων,
Βοὸς δὲ τὴν μέλισσαν τὴν φιλεργάτιν·
Ἡ τοῦ γένους γὰρ ταυτότης οὐκ ἠλλάγη,
Ἀλλ᾽ αὐτὸς οὗτος τοῦ φθαρέντος ὁ σπόρος,
Πρὸς ἑαυτὸν εἶχεν οὐσίαν ἀναστρέφει.
Τίς τῶν παρ᾽ ἡμῖν τεκνοποιῶν σπερμάτων
Τὴν σῆψιν ἐς σύμπηξιν ὀστώδη πλέκει;
Εἰ μὴ σαπῇ γὰρ καὶ παρ᾽ ἡμῖν ὁ σπόρος,
Ὡς σῶμα νεκρὸν ἐνταφεὶς τῇ κοιλίᾳ,
Οὐ σωματοῦται τῇ κυήσει τὸ βρέφος,
Εἰς δέρμα καὶ νεύρωσιν ὀργανούμενον.
Τίς οὖν τὸ τοῦ κτίσαντος οὐ φρίττει κράτος,
Εἰ καὶ τὸ πρῶτον καὶ πάλιν τὸ δεύτερον
Δείκνυσιν ἡμᾶς ἐκ φθορᾶς ζωουμένους;
Ἀλλ᾽ ἔστιν ἡμᾶς εὐσυνόπτους εἰκόνας,
Τῇ φωταγωγῷ τῶν νεκρῶν ἀναστάσει,
Καὶ μέλλει δεῖξαι τῶν παρ᾽ ἡμῖν θαυμάτων
Στῆσαι τε τοὺς μώλωπας ἀντὶ μαρτύρων,
Ἠχητικῆς σάλπιγγος εὐστομωτέρους·
Ὅταν γὰρ ἰχὼρ σηπτικὸς περιεμπέσῃ,
Σύνειργα τίκτων ἐκ νομῆς [a] πυρεξόφου, — [a] ποιοβόρου ἢ πυρεσφόρου.
Οὐκ ἄν τις εὕροι τοῦ σεσηπότος μέλους
Τὴν ὥσπερ εἰπεῖν ἐκ μέρους ἀνάστασιν,
Εἰ μὴ ῥυῇ τὰ πρῶτα πρὸς λύσιν πάθη,
Ἢ παντελῆ [b] σύντηξιν ἐκ φθορᾶς λάβῃ, — [b] σύμπηξιν εἰς φθοράν

Τῆς ἔνδον αὐτοῦ σαρκὸς ἠφανισμένης·
Οὕτω γὰρ αὖθις γίνεται σεσωσμένος,
Πυρὶ τομωθεὶς ἢ διαιρεθεὶς ξίφει,
Η καὶ μιγηκεράτῳ τε, καί τινι δρόσῳ,
Πρὸς τὴν ἰατρεύουσαν ἀῤῥήτως κρίσιν,
Στύφουσαν ἢ ψύχουσαν ἢ καθαρσίαν,
Εὑρὼν ἐκείνου τοῦ μίγεις ἀνάστασιν;
Πῶς οὖν μιγηκεράτον τε καὶ πῦρ καὶ ξίφος,
Καὶ μὴν ὀπὸς καὶ ῥίζα, καὶ χοῦς καὶ δρόσος,
Εἴργει τὸ ῥεῦμα, καὶ τὸ δέρμα συλλέγει,
Η τὴν παλαιὰν σάρκα προσκαλούμενα,
Η σῶμα προσπλάσαντα τῷ πάλαι νέον;
Ο δὲ πλάσας τὸ σῶμα μὴ συναρμόσει
Ρυὲν τὸ σῶμα, κἂν σαπῇ κεχωσμένον,
Η τὴν παλαιὰν δερματώσας οὐσίαν,
Η τῷ φθαρέντι καὶ σαπέντι σαρκίῳ,
a περιβαλὼν Χιτῶνα λεπτὸν [a] ἐμβαλὼν ἀφθαρσίας;
Ποίας δὲ καὶ τύχωμεν εὐελπιστίας,
Εἰ τοὺς ἰατροὺς τοῦ γεώδους σαρκίου
Αγειν ἐῶμεν καὶ φέρειν τὰ σώματα,
Ως ἂν δοκῶσι, κἂν δοκῶσι χρεόνως,
Μηδὲν δὲ δῶμεν τῷ Γαληνῷ τῶν ὅλων,
Ψυχῶν ἰατρῷ, πρὸς φιλάνθρωπον τέλος
Τῷ σῶμα νεκρώσαντι τῆς ἀμβλυΐας,
Υπνωτικὸν δὲ φάρμακον δεδωκότι,
Οπως τὸ ῥυσσὸν τῆς φθορᾶς ἀποξέσας
Αῤῥυσον ἡμῶν ἐξεγείρῃ τὴν φύσιν;
Η πῶς ὁ τοῦ Μάνεντος ἐμμανὴς λόγος

Λυτᾶ

Ac prorſus intus putrefacta eius caro:
Sic ſanitati reſtituitur priſtinæ,
Igne ſolidâtus vel reciſus cuſpide,
Mulsíve ſucco, vel liquore roſido:
Pro vi medendi abſcondita iſtis inſita,
Quæ purget, aſtringat, vel etiam frigeret:
Nanciſcitur membri reuiuiſcentiam.
At quo modo ignis, mucro, vel mulſum & liquor,
Radicula aut puluis, vel humor roſidus,
Fluxum coercent, vel cutem conglutinãt,
Aſcita veteri cùm caro eſt carni recens,
Aut corpus effœtum virens fit ac nouum?
Et fictor ille corporis, quare minus
Connectet ipſum putre & aggeſtum ſolo,
Seu priſtinam pelle induat ſubſtantiam,
Seu marcido vel flaccido corpuſculo
Aeternitatis donet exilem togam?
Quâ præditi igitur nos ſumus fiducia,
Si terreo hoc medentibus corpuſculo,
Artus agendos & ferendos tradimus
Quocunque libitum eſt, ſi vel in peius velint:
At nil Galeno demus illi maximo,
Qui curat animos, atque amore in nos ſuo
Peccato amicum corpus emori ſinit,
Et pharmacum nobis ſoporiferum exhibet:
Mortalitatis fluxum vt abradens genus,
Quæ non fluat pereátve naturam excitet?
Iam quî Manetis ſermo furibundi viri

Deo maior quàm Medicis fiducia habenda.

Manetē Manichæorū hæreſiarchā exagitat, cuiúſque nominis à mania deducto alludit, vt Nicephorus lib. 6. c. 31.

Exercet in nos rabiem, & infit talibus,
Si corpus iſtud denuo excitabitur,
Idémque rurſus fata mortis ſentiet,
Cum felle, phlegma, prælij modúmque, habens:
Quamquam intuetur propriorum vulnerum
Hanc fiſtulam putrem, liquores corporis
Tanquam ad aciem inſtructam cientem maximè,
Cholera nigra, flauáque dimicantibus,
Fuſáque pituita cruore cum rubro.
Labantibus cunctíſque congeſtis ſimul,
Pugnam videt, non exitum certaminis:
Vibicibus nec ſtatuit ipſis fidere,
Vt putrefactis tabe cunctis artubus
Recens cutis renaſcitur, non putrida:
Et copulantur ſciſſa quæ priùs, inuicem,
Ex prælio quo congredi ſecum hæc autumat.
Aut quî probaretur, ratio quod dictitat,
Eſt omnium conſenſio & confluxio,

Diſcordia concors.

Si pugna diſcors fuerit hæc concordia?
Quî fluxa res concreta mox euaderet,
Præſens niſi pugnæ vrgeat neceſſitas,
Bilis calore phlegma cùm fouet ſuo:
Aut ni iſte feruor temperetur frigore,
Vel ſiccitas humoribus bellum inferat?
Non ergo verè prælium eſt hoc prælium,
Sed congregandi potius illud vim obtinet,
Quàm diſgregandi ritè quæ connexa ſunt:
Concretionem arcens, quoad ligamina

Λυπηρὰ καθ' ἡμᾶς, καὶ λαλεῖ πεφυρμένα,
Ὡς εἴγε ταὐτὸν ἐξεγείρεται πάλιν
Τὸ σῶμα τοῦτο, καὶ φθαρήσεται πάλιν,
Χολὴν ἔχον τε φλέγμα, καὶ λύσιν μάχης·
Καὶ γὰρ θεωρῶν τῶν ἑαυτοῦ τραυμάτων
Τὴν σηπτικὴν σύνεισα τοῖς χυμοῖς ὅλοις
Ὡς πρὸς μάχην θήγουσαν αὐτοπλισμένην,
Χολῆς μελαίνης τε χολῆς ξανθοπλόκου,
Καὶ φλέγματος πρὸς αἷμα συμπεπλεγμένου·
Καὶ συῤῥυέντων καὶ πεφυρμένων ὅλων
Μάχην θεωρεῖν, μὴ θεωρεῖν τὴν λύσιν,
Καὶ μηδὲ τοῖς μέλλουσι πεισθῆναι θέλων,
Ὡς καὶ σαπέντων ἐκ φθορᾶς τῶν ὀργάνων,
Ἄσηπτον αὐτοῖς ἀντεγείρεται δέρας,
Καὶ συμβιβασμὸς γίνεται τῶν σχισμάτων
Ἐκ τῆς πρὶν αὐτοῖς ὡς νομίζεται μάχης;
Ἢ πῶς φυλαχθῇ τὸ λογικῶς εἰρημένον,
Σύμπνοια καὶ σύῤῥοια τῶν ὅλων μία,
Εἴπερ τὸ συμπνοιῶν σχίσμα γίνεται μάχης;
Ἢ πῶς τὸ ῥευστὸν εὑρεθῇ πεπηγμένον,
Εἰ μὴ παρούσης τῆς ἀναγκαίας μάχης,
Θάλπει τὸ φλέγμα τῆς χολῆς ἡ θερμότης,
Ἢ συγκερασθῇ θερμότητι ψυχρότης,
Ἢ ξηρότης [a] εὔικμον ἁρπάσῃ μάχην; — [a] ἴτυχην ἁρμόσει.
Οὐ κυρίως οὖν ἐστὶν ἡ μάχη μάχη,
Συνεκτικὴ δὲ μᾶλλον, ἢ τοὐναντίον
Χωριστικὴ πέφυκε τῶν ἡρμοσμένων
Σφίγγουσα τὴν σύμπηξιν, ἄγει τὴν δέσιν

Λύσῃ τὸ τοῦ σφίγξαντος ἄῤῥητον κράτος.
Ὡς γάρ τις οἶκον δημιουργῆσαι θέλων,
α πήξει — Καὶ σφῆνα [α] πήξας σφαιροτοιχοθέτου στέγης,
β λύσει — Οἶδεν μόνος τὸ σφίγμα, καὶ [β] λύει μόνος·
Οὕτως ὁ τὴν ἔνσαρκον οὐσίαν κτίσας,
Ὅταν δέοι τὸν οἶκον ἐλθεῖν εἰς λύσιν,
Οὐ φλέγμα κινεῖ καὶ χολὴν πρὸς τὴν λύσιν,
Ὡς ἐνδεὴς ὢν ὑλικοῦ παρεργάτου·
Ἀλλ᾽ ἐκβαλὼν τὸν σφῆνα τὸν ψυχοκράτην,
Ὡς οἶδεν, ὡς ἔσφιγξε, καὶ λύει μόνος.
Ὅταν δὲ τὴν σύμπηξιν ἁρμόσαι θέλῃ·
Κτίσαι γὰρ αὖθις βούλεται τὴν οἰκίαν,
Πτῶσιν παθοῦσαν ἐξ ἀδήλων πνευμάτων
Εἰ καὶ χολὴν καὶ φλέγμα καὶ πνεῦμα λάβοι,
Ἄσβεστον ὥσπερ συμβιβάζων ὀστράκῳ·
Χυλοὶ γάρ εἰσι καὶ μέρη τοῦ κτίσματος·
Τὸν σφῆνα πήξας, ὥστε λύσαι μηκέτι,
Ἄφθαρτον ἡμῶν ἐξεγείρει τὴν φύσιν.
Πλὴν τοῦτο πρὸς Μάνεντα τὸν μεμηνότα,
γ ἡ ἀλλαγῇ — Ἡμεῖς γὰρ ἴσμεν ὡς [γ] ἐναλλαγὴν δέον
Τὸ θνητὸν ἡμῶν τοῦτο περιλαβεῖν δέρας,
Ὃ σπείρεται μὲν ἐν φθορᾷ τεθαμμένον,
Ἀνίσταται δὲ τῆς φθορᾶς ἀντιστρόφως,
Ἄφθαρτον, ὡς ἔδοξε τῷ παντεργάτῃ.
Οὕτως ὁ πλάστης κἄν τε χυλῶσαι θέλῃ
Τὸ σῶμα τοῦτο, κἄν τε λεπτῶσαι πλέον,
Ὅμως ἄσπιλον τὴν σαπέντων τὴν φύσιν,
Ὡς τραῦμα νεκρὸν, δερματοῖ καὶ συλλέγει·

Ἀρχεῖ

Iſthæc ligantis robur ingens diſſipet.
Vt arctitectari domum ſi quis velit,
Ille cuneum teſtudini tecti inſerens,
Nexum tenétque ſolus, & ſoluit vbi vult:
Sic carnis hanc qui condidit ſubſtantiam,
Cùm deſtrui totam neceſſe ſit domum,
Non phlegma nec bilem ciet ſoluens opus,
Vt artificis opera & manu cuiuſdam egens:
Sed amouens cuneum, animi retinaculum,
Vt nouit, vt ligauit, idem diruit.
At cùm coagmentata vult componere,
(Nam denuo ædificare libet iſtam domum,
Quæ corruit vi flaminum latentium)
Si ſpiritum, bilem atque pituitam capit,
Calcem quaſi addat fabricæ teſtaceæ:
Atenim ſapores conditi operis membra ſunt:
Ita cuneum infigens vt haud ſolui queat,
Noſtram excitat naturam, & æternam facit.
Hæc in Manetem mente captum dixero:
Nam ſcimus immutationem conſequi
Mortale noſtrum corpus, & noſtram cutim,
Quæ ſeminatur morte in atra condita,
Reſurgit at contrario morti modo,
Aeterna, vt opifici omnium viſum eſt Deo.
Sic conditor, ſeu corpus humore hoc velit
Exuberare, aut tenue, graciléque reddere,
Non iam caducam fragilium naturam, vti
Emortuam plagam, cute obducens tegit:

Dei cum Architecto comparatio.

Manetis maniam arguit.

Nam illi ſat eſt verbum, creetur vt caro,
Qui viſcera indagat ſoli, fluctus videt,
Abſurdorum ſolatio. Athenagoras de Reſurrect. Et ſparſa membra congregat iacentium:
Seu piſcis artus hominis & crudos rapit,
Ac ruſticanus poſtea piſcem vorat,
Atque vrſus illum, tum canes hanc belluam,
Et vultur hos, ſepulchra verò vultures:
Tandémque in omne permeet rerum genus,
Iactatus in tot fluxiones exteras,
Intra ſuos tamen moratur terminos,
Signo notatus conditoris & manu.
Similitudo per familiaria. Iam ſi quis infirmiſſima vel dextera,
In quinque ramos explicans digitos ſuos,
Far, ordeum, milium capiat, aut triticum,
Leguminúmve multitudinem omnium,
Diſcernere ac diuidere nouit optimè
Hoc iſtud, & ſociare naturas pares,
Adponit & genus ad genus facillimè:
Cur non lapideum cor poteſt comprendere
Ezech. 11. & 37. Vt Conditoris in manu locatum opus
Concurrat ad noſtram reuiuiſcentiam,
Et colligat, ceu quæſtor æs tributáque,
Hinc inde particulas reliquiarum leues,
Arterias, neruóſque, carnem & ſanguinem,
Et omne membri quod latebat fruſtulum:
Adducat & partes reſiduas ſingulis,
Sunt namque ſignatæ notis vſque ad pilum:
Naturam & omnem deferat ſcriptam ſuum

Ad

Ἀρκεῖ γὰρ αὐτῷ πρὸς τὸ σαρκῶσαι λόγος,
Τὴν γῆν ἐρευνῶν, καὶ τὰ κύματα βλέπων,
Καὶ συλλέγων τὰ κῶλα τῶν κοιμωμένων·
Καὶ κἄν τις ὠμόσαρκον ἀνθρώπου κρέας
Ἰχθὺς σπαράξῃ, καὶ τὸν ἰχθὺν ἀγρέτης,
Καὶ τοῦτον ἄρκτος, καὶ τὸ θηρεῖον κύνες,
Γῦπες δὲ τούτους, τοὺς δὲ γῦπας οἱ τάφοι,
Καὶ πᾶσαν ἁπλῶς αἰθυποδράμοι φύσιν,
Εἰς ἀλλοφύλους ἀντικλώμενος ῥύσεις,
Ὅμως ἔσω πέφυκε τῶν ὁρισμάτων,
Τῇ χειρὶ τοῦ κτίσαντος ἐσφραγισμένος.
Οὐκοῦν ἐάν τις χειρὸς εὐτελεστάτης
Τοὺς πενταχόρδους ἐξαπλώσας δακτύλους,
Κριθάς, ὀλύρας, κέγχρον ἢ σῖτον λάβοι,
Ἢ πλῆθος ἁπλῶς ὀσπρίων πεφυρμένων
Οἶδεν διαιρεῖν καὶ μερίζειν εὐθέτως
[a] Ἐκεῖνο, τοῦτο, καὶ συνάπτει τὰς φύσεις, — [a] αὐτὸ τοῦτο.
Καὶ ῥᾷστα συντίθησι πρὸς γένος γένος·
Πῶς καὶ λιθώδης οὐ συνήσει καρδία
Ἐν χειρὶ τοῦ κτίσαντος οὖσαν τὴν κτίσιν,
Ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς συνδραμεῖν ἀναστάσει,
Καὶ συγκομίζειν ὥσπερ [b] δῆμος τοὺς φόρους, — [b] ἄλλα.
Ἐκεῖθεν ἔνθεν τὰς φορὰς τῶν λειψάνων,
Ἀρτηρίας καὶ νεῦρα, σάρκας καὶ φλέβας,
Καὶ πάντας ἄρθρου συλλογὴν κεχρυμμένου
Συνεισάγειν δὲ τὰς ἑκάστου λιπάδας·
Εἰσὶ γὰρ ἄχρι καὶ τεῖχος γεγραμμέναι·
Φέρει τε πᾶσαν τὴν ἐναπόγραφον φύσιν

Τῇ πρὸς τὸν αὐτοῦ δεσπότην προσεῖσασι,
Ὅπως ὑφέξει τοῖς ἐπείκτοις ἀγγέλοις
[a] τὸν τόκους Τοὺς συλλογισμοὺς τῶν χρεῶν καὶ τῶν [a] τόκων,
Καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῆς γεώδους καρδίας,
Σπόρου τε καρπὸν καὶ φορᾶς ἀκαρπίαν,
Ζυγοῦ τε λεῖμμα καὶ ῥοπῆς εὐσταθμίαν,
Καὶ πᾶσαν ἁπλῶς ψυχικὴν λειτουργίαν.
Οὕτως ἑαυτὸν ταῖς ἐνεργείαις ἔθου
Γνωστὸν παρ' ἡμῖν καίπερ ὢν κεκρυμμένος·
Ὅσον γὰρ ἡμᾶς τῶν ὑπερτέρων νόων
Ὑπερβέβηκεν ἡ θεόπτοις ἀκρότης,
Τοσοῦτον αὐτὰς αἱ μέσαι, καὶ τὰς μέσας
Τρίτη τις ἄλλη τάξις ἀρχικωτέρα,
Ἡ μᾶλλον ἐμπέφυκε τῷ πληρώματι,
Καὶ τῇ πτερωτῇ τοῦ τάχους ἐπεκτᾶσι,
Ἡ πρὸς τὸ θεῖον ἀγχιγείτων ἀκρότης·
Ὅσον γὰρ ἐγγίζουσι, τὰς ἀποστάσεις
Ποιοῦσι μείζους, καὶ ξενοτρόπῳ λόγῳ
Τὰς προσθέσεις ἔχουσιν ὡς ἀφαιρέσεις.
Εἰ γὰρ τὸ τῆς γῆς τοῦτο πῦρ ὁ προσβλέπων,
Πόρρω μὲν ἑστὼς θάλπεται πρὸς τὴν θέαν,
Ἀφίσταται δὲ τῇ φλογὶ προσεγγίσας·
[b] ἀφεγγίας Πῶς πρὸς τὸ πῦρ ἐκεῖνο τῆς [b] ἀφλεξίας,
Ὃ μᾶλλον ἐστί, κἂν πέφυκεν ἄγγελος,
Μὴ μᾶλλον ἐκστῇ καὶ διαφθαρῇ τῷ φόβῳ,
[c] ὤν Ἐν [c] πυρτοφεγγεῖ καὶ θεοκρύφῳ γνόφῳ,
Ἀφεγγὲς εὑρὼν καὶ τὸ πῦρ καὶ τὴν φλόγα;
Ἐντεῦθεν ὡς ἔοικεν ἐγγίζει πλέον

Η τῶν

Ad principem, cùm venit opportunitas:
Vt inſtigantibus angelis reſpondeat,
De debitorum & fœnoris rationibus,
Cordíſque primitias ferat ficti ex humo,
Et ſeminis fructum, ſterilitatem & ſati,
Libræque defectum, æquitatem & ponderis,
Et omne planè munus animi & ingenî.
  Sic temetipſum operationibus tuis
Prodis, licet ſis abditus mortalibus:
Quantum anteit ſedenim altiorum mentium — Hierarchia cæleſtis.
Nos eminens diuináque excellentia:
Tantùm haſce mentes mediæ, & in medio ſitas
Ordo ſuperior tertius, qui dignior,
Magíſque adhæret ordini oculatiſſimo: — Cherubin. Ezech. 10.
Et aliti velocitate prædito,
Vicina numini ſupremo ſummitas:
Nam quò propiùs abſunt, ſuas diſtantias
Remotiores indicant, more & nouo
Acceſſionem vt deminutionem habent.
  Etenim procul ſi terreum qui ignem aſpicit
Exhilarat aſpectu illius oculos ſuos,
Vicinus at flammæ recedit ocyus:
Quî tandem ab igne non cremante Numinis,
Quò abeſſe propiùs angelus quiuis ſolet,
Non hoc magis ſtupeſcet attonitus metu,
In fulgida & ſacra Deo caligine
Non lucidum ignem nactus & flammam ſimul?
Accedit illuc, vt videtur, proximè

Natura plena oculis Cherubin plurimis,
Dum cernit, & conniuet intuens nimis.
Nam conditæ rei horridum incuſſit metum
Qui primus excidit à polo iſtuc Lucifer,
Et plus videndi, nil videns pœnas luit.
Vt ſit relictum & prorſus abiectum nihil,
Inſpectione aut deſtitutum prouida,
Latè & patente, mundi opificis optimi:
Aſt cuncta quendam finem ad vtilem data,
Ipſúmque fœnum, arbuſta, belluæ quoque,
Mutíque piſces qui Salaciæ incolæ,
Volucréſque eodem gurgite enatæ maris:
Quin rigida ſaxa præuenit ſummi Dei
Compendiarium, elegans, ſubtile opus.
De Lapidib. Nam morbus aliquo lapide triſtis pellitur,
Aſt alius ad ſe pertrahit ferrum lapis:
Aliíque ſilices ignis accendunt faces,
Quî ve vndé ve excitas foris planè haud ſcio:
At fulgurum frangit lapis quidam impetum:
Exſtinguit ignem appenſus externum lapis.
Paræneſis. Nec vi id lapis præſtat ſua, diſcas at hinc
Prodeſſe lapides cùm Deus vult maximè,
Nos propter ipſos hoc verentes dedecus
Iuuare diſcamus, pares ſaxis licet.
Alia ſalubria paſſim obuia. D. Ambroſ. l. 3. c. 8. Eſai. 4. 1. Iam gleba ſiſtit ſputa fœda ſanguinis:
Argilla remedium eſt ſalubre torminum:
Fœníque flos ſparſus dolores mitigat:
Radicis at ſuccus vim habet cathartici:

Et gut-

Η τῶν χερουβὶμ ὀμματόπλουτος φύσις,
Βλέπουσα, καὶ μύουσα τὸ βλέπειν πλέον·
Φρικτὸν γὰρ ἐντέθηκε τῇ κτίσει φόβον
Ο πρῶτος εἰς γῆν ἐκπεσὼν ἑωσφόρος,
Βλέπων ἀμέσως, καὶ παθὼν τὸ μὴ βλέπειν.
Ως μηδὲν εἶναι παντελῶς ἠμελημένον,
Η τῆς [a] παναρχικῆς καὶ σοφῆς ἐπιστασίας
Τοῦ δημιουργήσαντος ἐξηρτημένον,
Εἶναι δὲ πάντα πρός τι χρήσιμον τέλος,
Καὶ μέχρι χόρτου, καὶ φυτῶν καὶ θηρίων,
Καὶ τῶν ἀφώνων τῆς θαλάσσης ἰχθύων,
Καὶ τῶν ἀπ' αὐτῆς ἐκφυέντων ὀρνέων·
Φθάσαι δὲ μέχρι τῶν ἀποκρότων λίθων,
Τὴν [b] σοφοτεχνουργὸν τοῦ θεοῦ λειτουργίαν.
Εἶπερ νόσος μὲν ἐξελαύνεται λίθῳ,
Αλλος δὲ τὸ σίδηρον αὐθέλκει λίθος,
Αλλοι δὲ πυρσοὺς αὐτομάτους λίθοι,
Οὐκ οἶδά πως ἔσωθεν ἐξωθουμένους.
Καὶ τοὺς κεραυνοὺς ἄλλος ἀμβλύνει λίθος,
Καὶ πῦρ νόθον σβέννυσιν ἐξηρτημένος·
Οὐχ ὡς λίθος δρῶν, ἀλλ' ὅπως μάθῃς, ὅτι
Θεοῦ θέλοντος ὠφελοῦσι καὶ λίθοι,
Καὶ τὴν δι' αὐτοὺς ἐκβοπὴν δεδοικότες
Πεπαθῶμεν ἡμεῖς ὠφελεῖν κἂν ὡς λίθοι.
Εἴργει δὲ βῶλος αἱματόπλυτον χύσιν,
Πηλὸς δὲ σωτὴρ γίνεται δυσεντερίας·
Ανθος δὲ χόρτου πάσμα γίνεται πάθους·
Οπὸς δὲ ῥίζης φάρμακον καθαρσίου·

[a] ἢ τῆς παναλκοῦς
[b] σωτηρουργόν.

περὶ λίθων.

Σταγὼν δὲ κέδρου κυνοσμηνίῳ ἀποξέοι.
Επωφελὴς δὲ πικρότης ἀψινθίας,
Υπεργλυκάζον εἰς παρείςασιν μέλι.
Καὶ τῶν βάτων δὲ τῶν ἀκάρπων οἱ κλάδοι,
Αποικίλους φύσεσι τοὺς Ιπποκεράτους,
Καὶ τοὺς ἀκάρπους μὴ φοβουμένη νόμους
Εκ τῶν ἀκανθῶν γίνεται σωτηρία.
Καὶ τέφρα καὶ χοῦς ὠφελοῦσι καὶ τρίχας·
α Καὶ τοῖς — ᵃ Τοῖς γὰρ παθοῦσιν ἐκ κρύους ἀβλεψίαν,
Καπνὸς Γαληνὸς γίνεται παρ' ἐλπίδα·
Νάρκη — Νάρκη δὲ ναρκεῖ τὰς ἀφὰς τῶν ὀργάνων,
Εστι γὰρ ἐν δέοντι καὶ νάρκης χάρις.
Φώκης — Στέαρ δὲ φώκης φλεγμονὰς οἰδημάτων
στέαρ. — Σβέννυσιν, ὥσπερ τὰς καμίνους ἡ δρόσος.
Ιππό- — Καὶ συμφλεγέντων ἱπποκάμπων αἰθάλη,
καμποι. — Σφίγγει τρεμούσας ἐκρυῆναι τὰς τρίχας.
β πόνοις — Τρυγὼν δὲ παύει τῶν ὀδόντων τοὺς ᵇ κλόνους,
κέντρον τρυ- — Ως ἐν ταλάντῳ τεχνικὸς ζυγοστάτης,
γόνος θα- — Τὸ κέντρον αὐτοῦ ἐντεθεῖσα ᵞ τοῖς πόνοις.
λασσίου
γ ἐντιθεῖσα — Καὶ βρῶσις ἁπλὴ τοῦ σκάρου τῶν ἐντέρων,
Σκάρος — Εἴργει τὸ ῥεῦμα τῶν παρ' ἡμῖν ἐντέρων.
κωβιός — Ποθεὶς δὲ χυλὸς τῶν κωβιῶν περιστέγων
Οχημα γαστρὸς γίνεται πεφραγμένης.
Φθῖσιν δὲ καὶ χήμεπλα, καὶ τῶν σκορπίων
δ θερεῖ — ᵈ Φθάνει τὰ κέντρα, καὶ καταψύχει πόνους
Τοὺς λυσσοδήκτους τοὺς δὲ καρκίνους ξέει
Καρκῖνος ἐλθὼν ἐκ βυθοῦ θαλαττίου·
καρκῖνος — Σοφίζεται δὲ καὶ πρὸς ἄγγελον ὀστρέων.
θαλάττιο-

Ψάμμον

Et gutta cedri detrahit pruriginem. *Cedrus.*
Abſinthij ſed amaror eſt valde vtilis: *Abſinthiũ.*
Mel leniter fuſum iuuat in anguſtijs. *Mel.*
Aſperrimorum ſentiúmque ſurculi *Sentes.*
Hippocratis ſimplicia gignunt remedia:
At ſterilium leges minus verentibus, *Eccleſ. 38.*
Medicina ſunt ſpinæ ſalubris maximè. *Spinæ.*
 Iuuant ciníſque & puluis & parui pili:
Nam ſentienti cæcitatem à frigore,
Fumus Galeni præter omnem ſpem vice eſt. *Fumus.*
Torpere ſed Torpilla res tactas facit: *Torpedo.*
Nam cùm eſt opus Torpedo confert gratiam.
At Phocæ adeps plagas tumorum turgidas *Phoca, vitulus marinus.*
Exſtinguit, vti dulcis caminos ros ſolet.
Fuligo adultorum Hippocamporum nigra *Plin. l. 32. c. 9. 10. l. 36. c. 4.*
Arctat capillos, ne trementes defluant. *Hippocãpi.*
Turturque mitigat dolores dentium, *Turtur marinus.*
Si, vt libripens peritus in trutina facit,
Acumen inſerat ſuum doloribus:
Scaríque ſimplex viſcerum comeſtio, *Scarus.*
Grauem coercet fluxionem viſcerum:
Hauſtúſque ſuccus Gobij ſaxatilis,
Ventris vehiculum, cuius obſtructum eſt iter. *Gobius.*
Tabémque, & vlcera pernionum, & ſpicula *Cancer marinus.*
Sæua anteuertit ſcorpionum, & frigerat
Morſos cane à rabido, ſimul radit feros *Plinius l. 32. c. 10.*
Cancros marinus Cancer exortus ſalo: *Cic. 2. de nat. Deo.*
 Edoctus ad prædam oſtreorum idem quoque eſt,

Hiantibus namque his arenam dum iniicit,
Ne comprimant patulas ſuas conchas vetat,
At ianuis laxis ſali iſte callidus
Fur allicit cibum in receſſibus abditum.

de Pulmone piſce. Plin. l. 32. c. 9. 10.

Et pulmo piſcis in maris ſpirans cauis,
Commune cui cum cæteris nîl piſcibus:
Rudis figura, incognitum ſpectaculum,
Animo carens vitáque, ſed leuiter modò
Se ſe explicans & colligens mox per vices:
Diros pedum ardores calentium nimis,
Si conteratur, leniet pulcherrimè.

Leonis adeps & ſanguis hirci.

Neruos at à contractione languidos,
Adeps Leonis ampliare dicitur.
Ac ſanguis hirci paſſione liberat:

Canthari. Plin. l. 30. c. 11.

Et cantharos refugit reflexis cornibus
Tremens febris quartana, flagránſque ignibus.

Aſili vel myopes, vnde luſcioſis nomen.

Subtili Aſilorum fauillâ qui labor
In luſcioſis cernitur, leuabitur:
Nam ſyllabæ ambiguæ minimè vult parcere
Natura ad æmulationem operis ſe habens.

Cocleæ terreſtres & marinæ.

Sunt Cochleæ terrenæ & æquoris incolæ
Ingentium cauſæ bonorum paruulæ:
Nam ſi cinere teſtarum operieris cutem
Albas notas delebis: at melle temperans
Siccam fauillam ſi humido perfuderis,
Ventris tumorem, influxiones ac pedum,
Neruorum & vlcera, luminúmque nubila,
Fluxúmque ſiſtes ſanguinis de naribus:

Et

Ψάμμον γὰρ αὐτὰς ἐμβαλὼν χασμωμένοις,
Εἴργει συνελθεῖν τὰς λαβὰς τῶν δυσπλόχων·
Ἀνοιγομένων δὲ τῶν θυρῶν ὁ τοῦ σάλου
Κλέπτης ἀνασπᾷ τὴν τροφὴν κεχρυμμένην.
Ἰχθὺς δὲ πνεύμων τοῖς σάλοις [a] ἐπιπνέων, [a] ὀπιπλέων
Ὢ μηδέν ἐστιν ἐμφερὲς πρὸς ἰχθύας, πνεύμων
Ἄμορφος εἰκὼν, δυσδιάγνωστος θέα, ἰχθύς.
Ἄψυχος οὐκ ἔμψυχος, ἀλλ' εἰκῇ μόνον
Δοκεῖν ἑαυτὸν ἐξαπλῶν καὶ συλλέγειν,
Τὰς δυσκαθέκτους τῶν ποδῶν ὑπερζέσεις,
Ὡς οὐδὲν ἄλλο, συντριβεὶς ἀποτρέπει.
Καὶ νεῦρα μὲν σπασθέντα συστολῆς βίᾳ
Λέοντος, ὡς λέγουσιν, εὐρωστεῖ στέαρ.
Πάθους δὲ λύτρον αἷμα γίνεται τράγου.
Καὶ τοὺς κεράστας εὐλαβεῖται κανθάροις
Τὸ φλεκτικὸν πῦρ τοῦ τεταρταίου τρόμου.
Καὶ τῇ χρόᾳ δὲ τῶν μυώπων αἰθάλῃ, μύωπες
Τὸ τῶν μυώπων ἐξορίζεται πάθος·
Οὐ φείδεται γὰρ συλλαβῆς ὁμωνύμου,
Εἰς ζῆλον ἔργου [b] συγκρατουμένη φύσις. [b] συγκροτουμένη
Εἰσὶ δὲ καὶ γῆς καὶ θαλάσσης κοχλίαι
Μικροὶ, μεγίστων συμφορῶν εὐεργέται·
Ὧν εἰ τεφρώσεις τὴν δορὰν τῶν ὀστράκων,
Ἀλφοὺς ἀνῄρεις, εἰ δὲ συμπλέξας μέλι,
Τὴν ξηρὰν ὑγρῷ στοιχειώσεις αἰθάλην,
Οἴδημα γαστρὸς καὶ ποδῶν ἐπιρρύσεις,
Νεύρων τε πληγὰς καὶ ζοφώσεις ὀμμάτων,
Καὶ τὴν περὶ ῥινῶν αἱμαῤῥόοιαν σβέσεις·

Καὶ θαυμάσας τὸ θεῖον ὑμνήσει κράτος,
Βλέπων ἓν ἀντίφραγμα μυρίαις νόσοις.
Πόθεν δὲ καὶ πῶς ταῦτα γὰρ θέλων
α εὑρήσεις — Εἰπεῖν, ἀτερμάτιστον α ἀντλήσει βάθος.
βλέννος ἢ — Καὶ τῶν ἀναγκαίων γὰρ ὥς φασι πόρων,
βλεννός. — Ὁ βλέννος εἴργει τὰς ἀκαιρίας ῥύσεις.
β γύχου — β Λύχνου δὲ γλῶσσα προστεθεῖσα νηπίοις,
ἴσ. τὸ πυκτοῖς — Λύει τὰ κλεῖθρα τῆς ἀφώνου γλωττίδος,
τ. π. πρὸς τὰς γλωσσάς — Λίθους δὲ * τέττιξ τῶν ποδῶν περιγλύφει,
Ὀπῷ λιθ. ἰσ. περας. — Ὅπλος λιθουργὸς εἰς περίστασιν πόνου.
Καὶ ψυχρὸς ἰὸς θερμὸν ἔσβεσεν πάθος·
Ὀπῷ δὲ θερμῷ ψυχρὸς ὤκλασεν πόνος.
Ἐχιδνοί. — Καὶ σὰρξ ἐχιδνῶν ἀντιφάρμακος δόσις,
Καὶ σφίγμα σαρκὸς γίνεται λωβουμένης·
Τὸν ῥοῦν γὰρ ἱστᾷ, καὶ τὸν ἰχῶρα ξέει,
Καὶ σωματουργεῖ τὰς ῥεούσας εἰκόνας,
Μορφοῦσα τὰ πρόσωπα τῆς ἀμορφίας.
Καί που τινὲς λέγουσιν ὡς φρικτοῦ πάθους
Εἰς λοιμὸν εἰσφρήσαντος ἐν θέρμῳ ζέσει,
Πνέοντος αὖραν τοῦ νοσοῦντος ἐσχάτην,
Ἤδη πρὸς αὐτὰς τῆς ταφῆς τὰς εἰσόδους,
σκορπίου — Τὸ κέντρον ἐνθεὶς ἐξ ἀδήλου σκορπίου,
κέντρον. — Ἰῷ τὸν ἰὸν ἀντιπάξας πρὸς μάχην,
Ἠμβλυωσεν, ἠμαύρωσε συγκεράσει ξένῃ,
Ψύξιν βλέπων ἄπληστον ἀκράτῳ ζέσει.
Οὕτως ἕκαστα συμφερόντως ἡ χάρις,
Καὶ πρός τι ῥυθμίσασα τῶν ἀγωγίμων,
Οὐδὲν περιττὸν οὐδὲ λεῖπον εἰσάγει,

Et prædicabis hinc Dei potentiam,
Dum mille morbis vnicum obicem ſubiicis:
Aſt vnde, quo pactóve fiant talia,
Narrare ſi velis, profundum exhaurias.
Nam Blennus internis meatibus, vt ferunt *Blennus piſcis.*
Fluxus vetat, qui ſponte non eueniunt.
† Linguam at lupinam ſi applices infantibus. *Lingua lupi.*
Statim reſolues clauſtra mutæ lingulæ. *In his 4. verſibus Io. Aurati P. R. conjecturam & iudiciũ ſequutus eſt interpres.*
Ruptos lapillos fiſſionibus pedum,
Lapidarius torret dolorem vt mitiget.
Virúſque rigidum æſtus calores comprimit:
Calido at liquori frigidus cedit dolor.
Ac pulpa Echidnorum veneno opponitur, *Echidni.*
Carnémque mutilam aſtringit atque ſauciam:
Nam fluxionem ſiſtit & ſaniem eluit,
Reſtaurat & corpus fluentûm imaginum,
Deformitati reddat vt formæ decus.
Et aſſerunt nonnulli in horrida lue
Graſſante morbo, per tremores feruidos,
Anhelante iam ægro ſpiritum vitæ vltimum,
Portis in Orci ipſis, ſepulchri & limine,
Si ſpiculum ignoti inſeras tum ſcorpij: *Aculeus ſcorpij, luis remedium.*
Virus veneno, prælio opponens fero,
Retundit eneruátque mixtura noua,
Cùm maximum algorem calor tantus capit.
Ita ſingulas res gratia ipſa commodè
Ad quidpiam adnectens eorum quæ iuuant, *Minima quæque prodeſſe.*
Nihil redundans intromittit, nîl minus:

Ad corticem vſque vel pilos vel lachrymas,
Lutum quoque ipſum, fumum, & olida ſtercora:
Quanquam hæc quidem pleroſq; mortales latent,
Aſt alia nota commodis ſatis ſuis.

Gen. 1.

Duntaxat in rebus mali reliquum nihil,
Cùm ſint venuſta, ritè & effecta omnia.

Vitis ac racemorum conſideratio.

Quis dum aſpicit pulchrum racemũ, non ſtupẽs
Miratur humorem igneum ligno inditum?
Et vt folia, caduca grana fluxáque
Circum plicata veſtiant, vis ne imbrium
Lædat quod eſt tenerum, vel ardor flammeus
Solis perurat, aut liquores extrahat.

De malo granato ſeu punico.

Quis Malo granati cutem benè diuidens,
Noſcénſque carbonum vuidorum ipſum ordinem,
Vt ſinguliſque cellulis ſerie ſitis,
Sæpes ſecátque & ſeparat confinia:
Membrana laqueos paruulos tendit rubens,
Ne mollitudinem liquorum quid grauet,
Neu comprimatur vinculorum nexibus,
Atque inde Mali ſuccus excidat tener:
Néve effluens granum alterum corrumperet:
Non altiorem mente cauſam cogitans,
Priùs cibum quàm ſumat, opificem canit?
Mens namque, natura ſuâ celerrima,
Miraculum linquens, ad authorem aduolat.

De lapillis & gemmis. Plin. l. 37. Margaritæ Plin. l. 9. c. 35. Smaragdus.

Quis inſerens lac ſolidum in immenſo mari,
Albos lapillos vnionéſque educat?
Vnde hunc virorem dat Smaragdo maximum

Natura

Καὶ μέχρι φλοιοῦ καὶ τειχῶν καὶ δακρύων;
Καὶ μέχρι πηλοῦ τε καπνοῦ καὶ κονίας·
Εἰ καὶ τὰ μὲν λέληθεν ἠγνοημένα,
Τὰ δὲ πρόδηλον εὗρε τὴν εὐχρηστίαν·
Ὡς πρός τι φαῦλα μηδαμῶς λοιπὸν λέγειν,
Ἀστεῖα πάντα καὶ καλῶς εἰργασμένα.
Τίς γὰρ θεωρῶν βότρυν, οὐ κατεπλάγη — περὶ βότρυος
Τὸν ὄντα θερμὴν ὑγρότητα τῷ ξύλῳ,
Καὶ πῶς τὰ φύλλα ταῖς ἐτίμοις εἰς ῥύσιν
Ῥάγας περιπτύσσουσι, μὴ βροχῆς βέλος
Πλήξῃ τὸ χαῦνον, ἢ φλογώδης ἡλίου
Φρύξασα θέρμη τοὺς ὀποὺς ἐξικμάσῃ.
Τίς σπέρμα ῥοιᾶς εὐδιαιρέτως χύσας, — περὶ ῥοιᾶς
Καὶ τὴν θέσιν γνοὺς τῶν ἐνύγρων ἀνθράκων,
Καὶ πῶς ἑκάστῳ συντεθέντι χωρίῳ,
Φραγμὸς μεσάζει καὶ μερίζει τοὺς ὅρους·
Ὑμὴν φλογώδης λεπτὰ τείνων σπαρτία,
Μήπως βαρυνθῇ τῶν ὀπῶν ἡ χαυνότης,
Καὶ θλίψιν ἕξει τῇ θέσει τοῦ σφίγματος,
Κἀντεῦθεν ἰκμὰς τῆς ὀπώρας ἐκπέσῃ,
Σήψῃ τε κόκκος ἄλλος ἄλλον ἐκρέων·
Οὐ τὴν ὑπὲρ νοῦν ἐννοήσας αἰτίαν
Πρὸ τοῦ φαγεῖν ὕμνησε τὸν παντεργάτην;
Ὁ νοῦς γὰρ εὐθὺς, ὡς ταχύδρομος φύσει,
Ἀφεὶς τὸ θαῦμα πρὸς τὸν αἴτιον τρέχει.
Τίς ἐμφυτεύσας τῷ βυθῷ πηκτὸν γάλα, — περὶ μαργαριτῶν,
Τοὺς μαργαρίτας λευκοδέσμους ἐκτρέφει; — καὶ ἄλλων.
Πόθεν χλοάζει τῶν σμαράγδων ἡ φύσις

Εἰς πάντα καιρόν; οὐ γὰρ εἰς ἔαρ μόνον.
Τίς ἄνθος ἐντέθεικε σαπφείρῳ λίθῳ,
Εἰ μηδὲν ἄνθος ἐν λίθῳ φυτεύεται;
Πόθεν πυραυγὴς ἡ βαφὴ τῶν ἀνθράκων,
Εἰ ψυχρότητι πᾶσα πήγνυται λίθος;
Τίς ταῦθ' ποιεῖ καὶ συνιστᾷ καὶ τρέπει,
Εἰ μὴ τὸ σὸν βούλημα καὶ τὸ σὸν κράτος,
Τοῦ πάντα δρῶντος ὡς δοκεῖ σοι καὶ θέλεις;
Τὸ σὸν γὰρ εἰς ἄπειρον ἐκτείνας κράτος,
Φαίνῃ, καλύπτῃ, καὶ περιέρχῃ καὶ μένεις,
Στάσει τρεχούσῃ καὶ φορᾷ πεπηγμένῃ,
Καὶ ταῖς ἀμόρφοις εἰδοποιεῖν οὐσίαις,
Αὐτὸς δὲ τοῦ σύμπαντος ἐξῃρημένος,
Ὑπερτελὴς εἶ, καὶ γὰρ ἀρχὴν οὐκ ἔχεις·
Τέλους ἀπέστης, καὶ διέστης τοῦ μέσου,
Ἐκτὸς βεβηκὼς τῶν τριῶν, καὶ τῶν ὅλων
Ἐντὸς πεφυκὼς, τῶν ὅλων ἐκτὸς μένεις·
Πρόδηλος ὢν, ἄδηλος, οὐκ ἔχων ὅρους,
Ἀλλ' ὢν ὁρισμὸς τῶν ὁριζόντων ὅρων·
Ἄρχων ἀνάρχως, οὐ μετρούμενος χρόνῳ,
[a] ῥιπῇ — Ῥοπῇ [a] δὲ ποιῶν ἀχρόνῳ τὰ τοῦ χρόνου.
Ὡς ἔντεχνος δὲ τῶν φρενῶν ἐπιστάτης,
Πᾶσάν τε πρᾶξιν τεχνολογεῖν ἠσκημένος,
τεχνολογία θεοῦ. — Καὶ πολὺ ἰδὼν ὄνομά τε καὶ ῥῆμα ξένον,
Καὶ λεπτὸν ἄρθρον, καὶ μετοχὴν κεχρυμμένην
Ἀντωνυμίαν δὲ πᾶσαν ἠκριβωμένως,
Προθέσει δὲ πάσῃ μέτρα δοὺς ἡρμοσμένα·
Τὸν πάντα κόσμον εἰς ἐπίρρημα τρέπεις,

Εἰ μὴ

Natura ad omne tempus, haud ad ver modò?
  Florem quis iniecit lapillo illi aureo *Sapphirus.*
Sapphiro, an aliquis flos lapidibus gignitur?
Vnde igneus vigor & color Carbunculis? *Carbunculi.*
Denſatur omnis quippe lapis è frigore.
  Quis author hæc agit, coagmentat, mouet? *Conuerſio ad ſummum rerũ opificem.*
Nunquid voluntas eſt tua, & robur tuum,
Qui cuncta præſtas vt videtur & libet?
Nam robur extendens in immenſum tuum,
Aperis, tegis, procedis & ſtas in loco,
Statione currente, & quietis curſibus,
Formánſque naturas figura quæ carent:
Aſt ipſe natura vniuerſa exemptus es,
Fine ſuperior, vt qui cares initio:
A fine abes, diſtas & à medio procul,
Extra recedens terminis illis tribus:
Cunctis at intus inſitus, es extra tamen.
Manifeſtus, haud obſcurus, abſque termino:
Sed finis ipſos finientes terminos:
Nullo ordiens initio, nec tempore,
Momento & abſque tempore facis tempora.
  Vt arte præditus magiſter mentium, *De admirabili Dei Technologia & Grammatica rerum analogia.*
Quiſque actionem omnem arte tractare eſt potis,
Et omne cernens Nomen, & Verbum nouum,
Minutum & Articulum, laténſque Particips: *Orationis partes.*
Pronomen omne examinans ſubtiliter,
Præpoſitioni omni ſuum adiungis modum:
Omnémque mundum vertis ipſo Aduerbio,

Niſi ſi tuæ eſſet conſcius potentiæ.
Ac copulante vinculo cuncta alligas:
Porrectionéſque arte conſtantes docens,
Producis omnia ſicut acceptum tibi eſt.
Tempora ac modi. Inſtans, futurum, quod infectum eſt ſimul,
Quod ſubiacet, perfectum, & infinitum item,
Obliteratum iam: modos deîn diuidis
In indicantem, perpetuum, & optantem modum.
[Hæc arte inexplicabili connexa ſunt.]
At imperante dictione ad formam agens
Cuncta, efficis tibi ſubditum quod conditum eſt.
Expérſque formæ, omnem induis: ſtatu cares,
Antitheſes diuinitatis. D. Aug. l. 1. de ciuit. Dei c. 29. Veſtigio, motu atque greſſu cognito:
Namque omnium tu motio & progreſſio es.
Simpléxque multipléxque, primus, infimus,
Mediúſque, & altus, latus, imus, magnus, &
Horum nihil, ſed inuijs in terminis
Affixus es tuæ abditæ potentiæ.
Vbíque præſens, nuſquam es, & verſo ordine:
Et omnia vnúmque es: licet enim hæc iungere,
Ne fortè formis ſubtrahatur ſenſuum
Vnum quod & ſolum eſt: at omnium ambitu
Docemus hanc, quæ non capitur, eſſentiam:
Ac denuò accuratiùs diſtinguimus:
Ne ſuſpicetur quis mali quid ob OMNIA,
Seriéſque ſit concretioni quæ fluit.
Nam, Vbique Deus eſt præpotens, cùm dicitur,
Eſt nullibi, ex parte altera ſubiungitur:

Ne

Εἰ μὴ τὸ σὸν συνεῖδεν ἀῤῥήτως κράτος,
Συζευκτικὸν σύνδεσμον ª ἐμβαλεῖς ὅλοις·
Ἀεὶ δὲ δεικνὺς τεχνικὰς ἐπεκτάσεις,
Ἅπαντα ^β γείνῃ πρὸς τὸ σοι δεδογμένον
Μένων, ἐνεστὼς, παρατατικὸς, παρακείμενος,
[Σὺν τοῖς δὲ *** *** ἅμα
Ἀόριστος, ὑπερσυντελικός· ἐγκλίσεις νέμων,
Ὁριστικὴν, ἀπαρέμφατον, εὐκτικὴν πλέον·
[Εὐθεῖς δὲ ταύτῃ τῇ τέχνῃ τῇ * ἀῤῥήτῳ]
Προστακτικῷ δὲ πάντα μορφώσας λόγῳ,
Ὑποτακτικὴν σὺ δημιουργεῖς τὴν κτίσιν.
Πάμμορφος ὢν, ἄμορφος, οὐκ ἔχων στάσιν,
Οὐκ ἴχνος, οὐ κίνησιν, οὐ γνωστὴν βάσιν,
Πάντων γὰρ εἶ κίνησις, ἡ πάντων βάσις.
Ἁπλοῦς, μεθεκτὸς, πρῶτος, ἔσχατος, μέσος,
Ὑψηλὸς, εὐρὺς, ἀπλατὴς, βαθὺς, μέγας·
Οὐδὲν δὲ τούτων, ἀλλ' ἐν * ἀβάτοις ὅροις
Τῆς σῆς ἐπήξω μυστικῆς ἐξουσίας.
Ὁ πανταχοῦ μὲν, οὐδαμοῦ δὲ, καὶ πάλιν·
Καὶ πάντα καὶ ἓν ταὐτὸ γὰρ συναπλέον·
Μήπως ὑπαχθῇ τοῖς κατ' αἴσθησιν τύποις,
Τὸ ἓν μονωθέντι δὲ (πάντα) συνθέσει
Δηλοῦντες αὐτοῦ τὴν ἀπερίληπτον φύσιν·
Αὖθις τί γ' ἐγκρίνωμεν ἠκριβωμένως,
Μήπως * τὰ πάντα γῇ κακὴν ὑποψίαν,
Καὶ δῶμεν εἱρμὸν τῇ ῥεούσῃ συνθέσει.
Τῷ πανταχοῦ δὲ τὸν θεὸν πεφυκέναι,
Τῷ μηδαμοῦ πρόσεστιν ἀντισυνθέσει,

ª ἐμβαλεῖς. Hæc lectio alium ſenſum adfert, nempe, Niſi ſi tuæ eſſet munus hoc potétiæ, Res alligate copulante vinculo.

β γίνη. hoc ſi probas, lege, Efficeris omnia.

* στίχος νοθευόμενος

* ἴσ. τὸ πάντα

α διακρίσει. Μήπως μερισθὲν τῇ διχῇ ᵅ διασπασθῇ,
Τὸ μηδαμοῦ μὲν εἰς ἀνούσιον ῥέποι,
Τὸ πανταχοῦ δὲ τοῖς μερίστοις ἁρμόζοι·
Ἀλλ' ἀντιστρόφοις, ὡς ἂν εἴποι τις, λόγοις,
Τὸ πάντα καὶ ἕν, καὶ τὸ μηδαμοῦ πάλιν
Τῷ πανταχοῦ σφίγγοντες ἀντιφθεγγία·
Στεῤῥὸν τὸ βάθρον πήξομεν τῶν δογμάτων.
Εἰ καὶ βάθος γὰρ ἐκβαθυνεῖ σοι λόγου,
Πρὸς ὕψος ἀρθεὶς ἐμφανίζειν οὐ θέλεις·
β δὲ πρ. Εἰ ᵝ καὶ πρὸς ἄκρον ὕψος ἀρθῶσι φρένες,
γ εἰς ἄκρ. ᵞ Πρὸς ἄκρον αὐτὰς ἀντυποστρέφεις βάθος,
δ παρείσασθαι Ὡς μήτε μῆκος ἐστὶ ᵟ παρεκτάσθαι βάθει,
Μήτε πλάτος σὸν ὕψος εἰς πέρας τρέχειν,
Ἀλλ' εἰς ἄπειρα τῶν ἀπείρων ἡ χύσις
Χυθεῖσα, τῇ σῇ τέμνεται περιεκτάσει·
Ὡς εἰ λέγειν χρὴ καὶ τὰ μήπω πρὸς κτίσιν
Ἐλθόντα τῇ σῇ ζωπυρεῖσθαι προθέσει.
Ἐφίστασαι γὰρ, καὶ περιῶν ἀφίστασαι,
Μένων δὲ φεύγεις, καὶ σκιᾶς λεπτῆς δίκην,
Ἐν τῷ κρατεῖσθαι τὰς λαβὰς ὑπεκτρέχεις.
Οὕτω σε καὶ νῦν ἐξ ἀπληστίας πόθου
Μαθεῖν θελήσας, καὶ τρυγῆσαι τῷ λόγῳ
Τὸν ἀμπελῶνα τῶν σοφῶν σου κτισμάτων,
Οὐκ οἶδα ποῖον βότρυν ἁρπάσας λάβω·
Τῇ ποικίλῃ γὰρ καὶ σοφῇ θεωρίᾳ
Τὰ νῦν μερίζω, καὶ στενοῦμαι, καὶ θέλων
Ἑλεῖν τὰ πρῶτα, κλέπτομαι τοῖς ἐσχάτοις,
Καὶ δυσκαθέκτοις ἀντινήχομαι στόλοις.

Ne partiatur duplici diſcrimine, vt
Quod nuſquam adeſt par ſit vacanti eſſentia,
Sed ſingulis Vbîque partibus reſpondeat.
Dictíſque, ceu cuneis ſibi aduerſantibus,
Et Omnia, vnúmq;, & quod eſt nuſquam retrò
Vbique nectentes reclamanti ſono,
Sententiarum ſtabile fulcrum figimus.
Quamquam altitudo orationis ſumma ſit,
Elatus in ſublime non vis retegere:
Sin euehantur corda ad arcem altiſſimam,
Reducis ea profunditatem ad infimam,
Vt longitudo nulla ad imum hoc deuolet,
Nec latitudo currat ad faſtigium:
At fluxus immenſorum ad immenſum patens
Porrectione ſcinditur fuſus tua.
Vt, ſi loqui ita fas ſit, quæ adhuc non condita
Coniunctione tui excitentur numinis.
Inſiſtis etenim, ac tum recedis quando ades,
Manes, fugíſque exîlis, atque vmbræ in modum:
Dum detineris, prenſionem tum effugis.
Sic ergo inexpleto ſcientiæ tui
Amore captus, vineam & deſiderans
Vindemiare conditorum à te omnium,
Quem carpam & amputem racemum neſcio:
Nam diſpari ſpeculatione & vtili
Mentem meam diuido, premórque anguſtiis,
Ad primáque aſpirans, ab imis pertrahor,
Atq; énato aduerſis in vndis æquoris:

Dei præſtantiſſimã ſapientiam & eſſentiam neminem neque dicendo neque cogitando aſſequi poſſe. Ex Pſal. 138.

Alia diuinorũ operum conſideratio & admiratio.

Vt nauigantibus in cauis pelagi abditis,
Quò latiùs protenditur vaſtum mare,
Tantò magis ſe contrahunt præcordia.
  Nam fulgetri ſi more percurram impetu,
Et volucer attollar, penetrans ſingulas
Animi philoſophantis cogitationes arduæ & anxiæ.
Res quaſque, & altiùs ferar, ſciſſo æthere,
PETRVS recludam clauibus fictus modò:
Nec me hæc in arctum extenſio redegerit,
Orbes polorum tranſiens, ſuperabo aquam,
Forſitan abyſſum ex ipſo abyſſo, & exitum
Initio iungens, videns nec terminum.
  Tum pronus incumbens ad imum gurgitem,
Et conuolutus ad cauum voraginis,
Vertigine æſtuo, palóque vagus, & denuo
Ad humum reflecto limus curſum meum:
Nam quid ego ſum, ſcintilla niſi ſi terrea,
Psal. 8.
Lutúmque molle, aut puluis inſidens humi?
At quâ auolabo, quem ſecabóve æthera?
Ariſtot. 12. Metaph.
Aut quâ profectus aſtra feriam vertice,
Orbem actus in quintum Lycęi præſidis?
  Aut quemnam in alterũ polũ, aut quam ianuam,
Quæ referat illum, aut quam alteram rurſus petam?
Psal. 23.
Procedo quærens, refugio tangens manu:
Profunda terræ ſi infimæ conſpexero,
Nectámque millenam altitudinem alteri,
Immenſitatíſque modulum certum ſciam:
Diſcam at mea à terra, meáque matre, vbi
Longiſſimum pedem ſuum contraxerit.

Tum

Ὡς οἱ πλέοντες ἐν βυθῷ θαλαττίῳ,
Ὅταν προσκύψῃ τῆς ἀβύσσου τὸ πλάτος,
Πάσχουσι μᾶλλον συστολὴν ἐν καρδίᾳ.
Εἰ καὶ κέρατος γὰρ ἀστραπῆς διαδράμω,
Καὶ πτηνὸς ἀρθῶ, καὶ περάσω τὰς φύσεις·
Καὶ μᾶλλον ἀρθῶ, καὶ τὸν αἰθέρα σχίσας,
Τὰς κλεῖς ἀνοίξω, Πέζος ὢν πεπλασμένος·
Καὶ τῇ τοσαύτῃ μὴ στενωθεὶς ἐκτάσει,
Ὑπερβεβηκὼς οὐρανοὺς ὕδωρ φθάσω,
Ἴσως ἄβυσσον ἐξ ἀβύσσου, καὶ πέρας
Ἀρχῇ συνάπτων, καὶ πέρας μηδὲν βλέπων.
Τότε προσκύψας εἰς τὸν ἄκρον πυθμένα,
Καὶ συμβολωθεὶς πρὸς τὸ χάσμα τοῦ βάθους,
Ἴλιγγα πάσχω, καὶ χλονοῦμαι, καὶ πάλιν
Εἰς γῆν ὁ πηλὸς συστραφεὶς ὑποστρέφω·
Οὐδὲν γάρ εἰμι πλὴν γεώδης αἰθάλη,
Καὶ πηλὸς ἀργὸς, καὶ κατάρρυπος κόνις.
Πλὴν ποῖ πτεροῦμαι; ποῖον αἰθέρα σχίσω;
Ἢ ποῖ πορευθεὶς, καὶ τὸν οὐρανὸν τρέχων
Εἰς πέμπτον ἀρθῶ τοῦ Σταγειρίτου πόλον;
Ἢ ποῖον αὐτῆς ἄντρον, ἢ ποίαν πύλην
Ἐκεῖνον ἐκκλύσαντα, καὶ ποίαν πάλιν
Ζητῶν * προσκύψω, ψηλαφῶν ὑποστρέφω· * προσκόπτων
Τὸ τῆς κάτω γῆς εἴπερ ἀθρήσω βάθος,
Καὶ μύχιον πλέξαιμι τοῦ βάθους βάθος,
Καὶ γνῶ τὸ συμπέρασμα τῆς ἀπειρίας,
Καὶ τῆς ἐμῆς γῆς τῆς ἐμῆς μητρὸς μάθω,
Τὸν μακρὸν αὐτοῦ που συνέστελλεν πόδα.

Τότε προσελθὼν ταῖς ὑπερτέραις πύλαις,
Καὶ τὴν ἀνοικτόκλειστον ἐγκλείσω θύραν·
Ἀνοίγεται γὰρ καὶ πλέον συστέλλεται·
Ἁπλουμένη δὲ καὶ στενουμένη πλέον,
Χαλᾷ τὰ κλεῖθρα, καὶ φοβεῖ τὰς εἰσόδους,
Τοῖς εἰσβαλεῖν τολμῶσιν ἀντικειμένη.
Εὐχή. Ἀλλ' ὦ τοσούτων ἀρχιτέκτων θαυμάτων,
Ὁ τὸν σὸν υἱὸν, τὸν συνάφεστον λόγον,
Ἐκδοὺς δι' ἡμᾶς τοὺς ἀτάκτους οἰκέτας,
Εἰς λύτρον ἐχθροῖς, υἱὸν ἠγαπημένον·
Ὅπως ἔχοντες, ὥσπερ οἱ κεχωσμένοι
Σκώληκες εἰς γῆν, ἐν τάφῳ τὰς οἰκίας·
Ἡ γῆ γὰρ ἡμῖν ὡς ἐκείνοις ἦν ὅλα,
Βία, τροφὴ, δίαιτα, καὶ ζωῆς τάφος·
Μὴ συγκατασπασθῶμεν ἐν ζόφῳ πάλιν,
Ἀλλ' εἰς ἀνάστασίν τε καὶ νέαν πλάσιν,
Ἐλθὼν, ἐγείρῃ τὴν πεσοῦσαν εἰκόνα,
α ὑποξέσῃ Καὶ τὰς ἀράχνας τῶν παθῶν [a] ἀποξέσῃ,
Καὶ πάντα τὸν χοϊκὸν ἐκπιάξῃ λεντίῳ·
Σπόγγῳ δὲ τὴν ῥύπωσιν ἐκμάξας ὅλην,
Βρίθουσαν εἰς γῆν πνευματώσει τὴν κόνιν,
Παρ' οὗ τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὅλης,
β ἐκφθαρθέν Ἐκφανθὲν [b] οἶδεν ἡ κτίσις σεβάσμιον·
Τὸν ἀῤῥαβῶνα τῆς ἄνω κληρουχίας,
Τὸν ἄχετον ῥοῦν τῶν καλῶν χαρισμάτων,
Τὸ ζωοποιὸν τῆς ἁγιστείας κράτος,
γ σέλας. Τῆς υἱοθεσίας τὸ προάρχιον [c] πυρὰς,
Τὸ καὶ μερίζον καὶ διαιροῦν ὡς θέλει,

Τὰς

Tum ad altiores promptus accedam fores, *Apocal. 3.*
Ac ianuam claudam, quæ aperta clauſáque eſt: *Eſa. 22.*
Hæc cùm recluditur, magis tum clauditur,
Expanſa quippe, arctatur hoc ipſo ampliùs:
Et clauſtra laxat, ac timere aditus facit,
Opponitúrque hanc ingredi tentantibus.
O Machinator magne mirorum omnium, *Pſal. 72.* Precatio pia, S. Trinitatis myſterium explicans.
Qui Filium, Verbum & tuum ore neſcium
Vt tu exprimi, tradis malis pro ſeruulis,
Pretium hoſtibus, chariſſimum natum tibi:
Ne nos, habentes, ceu obruti terræ aggere
Vermes, ſepulchro conditas noſtras domos,
(Nam terra nobis, ſicut illis, tota erat Chriſti aduentus.
Vita, eſca, victus ratio, vitæque tumulus)
Nunc denuò abripiamur à caligine:
Sed ad reuiuiſcentiam atque opus nouum
Reſtituat aduentu ruentem imaginem,
Deijciat atque paſſionum araneas,
Excutiat omnem linteóque puluerem,
Omnéſque ſpongia eluens ſordes caua,
Tendentem humi cinerem afflet almo Spiritu,
Totius à quo veritatis Spiritum,
Inſigne numen vidit id quod conditum:
Pignus ſupernæ hereditatis inclytum. *Epheſ. 1.*
Flumen bonorum munerum rapidiſſimum,
Et ſanctitatis viuidum robur piæ:
Adoptionis finis † ante initium: *Vel,* lumen.
Qui diſtribuit ac diuidit, velut placet,

S. Spiritus dona, & Epitheta myſtica ex veteri & nouo fœdere.

Largitiones quas Deus ſeruat ſuis.
Qui fundit & ſuperis & imis omnibus.
Initiatorum vnguen, & donum ſacrum.
Letifera peccato nefando factio:
Stipendium immortalitatis viuidum:
Lumen cremans, &. flamma rore turgida,
Perennis & iucunditatis vehiculum.
Iubar Prophetarum, ad videndum aptiſſimum.
Apoſtolorum os flammeis linguis micans:
Luctationis Martyrum verſutia.
Splendórque concurrens & excúrrens ſimul,
Sermonis alti principatus à patre.
Partus ſigillum Virginis valde noui:

Miraculorum Christi ſumma

Arcana clauis ianuæ Dei hoſpitis,
Quâ carne liber ſermo poſtquam ingreſſus eſt,
Egreſſus inde vt carne veſtitus, notam
Signi relinquens ianuæ, quæ inerat priùs:
Qua Dæmonum caterua truditur ferox:
Calcatur & pedibus fluens Salacia,
At mollitudo reſtituta flumini
A terreo neſcit grauari pondere.

Luc. 9. Io. 6. Io. 2.

Frumenta ſcaturiunt, & innumeros alunt,
E quinque panis affluentia fruſtulis.
At lympha nectar efficitur in nuptiis:
Vinum paratum de racemis abditis,
Naturam, odoratum, atque guſtatum innouans,
Sermone tres mutauit vno terminos.

Mat. 9.

Apud quem initiatus, exactor qui erat,

Euange-

Τὰς τῶν [α] θεουργῶν δωρεῶν ἐπεκτάσεις· α γεουργῶν
Τὸ πᾶσι τοῖς ἄνωθε καὶ κάτω μύρον,
Τὸ χρῖσμα καὶ χάρισμα τῶν τελουμένων,
Τὸ φθαρτικὸν σύστημα τῆς ἁμαρτίας,
Τὸ ζωτικὸν σύνταγμα τῆς ἀφθαρσίας,
Τὸ φλεκτικὸν φῶς, τὴν δροσίζουσαν φλόγα,
Τὸ τῆς χαρᾶς ὄχημα τῆς αἰωνίου,
Τὸ τῶν προφητῶν ὁπλικώτατον σέλας,
Τὸ πυρσόγλωσσον τῶν ἀποστόλων στόμα,
Τὸ τῆς πάλης ἄθλημα τῆς τῶν μαρτύρων.
Τὸ [β] σύνδρομόν τε καὶ συνέκδρομον σέλας β σύνθετον
Τῆς παρθενοφεγγοῦς τοῦ λόγου θεαρχίας,
Τὸ νυμφικὸν σφράγισμα τοῦ ξένου τόκου,
Η μυστικὴ κλεὶς τῆς θεοδόχου πύλης,
Δι' ἧς ἄσαρκος εἰσεληλυθὼς λόγος
Εξῆλθεν ὢν ἔνσαρκος, ἐσφραγισμένην
Αφεὶς ἐκείνην, ὥσπερ εὗρε, τὴν θύραν,
Δι' οὗ φάλαγξ μὲν δαιμόνων τιτραίνεται·
Πεζεύεται δὲ τῆς θαλάσσης ἡ χύσις,
Ανέμων δὲ τῆς ῥοῆς ἡ γαυνότης,
Εκ τοῦ γεώδους οὐ βαρεῖται φορτίου·
Αρτοι δὲ πηγάζουσι μυριοτρόφοι
Εκ πενταριθμῶν ἐκρυέντες κλασμάτων·
Υδωρ δὲ νέκταρ θαυματουργεῖται γάμῳ,
Ετοιμος οἶνος ἐξ ἀδήλων βοτρύων,
Καινίζεται δὲ γεῦσιν, ὄσφρησιν, φύσιν,
Καὶ τοὺς ὅρους ἤμειψεν ἐξ ἑνὸς λόγου·
Παρ' ᾧ τελεσθεὶς καὶ τελώνης, εἰ θέλοι,

Εὐαγγελιστὴς γίνεται θεογράφος.
Πόρνη δὲ ῥείθροις δακρύων βαπτίζεται,
Δεικνῦσα πῶς ἔνεστι κινδύνου δίχα
α εἰς ἀνάγκην Λουτρὸν μεταγεῖν α ἐξ ἀνάγκης δεύτερον,
Δι' οὗ τὰ δεινὰ δουλαγωγεῖται πάθη,
Λώβης δὲ πικρὸς ἐξορίζεται βεσμός.
β ἀνάρθρους. Σφίγγει δὲ χωλὸς τὰς β ἀνάρθρους συνθέσεις.
Ἐκτείνεται δὲ συστολὴ παρειμένη,
Συστέλλεται δὲ δυσπαθοῦσα μακρότης.
Ξηραίνεται δὲ κρουνὸς ἡματωμένος,
Σφαδὰς ἀγωγὸς, ἐμφραγεὶς τῷ κρασπέδῳ.
Κόνις δὲ τυφλῶν ὀμματοῖ θεωρίαν,
Τὸ πτύσμα τοῦ πλάσαντος ἀναλαβουμένη.
Καὶ νεκρὸς ᾅδης γίνεται παρ' ἐλπίδα,
Πλούτων πενιχρὸς καὶ σφαγαῖς ἐσφαγμένος·
Μαραίνεται γὰρ τοὺς νεκροὺς ἀναπλύων
Οὓς εἶχεν, οὓς ἔσφιγγε κολπώσας κάτω
Ἐν ταῖς ἑαυτοῦ ψυχολέθροις ἀγκάλαις·
Ἕως τὸ σὸν βλῦμα, τὸ ζωηφόρον,
Τὸ πατρικὸν φῶς, τὸ πρὸ ἡλίου σέλας,
Τὸ τῶν παλαιῶν ἡμερῶν νέον βρέφος,
Ἀνῆλεν αὐτὸν ἀντὶ λόγχης τῷ ξύλῳ.
Ἀλλ' ὦ τοσούτων ἀρχιτέκτων θαυμάτων,
οὐχὶ ἑτέ- Ὁ πρὸς τὸ σὸν βούλημα τὰς ἄνω πύλας
ρας καὶ βελτί- Σφίγγων ὅτε χρεὼν, καὶ διευρύνων πάλιν,
ονας λόγους. Ὅταν παράστῃ καὶ δοκεῖ σοι συμφέρειν,
Καὶ νῦν παρὼν ἄνοιγε τὰς κάτω πύλας,
Πύλας γὰρ ἡμεῖς κοσμικῶν οἰκητόρων

ταύτην

Euangeliſta, ſcriptor & ſacer fuit. *Matth. 9.*
Meretrix fluentis lachrymarum tingitur: *D. Baſilius De fide.*
Docens licere extra metum periculi *Matth. 26, Io. 12.*
Fieri lauacri compotem iteratò ſacri,
Quo paſſiones mancipantur efferæ, *Pœnitẽtiæ vis.*
Ac prauitatis horror exulat procul.
Soluta claudus vincla conſtringit pedum: *Act. 3.*
Contractio remiſſa, mox extenditur.
At longitudo nimia & ægra aſtringitur. *Luc. 13.*
Areſcit & fœdi cruoris riuulus, *Luc. 8.*
Occiſor, illex, impeditus fimbria.
Et puluis in cæcis figurat lumina, *Mar. 8. Ioan. 9.*
Sputum creatoris reueritus maximi.
Succumbit Orcus præter omnem ſpem neci,
Dis pauper eſt, cæſor cadit mortalium:
Is namque tabeſcit vomit dum mortuos,
Quos obtinebat, implicabátque in ſinu,
Atque impiis vlnis quibus animos necat:
Quouſque tu proles Dei, vitæ dator,
Lumen paternum, Soléque antiquius iubar,
Puer vetuſti temporis natus modò,
Hunc ſuſtuliſti ligno, vt haſtæ cuſpide.
Miraculorum tu Architecte maxime, Oratio Patriarchæ pro Heraclio Imp.
Qui ianuas ſummi tuo nutu ætheris
Quando eſt opus claudis, recludis has item
Quoties libet, ſentíſque id eſſe commodum:
Nunc inferas expande præſens ianuas,
Valuas enim mundi incolarum dicimus

Hanc ciuitatem quæ tua eſt munita ope.
Concede, vt Imperium obtinet qui à te ſuum,
Mundi arbiter, qui ſubegit Perſida,
Vel liberauit potiùs ipſam Perſida,
Orbis fruatur ditione, Sol quem obit.
  Oſtende Terram imitarier cœli globos,
Sol vnicus dominetur his vt infimis:
Nam Perſici qui viſus eſt domitor ſoli,
Hunc Imperatorem orbis eſſe conuenit:
  Fac ergo ſudores laborum vt ipſius
Puri lauacri ſint loco, æternæ & ſtolæ:
Timoris auge robur illi numinis:
Inſignia hinc tuta auferet victoriæ,
Referens ſecundam ab hoſtibus victoriam,
Ignobiles vt igne vaſtans barbaros.

Pro liberis eiuſdem Heraclij

  Fac ſtare virides ſurculos pro viuidis
Fœcunditatis ſecularis fructibus:
Imagines fac Patris vt ſint optimi,
Nam ſic eos robur tuebitur duplex:
Acutiores redde eorum cuſpides,
In barbaros ferocientes enſibus.
Intende mentes, quò ſaluti conſulant,
Et comprime omne robur aduerſarium:
Expande & iiſdem ianuas Paci ſacras,
Superba cordis ſenſa magni deprime.

De Sergio Patriarcha Conſtantinopolitano.

  Hæc Patriarcha clamitátque & dictitat,
Vt balbus is ſit plurima ob ieiunia,
At non loquendo intus ſonum magnum dedit,

In cor-

Ταύτην καλοῦμεν ἣν ἐπύργωσας πόλιν
Καὶ δὸς τὸν ἐκ σοῦ προσλαβόντα τὸ κράτος,
Τὸν [a] κοσμορύστην, τὸν διώκτην Περσίδος,
Μᾶλλον δὲ τὸν σώζαντα καὶ τὴν Περσίδα,
Ὅλον κρατῆσαι τὸν ὑφ' ἥλιον τόπον.
Δεῖξον δὲ τὴν γῆν οὐρανὸν μιμουμένην,
Ἑνὸς κρατοῦντος ἡλίου καὶ τῶν κάτω·
Τὸν γὰρ φανέντα περσικὸν κοσμοκτόνον,
Πρέπει γενέσθαι κοσμικὸν καὶ δεσπότην.
Ποίησον αὐτοῦ τοὺς ἱδρῶτας τῶν πόνων
Λουτρὸν καθαρμοῦ, καὶ στολὴν ἀφθαρσίας·
Αὔξησον αὐτοῦ τοῦ φόβου σὺ τὸ κράτος·
Οὕτω γὰρ ἕξει πιστὰ νικητήρια,
Νίκης κατ' ἐχθρῶν ἀξιωθεὶς δευτέρας,
Ὡς τοὺς [a] ἀδύλους πυρπολήσας βαρβάρους.
Ῥίζωσον αὐτοῦ τοὺς ἐπηλυθοῦντας κλάδους,
Εἰς ζῶντα καρπὸν κοσμικῆς εὐκαρπίας.
Ποίησον αὐτοὺς πατρὸς εἰκονίσματα,
Οὕτω γὰρ αὐτοῖς διπλοῦν ἔσται τὸ κράτος.
Ὄξυνον αὐτοῖς τὰ ξίφη, [b] πρὸς βαρβάρους,
Ὅτε πρὸς ἡμᾶς βαρβαροῦνται τὰ ξίφη.
Ἔκτεινον αὐτοῖς εἰς τὸ σῶσαι τὰς φρένας·
Σύστειλον αὐτοῖς τὸ ἐναντίον θράσος·
Πλάτυνον αὐτοῖς τὰς πρὸς εἰρήνην πύλας·
Στένωσον αὐτοῖς τὰς ἐπαχθεῖς φροντίδας.
Ὁ πατριάρχης ταῦτα κράζει καὶ λέγει,
Κἂν ἦν ἰσχνόφωνος ἐξ ἀσιτίας,
Καὶ μὴ λαλῶν ἤχησεν ἔνδοθεν μέγα,

[a] ἢ τοὺς ἀδήλους

[b] τῶν βαρβάρων

Τὴν γλῶτταν ἐνθεὶς εἰς τὸ πῦρ τῆς καρδίας,
Ἔχρισεν αὐτὴν, καὶ στομοῦται μειζόνως·
Βοᾷ δὲ σιγῶν, ὡς ὁ Μωσέως φάρυγξ.
Ἀκούεται δὲ μὴ σαλεύων τὸ στόμα·
Τέγγει δὲ τὴν γῆν, καὶ δι' ὀμμάτων βρέχει,
Καὶ πυκνὰ νείφει τῇ φορᾷ τῶν δακρύων,
Ἐγνωσμένον αὐτὸν κἂν δοκεῖ λεληθέναι·
Δῆλος γὰρ ἦν τὸ βλέμμα χαυνώσας κάτω,
Καὶ τοὺς λογισμοὺς πάντας ἐκτείνας ἄνω.
Ἀλλ' ὦ φονευτὰ τῶν παθῶν τῶν βαρβάρων·
α σφάξεις — Σφάττεις [α] γὰρ αὐτὰ τῇ μαχαίρᾳ τοῦ λόγου·
Τὸ τεῖχος ἡμῶν δεῖξον ὠχυρωμένον;
Τὰ γὰρ σὰ τέκνα τεῖχος εὗρον αἱ πόλεις·
Πύργωσον αὖθις τὰς ἐπάλξεις ἐκ λίθων,
Τὸν Χριστὸν ἀκρόγωνον ἐκβαλὼν λίθον.
Σύμπλεξον αὖθις μαργαρίτας ἀφθόρους
Ἐκ δακρύων πάντας, οὐκ ἐξ ὀστράκων.
β ὁ μιλαί- — Λάλει δι' αὐτοὺς τῷ θεῷ καθ' ἡμέραν,
γεται. — Νυκτὸς γὰρ ἡμῖν [β] οὐκ ἐγείρεται ξίφος.
Στόμωσον αὐτοὺς μυστικοῖς ἀκοντίοις.
γ ἐλπίδας — Σύμπηξον αὖθις σταυρομόρφους [γ] εἰκόνας·
Τεῖνον τὰ τόξα τῇ τάσει τῶν δακτύλων·
Πτέρωσον αὖθις ψαλμοκίνητον βέλος·
δ φροντίδα — Ποίησον αὖθις ἐκ στεναγμοῦ [δ] σφενδόνην.
Χάλκευσον αὖθις ἠκονημένα ξίφη,
Τὸ πῦρ νοητῆς ἐκ πυράγρας ἁρπάσας·
ε ἐμφυσῆν — Τὸ τοῦ θεοῦ δὲ πνεῦμα πρὸς [ε] φυσῶν ἔχων,
Κάμψον δι' αὐτοὺς τῷ θεῷ τὸν αὐχένα,

Τὰ

In cordis igne cùm indidit linguam ſuam,
Hanc condidítque, & reddita eſt vocalior:
Tacénsque clamat, guttur vt Móſis ſacrum.
Attendit úrque idem, licet non agitet os:
Largo imbre terram irrorat, atque oculis pluit:
Ningit frequenter lachrymarum cum impetu.
Hunc nos, latêre etſi videtur, nouimus:
Nam notus infra lumina abiiciens erat,
Cùm ſenſa ſurſum animi eleuaret omnia.
O paſſionum barbararum carnifex,
Siquidem has trucidas ore ſermonis ſacri,
Munita quàm ſint noſtra monſtres mœnia:
Sunt quippe liberi vrbium muri tui:
Ex ſilicibus ſtrue alta propugnacula,
CHRISTO angularis lapidis in loco ſito: Luc. 4. & 10.
Adnecte & ipſis vniones inclytos,
Ex lachrymarum fonte, non concha, editos.
Ob hos loquere Deo diebus ſingulis:
Nam haud excitatur nocte nobis nubilum.
Corrobora ipſos myſticis haſtilibus:
Compinge & ipſis crucigeras imagines,
Arcúsque tenſione digitorum exere.
Ipſis volet ſagitta pſalmos concinens:
Fundam effice his ex anxiis ſuſpiriis.
Ipſis acutas ære ſicas fabrica,
Rapto igne ficta mente ſola forcipe:
Ac ſpiritum effundens ſacris è follibus;
Inflecte ceruicem Deo horum gratia:

Et cuncta Perſis ſubdita inclinat pedes:
Adiunge pro ipſis crura ſuggeſto tua,
A ſtirpe cunctos conterent mox barbaros:
Tua terga curuato ſolum iuxta infimum,
Et mundus omnis erigetur illicò:
Namque hoc modo riui nefandi criminis
Claudentur, hínceque parta amica pace nos
Tranſibimus telluris atra nubila:
Vnáque voce os prædicabit omnium,

O quanta quámq; ampla eſt tuorũ operũ, DEVS,
Pſal. 8. 91. Cauſa omnium ſapiens, & opifex optima.

Summo Deo ſit laus in omne ſeculum.

Καὶ πᾶσα Περσὶς ἀντικάμπτει τοὺς πόδας.
Κλίνοι δ' αὐτοὺς εἰς τὸ βῆμα τὰ σκέλη,
Καὶ πάντας ἄρδην συμπατοῦσι Βαρβάρους.
Τὰ νῶτά σου στενοῦσιν εἰς τὴν γῆν κάτω,
Καὶ πᾶς ὁ κόσμος εὐθέως ἐγείρεται.
Οὕτω γὰρ οἱ νικηθέντες ἐξ ἁμαρτίας
Ὁλκοὶ Φραγγῶσι, καὶ μετ' εἰρήνης ὅλοι
Τὰ στυγνὰ τῆς γῆς ἐκπετάσωμεν νέφη·
Μιᾷ δὲ φωνῇ πᾶν κεκράξεται στόμα,

Ὡς ἐμεγαλύνθη τοῦ θεοῦ τῶν κτισμάτων
879 Ἡ δημιουργὸς καὶ σοφὴ[a] παντουργία.

[a] πανσοφία

Τέλος, ἡ τῷ θεῷ δόξα.

S

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΙΣΙΔΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΑΤΑΙΟΝ ΒΙΟΝ.

ΑΝΟΙΞΟΝ ἡμῖν τοῦ λογισμοῦ τὰς πύλας,
Ὁ τῆς ὄνου πρὶν διανοίξας τὸ στόμα.
Εἰ καὶ λέλεκται τοῖς θεόπταις πατράσι
Τὰ τοῦ καθ' ἡμᾶς εὐδιαγνώστου βίου·
Ὅμως ἐκείνοις χρώμενος διδασκάλοις,
Ἐμαυτὸν ὡς ἔνεστιν ἐμμέτρως γράφω,
Δι' ἧς πέπονθα τῶν παθῶν ἀμετρίας,
Γραφὰς ἐμαυτοῦ καὶ κατηγόρους μόνων·
Τὴν τοῦ βίου ῥέουσαν εἰκόνα γράφων,
Καὶ τῶν παθῶν τὰ κέντρα μορφῶσαι θέλων,
Καὶ τῷ λόγῳ τὰ νεῦρα τοῦ τύφου ξέων,
Δείξω τὸν ὄγκον μηδαμοῦ βεβηκότα.
Ἀλλ' ὥσπερ οἷς ἔδοξε τὴν τύχην γράφειν,
Σφαίρας ἐχούσης εὐμετάπλωτον βάσιν·
Οὕτω τὰ δυσκάθεκτα τοῦ τύφου σκέλη,
Καὶ κοῦφα δείξω καὶ πλέον περιειμένα·
Οὐχ ἵσταται γάρ, ὡς ἐπὶ σφαίρας τρέχων,
Ἄνω δὲ πηδᾷ, καὶ καταπίπτει κάτω·
Ὑψούμενος δὲ δυστυχεῖ, μετάρσιος·
Θᾶττον δὲ πίπτει, καὶ πεσὼν ἀναβρέπει

Τὸν

EIVSDEM GEORGII PISIDÆ POEMATION DE VANITATE VITÆ: *eodem Fed. Morello interprete.*

EXPANDE ſermonis fores nobis [DEVS] — Innocatio cum propoſitione.
Aſinæ vt loquentis ora reſeraſti priùs. — *Aſina Balaam num. 22.*
Vt dicta patribus ſint, Deum qui viderãt, — *Iac. 2. c. 2.*
Quæ vitã ad iſtã quotidianam pertinent:
Tamen magiſtris vſus illis optimis,
Me in verſibus deſcribo, quantum fas mihi eſt.
Motus ob animi non moderatos dolens,
Et ſcriptor, accuſator & mei ipſemet:
Vitæ fluentem imaginem cùm pinxero, — *Pſal. 39. 73.*
Et finxero permotionum aculeos,
Sermone Faſtûs turgidos neruos dolans,
Docebo nuſquam altum tumorem ſiſtere.
At ſicut eſt viſum quibuſdam pingere — *Galen. in Exhortat. ad artes.*
Fortunam habentem labilem ſphærę baſin:
Sic crura Faſtus ægre conſiſtentia, — Inconſtantię faſtus cum fortunæ leuitate comparatio.
Leuia indicabo, magis magiſque languida.
Nam non ſtat vnquam, ceu globo qui curſitat,
Surſum inſilit, at in ima retrò labitur:
Elatus & ſublimis, infelix modò eſt,
Citóque lapſu decidendo diruit

Fortuna ſedem quam leuem ante ſtruxerat.
Dum quippe Fortuna editum Faſtum cano,
Ambobus ecquid accidat ſimul arguam.
Hic antequam naſcatur in tabem incidit,
Partus vt immaturi abortus horridus.
Nam plectitur Faſtus ſupercilio tumens,
Maiore ſe viſo, quod attollit magis.
Extruditur tamen propellitúrque vi,
Clauum quaſi vnum trudat aliquis altero.
Venator imbellis velut, ſi pineo
Telo ferire vult leonem feruidum,
Incautus inualido perit iaculo ſuo:
Sic faſtus humilis, grandia vbi iactat, cadit.

Comparatio faſtuoſi cum venatore.

Tu, ver meorum Carminum gratum & calens:
Tu oppoſitus in nos concitatis fluctibus,
Reflas procellæ paſſionum turbidæ,
Noſtram loquentem dirige, obteſtor, ratem;
Tua efficaci prece, leui aſpirans ſcaphæ.
Iactatus etenim fluctuum vitæ impetu,
Planè incitor contrà ſtylúmque exerceo.

Apoſtrophe ad Patriarchā Sergiū, cum attenuatione.

Puluiſculus, lutum, & cinis retrò means:
Nam terra terræ denuò connectitur,
Et faſciis inuoluitur terreſtribus:
Rurſúmque puluis proſilit, tanquam cinis
Aut gluma, quam vis turbinis cùm ſuſtulit
Summum ad cacumen, mox ad ima deprimit.
Mortalium ſic euehunt verſatilem
Vitam malignorum procellæ flaminum

Vitæ inanitatis deſcriptio. *Gen.* 3. 18. *Eccleſ.* 12.

Iac. 4. *Pſal.* 61.

In edi-

Τὸν ἐκ τύχης πρὶν κουφοσύνθετον θρόνον.
Τῆς γὰρ τύχης κύημα τὸν τῦφον γράφων,
Τὸ συμβεβηκὸς ἐξελέγξω τῶν δύο.
Ὁ πρὶν κυηθῇ τῇ φθορᾷ συνεφθάρη,
Ὠδῖνος ἐξάμβλωσις ἠθλιωμένη.
Κολάζεται γὰρ τῦφος ὠφρυωμένος,
Ἀντοφρυωθεὶς τῇ θέᾳ τοῦ μείζονος.
Ἐκκρούεται δὲ καὶ παρωθεῖται βίᾳ,
Ὡς εἴ τις ὠθεῖ πάτταλον τῷ παττάλῳ.
Ὥσπερ γὰρ εἴ τις ἀσθενὴς θηρεκτόνος,
Θήγων βαλεῖν λέοντα πελκίνῳ ξίφει,
Ἐκ τῶν ἑαυτοῦ φθείρεται τοξευμάτων
Οὕτω ταπεινὸς τῦφος, εἰ βάλοι μέγαν.
Ἀλλ' ὦ τὸ θερμὸν τῶν ἐμῶν λόγων ἔαρ, πρὸς Σέργιον Πατριάρχην.
Ὁ τῷ καθ' ἡμᾶς ἀντικείμενος σάλῳ,
Καὶ τῷ κλύδωνι τῶν παθῶν ἀντιπνέων,
Ἴθυνον ἡμῶν τὴν λαλοῦσαν ὁλκάδα,
Τῇ σῇ προσευχῇ πνευματώσας τὸ σκάφος.
Τῇ τοῦ βίου γὰρ κυματούμενος ζάλῃ,
Ὁμοῦ καὶ αὐτὸς καὶ κινοῦμαι καὶ γράφω.
Ὁ χοῦς, ὁ πηλὸς, ἡ παλίντροφος κόνις·
Τῇ γῇ γὰρ ἡ γῆ συμβιβάζεται πάλιν,
Καὶ σπαργανοῦται τῷ γεώδει σπαργάνῳ,
Καὶ χοῦς πάλιν πρόεισιν, ὥσπερ ἡ κόνις
Ἣν ἡ βιαία συστροφὴ τῶν πνευμάτων
Πρὸς ὕψος ἐξαίρουσα συστέλλει κάτω.
Οὕτω γὰρ ἡμῶν τὸν πολύστροφον βίον
Αἱ τῶν πονηρῶν πνευμάτων καταιγίδες

Πρὸς ὕψος ἐξαίρουσι καὶ δόξαν νόθην.
« μύς. Αὖθις δὲ χοῦς κάτεισι καὶ « ἰλὺς κάτω,
Ἕως ὁ τοῦ κτίσαντος ἁρμόσῃ λόγος
Τῶν συνδεθέντων τὴν ἀναγκαίαν λύσιν·
Νῦν δ' ἀνακύψας ὥσπερ ἔκ τινος βάθους
Ὁ χοῦς, ὁ θείᾳ πνευματωθεὶς εἰκόνι,
Καὶ τὰς γεώδεις ἐκβοᾷ τραγῳδίας,
Καὶ τὸν γελᾶν δοκοῦντα δακρύει βίον.
Ἤδη μὲν οὖν ἔπλαττον οἱ μυθογράφοι
Ἀνθρωπόμορφον ἵππον ἢ τοὐναντίον,
Ταυροπρόσωπον ἄνδρα συμπεφυρμένον,
Δεικνύντες, οἶμαι, τὸν πεφυρμένον βίον·
Πολὺς γὰρ ἡμῖν ἐντεθήσεται γέλως,
Εἰ μή τις αὐτῶν τοὺς ἀποκρύφους λόγους
Ἔμφρων λογισμὸς εὐσεβῶς μεθαρμόσῃ·
Κάτω μὲν οὖν ἄνθρωπος ἦν πεπλασμένος,
Ἄνω δὲ μορφὴν δεικνύων κερασφόρου,
Αἰνιγματώδεις λοιπὸν εἶχεν ἐμφάσεις.
Ὡς πᾶς ὁ μιγεὶς τῇ λογιστικῇ φύσει
Τὰς κτηνομόρφους τῶν παθῶν παρεμφάσεις,
Ἀναστρέπει τὸ πλάσμα, καὶ πεφυρμένος
Ἐκ τοῦ λόγου μέτεισιν εἰς κτηνωδίαν·
Οὕτως ἀμειφθεὶς τῇ κακῇ παραπλάσει
Ἄνθρωπος εἰς βοῶν φατνίων παρετράπη·
Καὶ τῶν παθῶν τὸν χόρτον ἐσθίων μάτην,
Τὸ κάλλος ἀντέστρεψεν εἰς ἀμορφίαν.
Καὶ δεσμόν, οἶμαι, προσφόρως ἐδέξατο,
Ὡς λαβυρινθεὶς τῷ πολυχαδεῖ βίῳ,

Λόξην

In editum locum atque falſam gloriam.
Puluíſque rurſum decidit, manétque humi,
Donec Creantis ſermo vinxerit potens
Solutionem, quæ ligatas res manet.
Nunc exerens ſe quaſi profunda de ſpecu
Puluis, Dei cui ſpiritum forma indidit,
Telluris effert horridas tragędias,
Falſóque riſu diffluens æuum gemit.
Iam fabularum finxerant olim patres
Monſtrum biformem, nempe Equum forma Viri,
Virúmque Tauri fronte præditum impari.
Vitæ innuentes diſparem formam, reor:
Nam multus in nos riſus excitabitur,
Niſi hæc recondita dicta iudicium graue
Mentis, pia explicatione accommodet.
Ergo figura hominis tenebat infima,
Formam ſupernè habens timendam cornibus:
Aenigmatum pars reliqua erant imagines.
Sic quiſquis in ratione forma prædita
Has belluinas inſerit libidines,
Inducit antiquam figuram, ac turpiter
Rationis vſu perdito fit bellua.
Mutatus vnde fictione peſſima
Homo bos bouis præſepe conſectatus eſt:
Cupidinúmque fęnum inaniter vorans,
Amiſit omne priſtinum decus ſuum.
Quin vinculo connexus aptè fingitur,
Labyrinthus ac ſi vita multiplex foret,

Mythologia Centauri & Minotauri, quæ erant feræ forma hominũ indutę. *Ouid.* 8. & 12. *Metam.*

Explicatio Minotauri, de iis qui in figura hominis vitam & feritatem gerunt belluarum.

Pſal. 31. & 48. *in eos qui Dei imaginem & rationis dignitatem quã in ſe gerunt, obliterãt, vide Opiſic. mun.*

Vitæ cum labyrintho comparatio. Verg. 5. Aen. Ouid. 8. Meta.

Obliqua cuius ianua eſt, atque ardua:
Nam quantò contendit magis quis egredi,
Tanto mage intra limen incluſus manet.
Hinc eſt, opinor, vnde tot morbis malè
Curíſque vexor, pigra tanquam beſtia:
Vt aggrauatus ſortis huius tædio,
Dum flector vndequaque & vſque deprimor,
Velut ſolent ægri valeſcam & recreer,
Ac priſtinam formam reſumam denuò.

Humanæ fragilitatis hypotypoſis.

O gentis hominum gramen vt ſemper leue!
O germen animatum, decor cuius citò
Cum meſſe marcet appetente temporis!
Quis corde ſpectans ex inaſpectabili
Vitæ theatrum infamiæ pleniſſimum,
Ridente luctu ludicrum non arceat?

In ſcurras Sophiſtas.

Nam ſæpe rident nos cachinnis impiis,
Riſus inanes opifices vaniſſimi:

D. Hieronymus Epiſt. ad Furiã & Demetriadem.

Audent thronos ac dignitates pingere,
Fingunt poteſtates, vt his temulentia
Affert, domi quicquid cachinnorum latet.
Et quiſpiam ex illis principem veſtem induens

Ambitio & faſtus Sophiſtæ vel Gnoſtici cuiuſdam, carpitur.

Extollitur, fortunam & extemplo facit:
Ac dignitatem ſic repræſentat tacens:
Et cùm nihil ſit, autumat ſe eſſe omnia,
Et cùm ſciat nil, vult videri ſcire ſe.
Sic mente in vnica duplex amentia eſt,
Fictus Sophiſta, fatuus Atticum ſonans,
Illuditur, ſuſtollit animos interim,

Donec

Λόξην ἔχοντι τὴν δυσέκβατον θύραν·
Ὅσον γὰρ αὐτὴν ἐκτρέχειν ἐπείγεται,
Τοσοῦτον ἐντὸς γίνεται τῆς ἐξόδου·
Ἐντεῦθεν, οἴμοι, καὶ νόσοις καὶ φροντίσιν
Ὡς κτῆνος ἀργὸν εἰκότως μαστίζομαι,
Ὅπως βαρυνθεὶς τῇ κακῇ μετουσίᾳ
Ἐν τῷ περιασπᾶσθαί τε καὶ βρίθειν κάτω,
Ὡς οἱ νοσοῦντες εἰς ἀνάκτησιν φέρων,
Τὸ πρῶτον εἶδος ἀντιμορφώσω πάλιν.
Ὢ τῆς καθ' ἡμᾶς ἀγχιστρόφου χλόης,
Ὢ βλαστὸς ἔμπνους, οὗ τὸ κάλλος ὀξέως
Σὺν τῷ θερισμῷ τοῦ χρόνου μαραίνεται!
Τίς οὖν σκοπήσας ἐξ ἀπόπλου καρδίας
Τὸ τοῦ βίου θέατρον αἰσχύνης γέμον,
Θρήνῳ γελῶντι μὴ σβέσοι τὸ παίγνιον;
Ἤδη γὰρ ἡμᾶς καὶ γελῶσι πολλάκις
Οἱ τοῦ νόθου γέλωτος ἐργάται νόθοι·
Θρόνοις προσθέντες, ζωγραφοῦντες ἀξίας,
Ἀρχὰς ἀναπλάττοντες, ὡς δὴ ἡ μέθη
Τὴν τοῦ γέλωτος συμφορὰν ἀναπλάσῃ,
Καί τις παρ' αὐτοῖς ἀρχικὴν ἐνδυθεὶς
Στολὴν ἐπῆρται, καὶ σχεδιάζει τύχην,
Καὶ σχηματίζει μὴ λαλῶν τὴν ἀξίαν.
Φαντάζεται δὲ μηδὲν ὢν, ὡς ὢν ὅλος,
Καὶ μηδὲν εἰδώς, εἰδέναι δοκεῖν θέλει,
Διπλῆν ἔχων ἄνοιαν εἰς ψυχὴν μίαν,
Πλαστὸς σοφιστής, μωρὸς ἠλικισμένος·
Καὶ παίζεται * μέν, πλὴν τέως φρονεῖ μέγα, γρ. πίζεται.

Εως παρέλθοι τοῦ βίου τὸ παίγνιον.
   Οὕτω πέφυκε τῶν ῥεόντων ἡ φύσις
Σκηνῆς ἀδελφὴ, συγγενὴς ἐνυπνίων·
Παρέρχεται γὰρ πᾶς ὁ τοῦ τύφου σάλος,
Ως ὕπνος, ὡς ὄνειρος, οὐκ ἔχων στάσιν.
Καὶ πολλάκις χυθέντα καὶ τεθρυμμένον
Εν τῇ καθ' ὕπνον τῶν λογισμῶν ἐνστάσει,
Αναπλέκει τὸν ἄνδρα τῇ κούφῃ θέᾳ.
Κλέπτει δὲ τὸν νοῦν, καὶ μεταίρει τὴν φύσιν,
Ωσπερ πονηρὸς τῶν φρενῶν ὁδοστάτης.
Καὶ πλοῦτον αὐτῷ μὴ παρόντα συλλέγει,
Καὶ σχηματουργεῖ τὰς ἐνύπνους ἀξίας,
Χαρᾶς ἀπεράντου δεικνύων ἰνδάλματα·
Καὶ μαργαρίτας λευκοδέρμους προσφέρει.
Καὶ τοὺς ἀδήλους τῶν πυραυγῶν ἀνθράκων
Λίθους ὑφάπτει, καὶ πυροῖ τὴν καρδίαν
Τοῦ μὴ λαβόντος, ὡς λαβόντος τὴν χάριν
Ουκ οἶδα πῶς τὸ πλάσμα τῶν ἐνυπνίων
ἴσ. βίῳ. Ως πρᾶγμα δεικνὺς, καὶ φρενοφθόρῳ * βίῳ,
Αἰσθητικὴν δρῶν τὴν ἀναίσθητον πλάνην,
Πλὴν μικρὸν οὔπω καὶ παρῆλθεν ἡ χάρις·
Εὐθὺς γὰρ αὐτὸν ζημιοῖ τῆς οὐσίας.
Κλέπτουσι γὰρ που καὶ τοὺς φίλους αἱ τύχαι,
Δι' ὧν ἔχουσι σαρκικὴν ψυχαρπάγον,
Εἰ μήτις αὖθις σωφρονῶν ἀντεμβάλοι
Τὸ γνωστικὸν φρόνημα τῆς συμμετρείας,
Ως μήτε χαύνως, μήτε μὴν ὑφειμένως
Κινῶν τὰ νεῦρα τῶν ἐν ἡμῖν ὀργάνων,

Donec erit huius acta vitæ fabula.
Natura rerum talis eſt fluentium,
Scenæ ſoror, conſanguineáque inſomnij:
Omnis procella nempe faſtus præterit,
Vt ſomnus atque inſomnium variabile.
Quin ſæpius molli iacentem in lectulo,
Dum per quietem ſenſa cordi ſe ingerunt,
Exſuſcitat virum leui ſpectaculo:
Furatur ac mentem, indolémque altè euehit,
Vt hoſtis & graſſator atrox mentium.
Accumulat abſentes opes ex tempore,
Ac dignitatum læta format ſomnia,
Simulacra inanis gaudij blanda indicat:
Et Margaritas candicantes exhibet:
Succendit & Carbunculorum ardentium
Cæcos lapillos, & facem cordi admouet
Eius nihil qui cepit, ac ſi ceperit.
Quanam arte dubito inſomnij ludibrium
Præbeat vt ipſam rem, & nocente mentibus
Telo remotum à ſenſibus ad ipſos trahat
Errorem, at hæc perit repentè gratia:
Nam ſubitò multat hunc ſua in opulentia.
Fortunæ eos furantur etiam quos amant,
Per carneas animæ illecebras quas habent.
Niſi ſi quis ipſis obiicem opponat catus
Moderationis callidam prudentiam:
Ne, molliter vel remiſſa dum manu
Ciet organorum quæ penes nos neruulos,

Rerum humanarũ inconſtantia faſtus leuitatem indicat.

Faſtus & Satanæ præſtigiæ in ſomniis.
D. *Baſilius de Humil.* & D. *Greg. Naz. serr.* 53.

Plato Polit. 9. *Cic.* 1. *de Diuin.*

Intenſionem ſoluat, animi quæ copula eſt:
Neu tenſione tam graui támque valida
Hæc tela vitæ emolliat communia:
Aequabili at menſura adaptet barbitum:
Vt rite cùm mox tenſa erit, per eam feræ
Mentis quieſcant motionum belluæ.
Vbi lapſa natura à decori tramite
Ad belluinam ſortem abiuit deuia.
Sedenim vir ille mente ſolida oſtenditur,
Calcauerit qui retia erroris mali,
Lapſúſque fortunæ vſque adeo variabilis.
Nam plurimis Fortuna quæ dici ſolet,
Procella faſtus cuncta quàm ſublimis eſt,
Spe feruet hac præſumpta, & vſque fluctuans,
Summum vocatur in periculum ac metum.
Vt crure ſi quis inquieto curſitet:
Similia. Vt qui efferuntur ſumma per faſtigia,
Funes obambulando vinctos firmiter,
Si pes labaſcat, ſummitatis vertice
Vaſtiſſimam in profunditatem corruunt.
Sin humilis incedens humi flectit oculos,
Tollitur in altum, Perſeo ſublimiùs,
Alatus vt non ſit: trucidat Gorgonas,
Peccata nempe erroris horrida maximè,
Quæ ſemper in ſe fixa habentes lumina
In ſaxa vertunt protinus viuentia:
Et belluæ libidinum obiectos feræ,
Monſtrum volatu conficit celerrimo,

Perſei mythologia inſignis. in qua peccata ipſa Gorgonib. comparat: perturbationes animi beluæ marinæ, cordis puritatem Andromedæ virgini.

Seruátque

Λύσῃ τὸν ἁρμόζοντα τῇ ψυχῇ τόνον·
Μηδ' αὖ βιαία καὶ βαρεῖα συντάσῃ
Φέρῃ τὰ κοινὰ ταῦτα τοῦ βίου βέλη·
Ἴσῳ δὲ ῥυθμῷ συμβιβάζῃ τὴν λύραν,
Ὡς ἂν δι' αὐτῆς ἀσφαλῶς ἡρμοσμένης,
Καὶ τῶν λογισμῶν ἠρεμοῦσι θεῖα.
Ὅτε σφάλλεται τοῦ πρέποντος ἡ φύσις
Πρὸς θηριώδεις ἐκτραπῇ μετουσίας.
Ἀνὴρ γὰρ οὗτος δείκνυται πεπηγμένος,
Ὑπερβεβηκὼς τῆς πλάνης τὰ δίκτυα,
Καὶ τοὺς ἐλίαθους τῆς ἀστρόφου τύχης.
Ἡ γὰρ παρ' ἄλλοις ὠνομασμένη τύχη,
Ὅσον ἂν ὀρθῇ πᾶς ὁ τοῦ τύφου σάλος
Βράζῃ δινήσῃ, καὶ διαφέρῃ τῇ φύσῃ,
Καὶ πρὸς μέγαν κίνδυνον ἥρτηται καὶ φόβον.
Ὡς οἱ διαβρέχοντες ἐκτενῆ σκέλη·
Ὡς οἱ πρὸς ὕψος ἐν μεταρσίῳ πάσῃ
Σχοίνοις διαβρέχουσιν ἰχνοστιθέτοις.
Εἴ που παρασφαλῶσι τῶν ὑψωμάτων,
Εἰς τὰ βάθη πίπτουσι τῶν συντριμμάτων.
Εἰ δ' αὖ ταπεινός ἐστι καὶ βλέπει κάτω,
Πρὸς ὕψος ἦρται, καὶ πλέον τοῦ Περσέως,
Κἂν μὴ πτεροῦται, καὶ φονεύει Γοργόνας,
Τὰς δυσπροσώπους τῆς πλάνης ἁμαρτίας,
Αἵ τοὺς πρὸς αὐτὰς ἐκτενῶς θεωμένους
Λίθοις μεταλλάττουσιν ἐμψυχωμένους,
Καὶ πρὸς τὸ κῆτος τῶν παθῶν τετραμμένους,
Τὸ μὲν φονεύει τῷ μεταρσίῳ δρόμῳ,

Σώζει δὲ σεμνὴν παρθένον τὴν καρδίαν.
Εἰ γὰρ μαθητὴν τις ἐμφρόνως θέλοι
Μαθεῖν ἑαυτόν, πᾶσαν ἔγνω τὴν φύσιν·
Καὶ κοσμικὴν φρόνησιν εἰκότως ἔχει·
Σμικρὸς γάρ ἐστι κόσμος ἀνθρώπου φύσις·
[Καὶ μηδὲν εἰ) σωφρόνως πεπηγμένος,]
Ανω βαδίζει πρὸς βεβηκέναι κάτω.
Φεύγει δὲ τιμὴν τὴν καλὴν ἀτιμίαν,
Πολλήν τε δόξαν τὴν ἀδοξίαν ἔχει·
Απερ γὰρ ὕβρεις εἰσὶ τοῖς τιμωμένοις,
Επαινός ἐστι ταῦτα τοῖς ὑβρισμένοις.
Η γὰρ παρ' ἄλλοις ὠνομασμένη τύχη,
Εἰκών τίς ἐστιν ἀπρεποῦς ὀρχηστρίδος
Εν τοῖς ἑαυτοῖς ἀντικλωμένης στρόφοις,
Χειρονομούσης τοῦ βίου τὰ πλάσματα
Σκιαῖς ἀμυδραῖς, οὐχ' ὑπόντων πραγμάτων.
Η θρύπτεται μὲν ἀπρεπῶς ὀρχουμένη.
ἴσ. δ' ἑαυτῆς. Στρέφει δὲ * τὰς κόρας τῶν ὀμμάτων *
Πρὸς οὓς τὸ χαῦνον ὄμμα λοξῶσαι θέλει.
Εὐθὺς δὲ πέμπει πρὸς τὸν ἄλλον τὴν θέαν,
Συναστατεῖν θέλουσα τῇ θεωρίᾳ.
Μορφοῖ δὲ πολλά, πάντα μὲν μιμουμένη,
Μηδὲν δὲ δρῶσα τῶν ἀεὶ πεπηγμένων.
Η μαχλὰς ὄντως, ἣ ποθεῖ μὲν οὐδένα,
Ερᾶν δὲ πάντας σχηματίζεται πόθου.
Αλλοις μὲν ἀρχαὶ καὶ θρόνοι καὶ βήματα,
Οἷς εἰσιν ἔχθραι συμφυεῖς, καὶ φροντίδες,
Οσοις δὲ νοῦς πέφυκεν ἐστηριγμένος,

Θρόνοι,

Seruátque cordis virginem venerabilem.
Nam ſi ſciendi cupidus optet diſcere
Sui notitia.
Se, noſſe naturam ſimul rerum poteſt.
Ac iure mundanam obtinet prudentiam:
Homo, paruus mundus.
(Natura vt hominis Mundus eſt quidam minor)
[Et quòd nihil ſit fixum & immotum manens]
Hic verſus lacuna ſuſpicionem affert.
Surſum eleuatur, quòd deorſum pergeret,
Fugítque famam, ceu decentem infamiam,
Ingloriúſque gloriam multam tenet.
Nam ſunt honoratis viris conuicia,
Quæ iniuriâ laudes laceſſitis cluent.
A plurimis Fortuna quæ dici ſolet,
Fortuna ſaltatrici ſimilis.
Imago ſaltatricis eſt ignobilis,
Quæ circulis ſuis reflexis & rotis
Figmenta vitæ ſtatuit, vt viſum ſibi,
Vmbris ſubobſcuris, quibus res non ſubeſt,
Laſciuibundáque indecorè ſaltitat.
Obuertit oculorum ſuorum pupulas
In quos amat ſpectare limis clanculum,
Statímque vultum flectit ad alios ſuum,
Vt gaudet aſpectus viciſſitudine.
Pleraque figurat, cuncta vult imitarier:
At nil eorum perficit, quæ firma ſtant.
Verè meretrix, neminem quæ quanquam amet,
Amore fingit feruido ſe corripi.
Alijs Magiſtratus, tribunalia, throni,
Veri & ficti Christiani ſtudia.
Queîs odia cordi, curæ & acres inſitæ:
At queîs ſolida conſtánſque mens natura ineſt,

Preces, throni ſunt, conciones & libri.
D. Hieron. epi. ad Demetria.
Eſt ſuaue nonnullis loquens audacter os,
Tranquillitas cordis pio & ſilentium.
Aliis amicus liuor animi trux lues:
Eadem figura ſanguineas rixas dixit Horat. l. 1. Od. 27.
At aureum malum, cruentum iurgium.
Sed prælium eſt aduerſus inuidiam probis,
Lis verò donec vapulet lis concita.
Illis ciborum dulcis omnis ſarcina,
Hippocrates lib. 1. aphor. 3. & 4.
Qui currus ad morbos repletionis eſt.
Prudentibus fames, cibúſque & potio,
Quæ inſomniis mentem haud grauat mortalium.
Accretio pecuniæ quibuſdam damna dat:
Simile eſt illud Comici, Pecuniá negligere in loco lucrum eſt.
Iactura cum pietate ſanctis quæſtus eſt.
Optabilis pleriſque præſidentia.
Iucunda domus, inópſque delectatio:
D. Baſil. in epiſt. ad Ital. & Gall. epiſc.
Caduca falſæ gloriæ felicitas.
At principatus, ſi ſapimus, omne eſt ſolum:
Communis ad Thronos, ſepulchráque eſt humus:
Ni affectionis carneæ æmulatio
V. videmus dum gradu indignos ſuo.
Vexat, † videmus dum probos, dum non probos,
Hoc intonare voce pluſquam Stentoris,
De Stentore Hom. Iliad. & à quo prou. Stĕtorea vox.
Nullis honeſtos dedecorari probris,
Licet quis illos obruat conuiciis.
Aſt improbum ne fingere quidem vnquam iuuat,
In Græcis eſt lacuna aut mendi ſuſpicio.
Vt Gracculum pennis amictum non ſuis:
Deformitatem in moribus laudem putat.
Vt præterit qui nunc adeſt ſplendor citò,
Omníſque leuitas gloriæ inconſtans fugit!

Se por-

Θρόνοι, προσευχαί, καὶ λόγοι, καὶ βήματα.
Ἄλλοις προσηνὲς τὸ θρασύγλωσσον στόμα,
Σοφοῖς δὲ σιγὴ καὶ γαλήνη καρδίας.
Ἄλλοις ἐραστὸς ὁ φρενοβλαβὴς φθόνος,
Χρυσοῦν δὲ μῆλον ἡ φονοσταγὴς ἔρις.
Τοῖς δ᾽ αὖτε σεμνοῖς ἡ κατὰ φθόνου μάχη,
Ἔρις δὲ μέχρι τοῦ πατάξαι τὴν ἔριν.
Καὶ τοῖς μὲν ἡδὺ τῆς τροφῆς τὸ φορτίον,
Τὸ πρὸς νόσους ὄχημα τῆς ἀπληστίας·
Σοφοῖς δὲ λιμὸς καὶ ποτίζει καὶ τρέφει,
Ὁ τοῖς ὀνείροις μὴ βαρύνων τὴν φύσιν.
Ἄλλοις ὁ πλοῦτος ζημιοῖ τῇ προσθέσει·
Σεμνοῖς δὲ κέρδος εὐσεβοῦς ζημία.
Ἄλλοις περισπούδαστος ἡ προεδρία,
Ὁ τερπνὸς οἶκος, ἡ πενιχρὰ τερπνότης,
Τὸ σαθρὸν εὐτύχημα τοῦ νόθου κλέους·
» Τῷ δὲ φρονοῦντι πᾶσα γῆ προεδρία,
» Κοινὴ γὰρ ἡ γῆ πρὸς θρόνους τε καὶ τάφους·
Εἰ μή τις ἡμᾶς ζῆλος ἐνσάρκου πάθους
Δάκνει βλέποντας * ἀξίας ἀναξίους·
Τοὺς στέντορας γὰρ ἐκβοῆσαι μειζόνως, *
Ὡς τῶν καλῶν μὲν * οὐ καθαρτέον ψόγος,
Εἰ καί τις αὐτοὺς λοιδορῶν ἐπικλύσει.
Τὸν δ᾽ αὖ πονηρὸν οὐδὲ μορφῶσαι θέλων
Ὥσπερ κολοιὸν ἐκ πτερῶν ἀλλοτρίων,
Ἔπαινον οἶδε τὴν ἀμορφίαν τρόπων.
Παρέρχεται γὰρ ἡ παροῦσα λαμπρότης,
Καὶ πᾶσα δόξης ἀστάτου κουφότης.

γ. ἀξίως ἀναξίους. ους, οὗ καθάπτεται ψόγ. κατὰ τὸ Λυκάπου εἰρημένον.

V

Ἐκτείνεται δὲ καὶ πάλιν συστέλλεται·
Ὥσπερ πονηρὸς ταῖς ἑλίξεσι δράκων,
Δοκεῖ τετάσθαι, καὶ πλέον συστέλλεται.
» Ὡς ἂν μάθοιμεν τοὺς ὑπὲρ φρένας τρόποις,
» Ὄφεις νομίζειν, καὶ δρακόντων ἐκγόνους.
Οὕτω περιέρπει πᾶς ὁ τοῦ βίου δρόμος,
Καὶ παντὸς ὄγκου συστολὴ τεθρυμμένη,
Ὡς πομφόλυξ σφύζουσα καὶ φυσωμένη·
Καὶ πρὸς μὲν ὕψος τὸ δοκεῖν ἐπηρμένη,
Εἰ δ' αὖ τι μικρὸν ἐν μέσῳ λεληθότως
Ἢ κάρφος ἢ ψὶξ ἢ σταγὼν περιεμπέσοι,
Ἀνεστράπη τὸ κοῦφον εἰς τοὐναντίον,
Καὶ τῇ βιαίᾳ προσβολῇ συνεστάλη.
Ἀποστροφὴ πρὸς Σέργιον Πατριάρχην — Ἀλλ' ὦ διαυγὲς ὄμμα τῆς ἐκκλησίας,
Ὁ πατρικὸς νοῦς, ἡ ταπεινὴ καρδία·
Εἰ καὶ πέτῃ γὰρ καὶ τὸν αἰθέρα τρέχεις,
Ταπεινὸς ἧσθα, καὶ συνέρχῃ τοῖς κάτω·
Σὺ δεῖξον ἡμῖν γνωστικωτέρῳ τρόπῳ
Πῶς ἐστιν εὑρεῖν ἐκδρομαῖς ἀντιστρόφοις
Τὸ πτωχὸν ἦθος, οὐρανόδρομον φύσει·
Ἐναντίαις δέ πως χαμαίζηλος μένει
Ὁ πτωχὸς ὄγκος, καὶ προσήλωται κάτω.
Ὃς οὐκ ἀκόμψως, ὡς δοκεῖ μοι καὶ Πλάτων
γρ. συμπ. συγκαφῆ — Προσεμπεπάρται * συγγεγράφη τῇ καρδίᾳ, *
Ὡς ἔσχατον χιτῶνα τῆς ἁμαρτίας.
Εἰ καὶ κατισχύσει γὰρ ἀνθρώπου φύσις
Ῥίψαι τὰ πολλὰ τῶν παθῶν καλύμματα,
Τὸν φορτικὸν χιτῶνα τοῦ τύφου φέρει·

Βείη

Se porrigit modò, modò ſe contrahit:
Immanis vt ſpiras draco ſinuans ſuas,
Videtur extendi, ſed arctatur magis.
Diſcamus hinc mores ſuperbos, luridos
Vitare vt angues à draconibus ſatos.
Prorepit omnis curriculus æui hoc modo,
Faſtus & omnis delicata anguſtiæ:
Vt bulla ſaliens & tumore turgida,
Quæ elata in altum cernitur ſublimior,
Quòd ſi minutum quid latenter excidat,
Feſtuca, micáve, aut aquæ ſtilla vnica,
Auertitur leue iſtud in partem alteram,
Vnde violento curſu in arctum cogitur.
Lumen coruſcum Chriſtianorum chori,
Tu mens paterna, cor ſuperbum neutiquam,
Volites per aſtra quanquam, & adeas æthera,
Te deprimis, congrederis & mortalibus:
Oſtende quæ compendioſior via
It ad cubile reciprocis excurſibus
Inopum quidem morum, at polos penetrantium.
Porro vt plagis contrariis humilis manet,
Et fixus imo pauper eſt faſtus loco.
Hinc non ineptè, ceu mea eſt ſententia,
Plato notauit eſſe cordi altè inſitum
Erroris hoc velamen vltimum mali.
Quantum libet enim humana natura valeat
Permotionum proiicere velamina
Pleraque, grauem faſtus tamen tunicam gerit:

Mores faſtuoſi, draconibus ſimiles.

Bullæ ſimilitudo cũ faſtus inanitate, ex adagio.
Homo bulla

Sergium Patriarcham Cõſtãtinop. ab animi ſubmiſſione laudat.

Iac. 1.

Morum facilitatis & arrogantiæ diſcrimen.

Demittit ac fauces adúſque Erebi hoc malum.
Quin cæteris libidinibus emortuis,
Eſt faſtus expers fati, vt & ſenij quoque:
Nam morbus hic animum afficit potiſſimùm,
Hoc ægra mens eſt, pabulum morbi iſtius
Draconis eſt virus: ſagitta is læſus eſt
Iſta, qua eâdem tentat hominem lædere.
Mens namque ſicut aliquis Auriga impiger,
Equos iugales regit habenis optimè:
Cupidinum permotiones efferas,
Iram cohibet, at ægre faſtum comprimit,
Et geſtientem continet libidinem
Metu, flagello, quo Ratio domina vtitur:
Ne forte coniurata cum ſocia mali
Ira, vehiculi turbet Aurigam Logum:
Et inter ambas totus exiſtat lacer
Currus decorè fabricatus à DEO.

D.Hieronym. in epitaphio Fabiolæ, Difficili', alt arrogantia, quàm auro caremus & gemmis.

Plato in Phædro.

D. Hieron. ad Fabiol. de veſt. ſac.

Deſunt reliqua.

EIVSDEM PISIDÆ SENARIORVM FRAGMENTA, EX SVIDA & aliis ſcriptoribus.

Suidas in voce (Stagirita.)

Ecquos duces tecum aut Stagiritas habens,
In barbarorum arua irruis felicium?

Et in verbo (σφύζω.) i. e. palpito, mico.

Cor tibi micat, Pelide, & animo es ebrio.

Facit

Βείσῃ δὲ τοῦτο μέχρι τῆς ᾅδου πύλης.
Μᾶλλον δὲ πάντων τῶν παθῶν νεκρουμένων,
Τύφος τελευτᾷν οὐδὲ γηράσαι θέλει·
Ψυχῆς γάρ ἐστιν ὡς τὸ πλεῖστον ἡ νόσος,
Καὶ νοῦς ὁ πάσχων, ἡ νομὴ δὲ τοῦ πάθους
Ἰὸς δράκοντος· ᾧ γὰρ ἐβλήθη βέλει,
Τούτῳ τιτρώσκειν καὶ τὸν ἄνθρωπον θέλει.
Ὁ νοῦς γὰρ ὥσπερ ἀσφαλὴς ἐπιστάτης
Πώλοις ἑαυτὸν συμφυεὶς εἰθισμένος,
Τὰ δυσκράτητα τῶν παθῶν κινήματα,
Τὸν θυμὸν ἄρχει, τὸν δὲ τύφον δυσκόλως·
Ἐπιθυμίαν δὲ προσδραμεῖν ἠπειγμένην
Τῇ τοῦ λόγου μάστιγι συστέλλει, φόβῳ·
Μήπως ὁμοφρονοῦσα τῷ συνεργάτῃ
Θυμῷ, ταράξει τὸν διφρεστάτην λόγον
Μέσον δὲ τοῦτον * εὑρεθῇ πεφυρμένον ἴσ. τούτων.
Ὄχημα λαμπρὸν ἐκ θεοῦ πεπηγμένον.

Λείπει τ' ἄλλα.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΙΣΙΔΟΥ

Ἴαμβοί τινες παρὰ Σουίδᾳ καὶ ἄλλων εὑρεσκόμενοι.

Σουίδ. ἐν τῇ (Σταγειρίτης) λέξει·
Ποίοις στρατηγοῖς ἢ Σταγειρίταις ἔχων
Ἐπῆλθες εἰς γῆν εὐτυχούντων βαρβάρων;
Ἐν τῇ (σφύζω)
Σφύζεις Ἀχιλλεῦ, καὶ μεθύσκῃ τὰς φρένας.

Ἐν τῇ (τέλμα)

Χερσοῖ τὰ ῥεῖθρα, τελματοῖ δὲ τὰς πέτρας.

Ἐν τῇ (Ἡρακλεία λίθος)

Πάντας ὑφέλκων, οἷα μαγνῆτις λίθος,
Ἢ μᾶλλον εἰπεῖν Ἡρακλείαν τὴν λίθον·
Φύσιν γὰρ αὐτὸς ἑλκτικωτέραν ἔχει.

Ἐν τῇ (ἀπόσπονδος)

Ταύτην ἀφέντες τὴν ἀπόσπονδον μέθην,
Καὶ πᾶσαν ἰλὺν ἀηδοφύλων ἀσμάτων.

Ἐν τῇ (κίβδηλον)

—— πραγμάτων πάντως δύο
Κίβδηλός ἐστιν ἐργάτης εἷς ὡς λόγος.

Ἐν τῇ (Ἀρχιμήδης)

Τὰς πέντε δυνάμεις Ἀρχιμήδης εἰς μίαν
Ὁλκὴν συνάψας, εἰς τὸ κινῆσαι μόλις
Τῶν δυσραχήλων ἐξοχῶν τὰ φορτία.

Ἐκ τῶν Νικηφόρου, βιβ. ιη, κεφ. μη.

Ψηφίζεται θᾶττον μίαν τε καὶ μίαν·
Εἰ γὰρ μίαν τε καὶ μίαν λέγῃς μίαν,
Γελῶς τὸ λεχθὲν γίνεται καὶ παιδίοις.

Ἐκ τῶν Γεωργίου τοῦ Κεδρηνοῦ, περὶ Ἡρακλείου αὐτοκράτορος.

Μελαμβαφὲς πέδιλον εἱλίξας, πόδα
Βάψαις ἐρυθρὸν Περσικῶν ἐξ αἱμάτων.

Idem in vocabulo (τέλμα) i. e. palus.

Facit ex aquis arua & paludem è cautibus.

In prouerbio, Herculis lapis.

Omnes trahit non aliter ac Magnes lapis,
Aut Herculanus, ſi vocare ſic velis:
Namque attrahendi vim efficaciorem habet.

In dictione (ἀπόσπονδος) i. e. odioſus, infeſtus.

Hanc deſerentes crapulam infeſtiſſimam,
Turmámque totam barbarorum carminum.

In nomine (κίβδηλον) i. e. adulterinum.

——Vtcumque res planè duæ,
Adulterinus ceu artifex ſermo vnus eſt.

In Archimede.

Cùm quinque vires Archimedes vnicam
In machinam conferret, vt ſic ponderis
Immanis onera de loco vix truderet.

Ex Nicephoro, lib. 18. c. 48.

Decernit ocyus vnicámque & vnicam:
Nam ſi vnicam rem, & vnicam, vnam dixeris,
Magnum mouebunt dicta riſum paruulis.

> *Hos etiam verſus citat Nicetas Chon. l. 10. Theſ. orthodox. fid. aduerſus Monophyſitas.*

Ex Georgio Cedreno, in Heraclio Imp.

Nigrore tinctum cùm trahas ſoccum, pedem
Rubore tinges Perſico de ſanguine.

INDEX CAPITVM PRÆCIPVORVM, QVÆ CONTINENTVR IN Mundi opificio Georgij Piſidæ.

a. primam paginam docet: *b.* ſecundam indicat.

PRÆFATIO ad *Sergium Patriarcham Conſtantinopolitanum,* fol. 2. a.

In Proclum, ſiue Ioannem Philoponum, Procli nomine inuehitur, 4. a.

De admirabilitate Dei, operumque eius, ibid.

De cælo & cæleſtibus globis, in genere, ibid.

Atlantis allegoria explicatur, 6. a.

De ſitu orbis terrarum, 6. b.

De Angelorum figuris & hymnis, 6. b.

De mundi totius ornatu, 8. a.

De aëre, 8. b.

De Sole, & eius proprietatibus, ibidem,

Luna, radiis Solis accenditur, 10. a.

Elementorum quatuor vinculum, 10. a.

De quatuor anni tempeſtatum viciſſitudine, 10. b.

Comparatio temporum viciſſitudinis cum chorea, 12. a.

Brumæ & veris deſcriptio, ibid.

De æſtate, & ſolis effectu, ibid.

Elementorum & temporis cum curru ſimilitudo, 12. b.

De Solis & Lunæ defectu, 14. a.

De Veneris ſtella, lucifero, & Veſpero, 14. a.

De cæli conuerſione, 14. a.

De mari, 14. b.

Admiratio immenſæ Dei miſericordiæ cum iuſtitia coniunctæ, 16. a.

De ſumma Dei patientia, & ſera punitione, 16. b.

De terræ baſi, 18. b.

De ventis, & Dei miraculis, 20. a.

De grandine igni permixta, 20. a.

Ariſtotelica grandinis definitio exagitatur, 20. b.

De igne fulguris, nubibus incluſo, 22. a.

Ratio inueſtigandi Naturam, ibid.

Iocus in Platonem, ibid.

Quæ via ducit ad Theognoſiam, 22. b.

Inſtitutionis pueriliſ cum hominis diuina inſtitutione comparatio, 22. b.

De procreatione hominis, & fabrica corporis humani, 24. a.

Hominis cum natura ſtirpium comparatio, 24. b.

De ſeminis vi & natura, 24.b.

De ſenſibus, & eorum inſtrumentis, 26.a.

Epiphonema, de lachrymarum vi ad eluenda peccata, 26.b.

De mente & intelligentia, 28.a.

De aſtu, & præſtigiis ſempiterni hoſtis generis humani, ibid.

Antitheſes aptiſſimæ ad vaframenta Dæmonis declaranda, 30.a.

Querimonia de fragilitate humana, 30.a.

Martyrum & Sanctorum lucta cum principe tenebrarũ, 30.b.

Conſideratio ſtupendorum Dei miraculorum, 30.b.

Diuinæ naturæ cum abyſſo & ſolari lumine cõparatio, 32.a.

Precatio accingẽtis ſe ad operum diuinorũ deſcriptionem, 32.a.

Operatio diuina quàm latè pateat, 32.b.

Tranſitio cum inuocatione, 32.b.

De natura & proprietate ſtirpium, atque arborum, 32.b.

Animalium proprietates, 34.a.

Auium lingua, ibid.

De animalium remediis, ibid.

Animãtibus formidoloſa, 34.b.

Remedium conuulſionis vteri in grauidis, 36.b.

In Porphyrium, 38.b.

De auſpiciis & præſagiis auium 40.b.

De vulturum partu, & Virgine Dei para, 40.b.

De myſterio conceptus & ortus Chriſti, 42.a.

De materia, aduerſus eos qui negãt eam à Deo creatam, 42.b.

Ouorum deſcriptio, 44.b.

Occupatio, & comparatio ædificij cum opificio Dei, 46.a.

De frugibus, 48.a.

De procreatione, 48.b.

Reſurrectionis fides à vulnerum curatione comprobatur, 48.b.

Manetem hæreſiarcham exagitat, & ad eius nomen alludit, 50.b.

Dei cum architecto comparatio, 52.a.

De lapidibus, 54.b.

Vitis ac racemorum conſideratio, 58.b.

De malo granato ſeu punico, 58.b.

De lapillis & gemmis, 58.b.

Conuerſio ad ſummum rerum opificem, 60.a.

De admirabili Dei Technologia, & Grammatica rerum analogia, 60.a.

Antitheſes diuinitatis. 60.a.

Dei præſtantiſſimam ſapientiam & eſſentiam neminem neque dicendo, neque cogitando aſſequi poſſe, 62.a.

Alia diuinorum operum conſideratio

deratio & admiratio, 62.a.
Animi philoſophantis cogitationes arduæ & anxiæ, 62.b.
Precatio pia, S. Trinitatis myſterium explicans, 62.a.
S. Spiritus dona, & Epitheta myſtica ex veteri & nouo fœdere, 62.b.
Miraculorum Chriſti ſumma, 64.b.
Oratio Patriarchæ pro Heraclio Imp. 66.a. & eius liberis, b.
De Sergio Patriarcha Conſtantinopolitano, 66.b.

In Lib. de Vanitate vitæ.

INuocatio cum propoſitione, 70.a.
Inconſtantiæ faſtus cum fortunæ leuitate comparatio, 70.a.
Comparatio faſtuoſi cum venatore, 70.b.
Apoſtrophe ad Patriarcham Sergium, 70.b.
Vitæ manitatis deſcriptio, ibid.
Mythologia Centauri & Minotauri, quæ erant feræ forma hominum indutæ, 72.a.
Vitæ cum labyrintho comparatio, 72.b.
Humanæ fragilitatis hypotypoſis, ibid.
In ſcurras Sophiſtas, 72.b.
Ambitio & faſtus Sophiſtæ vel Gnoſtici cuiuſdam carpitur, ibid.
Faſtus & Satanæ præſtigiæ in ſomniis, 74.a.
Perſei mythologia inſignis, 74.b.
Veri & ficti Chriſtiani ſtudia, 76.a.
Sergium Patriarcham Conſtantinopol. ab animi ſubmiſſione laudat, 78.a.

INDEX RERVM ET VERBORVM NOTABILIVM IN GEORGII Piſidis verſibus.

a. primam paginam docet: *b.* ſecundam indicat.

A.

ABſinthium, 56. *a.*
abſurdorum ſolutio, 52. *b.*
Accipitris medicina, 34. *b.*
Adami coſta, 38. *a.*
Adulteri, ſues, 28. *b.*
Ægyptiorum temulentia qui deluſa, 36. *b.*
Aër, 6. *a.* 10. *b.*
Aëris proprietates, 8. *b.*
Æſtatis deſcriptio, 12. *a.*
Æſtatis prænuncia formica, 44. *b. hirundo,* 48. *a.*
Angelorum figuræ & hymni, 6. *b. materies,* 32. *b.*
Anguillæ ortus. 38. *a.*
Anguis vorata Ciconiæ medetur, 34. *b.*
Animalium proprietates, 34. *b.*
quæ illis formidoloſa, 34. *b.*
Animi philoſophantis cogitationes arduæ & anxiæ, 62. *b.*
Anni tempeſtatum viciſſitudo, 10. *b.*
Apes, 42. *a. earum geometria,* 42. *b. ortus,* 48. *b.*
Aqua, 10. *b.*
Aranei, 4. *b.*
Arborum proprietas. 32. *b.*
Argilla, torminum remedium, 54. *b.*
Ariſtotelis de grandine opinio, 20. *b.*
Arrogantiæ & morum facilitatis diſcrimen, 78. *a.*
Aſilorum pharmacum, 56. *b.*
Aſina Balaam, 70. *a.*
Atlantis allegoria, 6. *a.*
Auaritia, 28. *b.*
Auditus, 26. *a.*
Auium auſpicia & præſagia, 40. *b.*
Auium lingua, 34. *b.*

B.

BAlſamum, 32. *b.*
Blennus piſcis, 58. *a.*
Bombyx, Indiæ vermiculus, 46. *b.*
Brumæ deſcriptio, 12. *a.*
Brumæ prænuncia formica, 44. *b. hirundo,* 48. *a.*
Bulla faſtui ſimilis, 78. *a.*

Cameli

C.

Cameli, 34. a. eorum medela, b.
Cancer marinus, 56. a.
Cancrorum medela, ibid.
Canis verberatus leonem terret, 36. a.
Canis qua vtatur medicina, 34. b.
Canis rabidi morſus medela, 56. a.
Cantharus, 38. a. 56. b. lepores ſanat, 34. b. eorum ortus, 48. b.
Capræ feræ cruor Pardalim ſanat, 34. b.
Capillorum defluxionis remedium, 56. a.
Carbunculi, 60. a.
Catoblepas, 34. b.
Cedrus. 32. b. 56. a.
Centauri mythologia, 72. a.
Cete, 36. b.
Chelidonia, 78. a.
Cherubin, 54. a.
Chriſti ortus & cōceptus myſterium, 44. a. aduentus, 64. a.
Chriſti miraculorum ſumma, 64. b.
Chriſtiani veri & ficti ſtudia, 76. a.
Ciconiæ medicina, 34. b.
Cicindela, 38. a.
Cochleæ terreſtres. & marinæ, 56. b.
Cœli conuerſio, 14. a.
Comparatio ædificij cum Dei opificio, 46. a.
Comparatio Dei cum architecto. 52. a.
Comparatio diuinæ naturæ cum abyſſo, & Solari lumine, 32. a.
Comparatio faſtus cum fortunæ leuitate, 70. a.
Comparatio faſtuoſi cum venatore, ibid.
Comparatio hominis cum ſtirpibus, 4. b.
Cōparatio inſignis caloris cęleſtis, cū ſole intellectuali, 12. b.
Comparatio educationis puerilis cum diuina hominis inſtitutione, 22. b.
Comparatio temporum viciſsitudinis cum chorea, 12. a.
Comparatio vitæ cum labyrintho, 72. b.
Conchæ, 40. a.
Cornix, 40. b.
Corporis cum ſpiritu prælium, à dæmone concitatum, 28. b.
Corporis humani fabrica, 24. a. b.
Crocodili cum Hyllo bellum, 36. a.
Culex, 44. a. hominem torquet, 36. a.
Cygnus, 44. a. eius medecina, 34. b.

D.

DÆmonis vaframenta, 30. a.
Dama, 34. a.
Dei opera admirabilia, 4. a.
Dei bonitas & clementia infinita, 16. a. eius cognitio ardua, 22. a.
Dei cum architecto comparatio, 52. a.
Dei miſericordiæ, cum iuſtitia coniūctæ, deſcriptio, 16. a. b.
Dei miraculorum conſideratio, 30. b.
Dei monita & comminationes. 18. a.
Dei potentia admirabilior in ijs quæ præter naturã fiunt, 38. a.
Dei ſedes, 40. a.
Dei præſtantiſſ. ſapientiam & eſſentiam neminem aſſequi poſſe, 62. a.
Dei technologia admirabilis, 6. a
Deo maior quàm medicis fiducia habenda, 50. a.
Dentium dolor quî mitigetur, 56. a.
Diaboli aſtus & præſtigiæ, 28. a.
Dictamum, Capri feri remediũ, 34. a.
Diſcordia concors, 10. b. 50. b.
Diuina operatio quàm latè pateat, 32. b.
Diuinitatis antitheſes, 60. b.
Diuinorũ operũ cõſideratio, 62. a.
Doloris qui pathos dicitur medela, 54. b.
Draconis natura, 30. a.
Draconis Satanæ miniſtri illicebræ, ibid.

E.

Echidni, 58. a.
Echini, 42. a.
Elementorum vinculũ, 10. a.
Elementorum & temporis cum curru ſimilitudo, 12. b.
Elephas quid formidet, 36. a.
Equi formido, 34. b.
Erinacius. 42. a.

F.

FAſtuoſi cum venatore comparatio, 70. b.
Faſtuoſi mores, draconibus ſimiles, 78. a.
Faſtus deſcriptio, 28. b.
Faſtus expers fati & ſenij, 78. b.
Faſtus leuitas vnde dignoſcitur, 74. a.
Faſtus præſtigiæ in ſomnijs, ibid.
Febris quartanæ medela, 56. b.
Fides quid agat, 4. a.
Flagellum equo formidoloſum, 34. b.
Fluxus quî ſiſtatur, 58. a.
Fœni flos dolores mitigat, 54. b. eius radix cathartica, ibid.

Formica, 44. a. b.
Fortuna ſaltatrici ſimilis. 76. a.
Fortunæ cum faſtu comparatio, 70. a.
Fructuum integumenta, & nuclei, 34. a.
Fruges quomodo creſcant, 48. b.
Fulgetrum, 18. a.
Fulguris ignis, nubibus incluſus, 22. a.
Fumus, 56. a.
Furentes, Pardali, 28. b.

G.

Galenus, 34. b. 50. a. 56. a.
Galeno doctior ibis, 40. b.
Gallus gallinaceus, 4. b.
Gemmarum deſcriptio, 58. b.
Geometria apum, 42. a.
Gleba, ſanguinis ſputum ſiſtit, 54. b.
Gobius, 56. a.
Græci arguuntur, 40. b.
Gramen, canis medicina, 34. b.
Grando igni permixta, 20. a.
eius natura, ibid. a. b.
Gryphus, 34. a.
Guſtatus, 26. a.

H.

Ierarchia cæleſtis, 54. a.
Hippocampi, 56. a.
Hippocrates Cous. 34. a.
Hirci ſanguis, 56. b.
Hirundo, 48. a.
Hœdi medicina, 34. b.
Homeri fictiones, 40. b.
Homo paruus mundus, 76. a.
quid formidet, 36. a. *Diaboli aſtu præuentus, qualis*, 28. a.
Hominis cum ſtirpium natura comparatio, 24. b.
Hominis procreatio, & eius corporis fabrica, 24. a. b.
Humanæ fragilitatis querimomonia, 30. a.
Hypotypoſis, 72. b.
Humanarum rerum inconſtantia faſtus leuitatem indicat, 74. a.
Hylli cum Crocodilo bellum, 36. a.
Hymnorū Angelicorū ſumma, 8. a.

I.

Bis, 40. b.
Ichneumonis ſeu Hylli cum Crocodilo bellum, 36. a.
Ignis, 10. b.
Intelligentiæ angelicæ, 28. a.
Iouis fabula femur ſibi ſecātis, 40. a.

L.

Acrymæ, vectigal Dei, 16. b.
eluunt peccata, 28. a.

Lactuca amara, accipitris medicina, 34. *b.*
Lapillorū proprietas, 54.*b.*58.*b.*
Leo, 34. *a.* *eius medicina, ibid. b. quid ei formidoloſum,* 36. *a.*
Leonis adeps, 56. *b.*
Leporis medela, 34. *b.*
Lingua muta infantiū quomodo recludatur, 58. *a.*
Linguæ proprietates, 26. *a.*
Locuſtæ, 44. *b.*
Lucifer, 14. *a.*
Luis remedium, 58. *a.*
Luna, 6. *a. radijs ſolis accenditur,* 10. *a. eius defectus,* 14. *a.*
Lupa turturē conſpectu tabeſcere facit, 36. *b.*
Lupi lingua, 58. *b. eius medicina,* 34. *b. puluerem lingit,* 30. *a.*
Luſcioſi vnde ſanati, 56. *b.*

M.

Mala citria, 34. *a.*
Malum granatum, ſeu Punicum, 58. *b.*
Manes hæreſiarcha, & ad eius nomen alluſio, 50. *b.* 52. *a.*
Margaritæ, 58. *b.*
Maris deſcriptio, 14. *b.*
Martyrum lucta cum dæmone 30. *b.*
Materia à Deo creata, 42. *a.*
Mel, 56. *a.*
Mens, 28. *a. auriga corporis,* 78. *b.*
Meretricem Purpureo vitat, 36. *b.*
Minima quæque prodeſſe, 58. *a.*
Minotauri mythologia, 72. *a.*
Modi & tempora, 60. *b.*
Mores faſtuoſi draconibus ſimiles, 78. *a.*
Morum facilitatis, & arrogantiæ diſcrimen, ibid.
Motum à vi mouente pendet, 14. *b.*
Mundi cognitio ardua, 22. *a.*
Mundi ornatus, 8. *a.*
Mus cæcus, 42. *a.*
Myopes, 56. *b*

N.

Nardi ſpica, 34. *a.*
Nauis eſt terra, 18. *b.*
eam ſiſtit Remora, 36. *b.*
Neruorum medela, 56. *b.*
Nitela, 42, *a.*
Niuis natura, 20. *a.*
Noctiluca, 38. *a.*
Notæ albæ quî deleantur, 56. *b.*
Nubes, 20. *a.*
Nuptias ſecundas odit turtur. 36. *b.*

O.

Oculi qua ratione illuſtrētur, 8. *b.*
Oculorum molitio, 26. *b.*
Oculorum nebulæ quî curentur, 56. *b.*
Odoratus, 26. *b.*
Oeſtrum taurus formidat. 34. *b.*
Oratio Patriarchæ pro Heraclio Imp. 66. *a.* & *pro eius liberis,* *b.*
Orationis fons vnicus, venæ plurimæ, 2. *b.*
Orbis terrarum ſitus, 6. *b.*
Orcæ, 36. *b.*
Orpheus, 4. *b.*
Ouorum deſcriptio, 44. *b.*

P.

Palma, 34. *a.*
Pardalis medicina, ibid. *b.*
Paſsioni quid medeatur, 56. *b.*
Pauo, 44. *b.* 46. *b.*
Pedum fiſsionis dolorem quid mitiget, 58. *a.*
Pedum tumores quomodo curentur, 56. *b.*
Pelicanus, 40. *a.*
Pernionum medicina, 56. *a.*
Perſæ libidinoſi, 34. *a.*
Perſei mythologia, 74. *a.*
Phoca, vitulus marinus, 56. *a.*
Phœnix, 40. *b.*
Platea, ſiue Platalea, 40. *b.*
Platonis ſentētia, de faſtu, 78. *a.* *iocus in eum,* 22. *a.*
Pluuia, 20. *a.*
Pœnitentiæ vis, 66. *a.*
Polus, pellu dictus, 4. *b.* *omniū extremorum ſummitas,* 6. *a.*
Porculus Elephantem territat, 36. *a.*
Porphyrius fabulator, 38. *b.*
Precatio, 32. *a.*
Precum piarum vis, 2. *b.*
Proclus ſophiſta impius, ibid.
Pruriginis medela, 56. *a.*
Pulmo piſcis, 56. *a.*
Purpureo, 36. *b.*
Pyrecgona, 38. *a.*

Q.

Quercus frondes Camelo medentur, 34. *b.*

R.

Ranæ voratæ olores ſanant, 34. *b.*
Rapaces, lupi, 28. *b.*
Regulus, 36. *a.*
Remedium conuulſionis in grauidis, 36. *b.*
Remora, ibid.
Reſurrectionis fides à Bombyce probatur, 46. *b.* & *ab Hirundine,* 48. *a.*

Reſurrectionis fides à vulnerum curatione comprobata, 48. b.

S.

SAlamandra, 38. a.
Salubria cuique obuia, 54. b.
Sanguinis fluxus quî ſiſtatur, 56. b.
Sanguinei ſputi medela, 54. b.
Sanniones, canes fœdi, 28. b.
Sapphirus, 60. a.
Satanæ præſtigiæ in ſõnijs 74. a.
Scammonia, 34. b.
Scarabeus, 38. b.
Scarus, 56. a.
Scorpij aculeus, luis remedium, 58. a.
Scorpionis ſpiculu quo pacto quis medeatur, 56. a.
Seminis vis & natura, 24. b.
Senſuum inſtrumenta, 26. a.
Sentes, 56. a.
Sergius, Patriarcha Conſtãtinopolitanus, 66. b.
Simia, Leonis medicina, 34. b.
Similitudines, 16. a. 52. b. 74. b.
Smaragdus, 58. b.
Sol, 6. a. eius effectus, 12. a. defectus, 14. a. proprietates, 8. b.
Solis motus polo contrarius, 8. b.
Sophiſtarum reprehenſio, 72. b.
Spectrorum illuſiones, 30. a.
Spinæ, 56. a.
S. Spiritus dona, & epitheta myſtica, 64. b.
Stagirita, Ariſtoteles, 20. b.
Stellæ, 6. a.
Sterilium medicina, 56. a.
Stirpium natura cum homine comparatur, 24. b.
Stirpium natura & proprietas, 32. b.
Sui notitia, 76. a.

T.

TAbes quo pacto ſanetur, 56. a.
Tactus, 26. a.
Taurus, 34. a. quid formidet, b.
Tempora & modi, 60. b.
Temporis & currus comparatio, 12. b.
Temporũ viciſſitudo cum chorea comparatur, 12. a.
Terra, 10. b. eius baſis, 18. b.
Terra, lupi medicina, 34. b.
Teſtudo, 38. a.
Theognoſia, vnde, 22. b.
Tonitru, 18. b.
Torminum remedium, 54. b.
Torpedo, 56. a.
Trochilus, 36. a.
Tumorum medela, 56. a.
Turtur, 36. b.
Turtur marinus, 56. a.

V.

VEneni antidotum, 58.a.
Venti, 20.a.
Ventris obſtructi medela, 56.a.
Ventris tumoris medicina, 56.b.
Veneris ſtella, 14.a.
Veris deſcriptio, 12.a.
Veſparum ortus, 48.b.
Veſper, 14.a.
Via quæ ducit ad Theognoſiam, 22. b.
Violenti, veſpæ, 28.b.
Viſcerum fluxio quo pacto coerceatur, 56.a.
Viſus, 26.b.
Vitæ cum labyrintho cõparatio, 72.b.
Vitæ inanitatis deſcriptio, 70.b.
Vitis acracemorum conſideratio, 58. b.
Vteri conuulſionis remedium in grauidis, 36.b.
Vultures, 40. a. eorum partus, b.

Z.

Zamolxis, 44.a.

FINIS INDICIS LATINI.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΙΣΙΔΕΙΩΝ, ΚΑΤΑ
λέξιν καὶ τάξιν γραμμάτων.

A.

Αἴθυια, 41. α.
Αγρωστις, 35. α.
Αἰσθήσεις ε. 25. β.
Ακοή, 25. β.
Ακρίς, 45. α.
Αλέκτωρ, 41. α.
Ανάστασις, 47. β.
Ανεμοι, 19. β.
Ανθρακες λαλοί, 17. β.
Ανθρώπου διάπλασις, 23. β.
Απόσπονδος, 79. α.
Αρχύτης, 43. α.
Αρχιμήδης, 79. β.
Αστραπή, 17. β.
Αφή, 25. β.
Αψίνθιον, 55. β.

B.

Βάλσαμον, 33. α.
Βάτων κλάδοι, 55. β.
Βλέννος ἰχθύς, 57. β.
Βότρυς, 59. α.
Βροντή, 19. α.

Γ.

Γαληνός, 35. α. 49. β. 55. β.
Γεῦσις καὶ γλῶττα, 25. β.
Γῆς βάσις, 19. α.
Γρύψ, 33. β.
Γῦπες, 39. β. 41. α.

Δ.

Δαβὶδ ψαλμός, 3. α. 17. α.
Δορκάς, 33. β.

E.

Εγχελυς, 37. β.
Ελέφαντος, 35. β.
Εσπερος, 13. β.
Εχιδνοί, 57. β.
Εχῖνοι, 41. β.

Z.

Ζάμολξις, 43. β.

H.

Ηλιος, 5. β. 9. β. 13. β.
Ηράκλεια λίθος, 79. β.

Θ.

Θ Αλασσα, 15. α.
Θεοῦ ἀποχή, 15. α.

Ι.

Ι Βις, 41. α.
Ιέραξ, 35. α.
Ιππόκαμποι, 55. β.
Ιπποκράτης, 33. β. 55. β.
Ιππος, 35. α.

Κ.

Κ Αμηλος, 33. β. 35. α.
Κάνθαρος, 39. α.
Καρκῖνος, 55. β.
Κατώβλεψ, 35. α.
κέδρος, 33. α.
Κεραυνός, 19. β.
Κήπη, 36. β.
Κίσσα, 33 β.
Κορώνη, 41. α.
Κύκνος, 35. α. 43. β.
Κωβιός, 55. β.
Κώνωψ, 3. β. 35. β. 43. β.

Λ.

Λ Αμπυρος, 37. β.
Λέων, 33. β. 35. α.
Λίθοι, 55. α.
Λύκος, 35. α.

Μ.

Μ Αης, 51. β.
Μαργαρῖται, 17. β. 59. α.
Μέλιττα, 41. β. 43. α. 49. α.
Μῆλον, 32. β.
Μῦς τυφλός, 41. β.
Μύωπες, 57. α.

Ν.

Ν Αρδου στάχυς, 33. α. 33. β.
Νάρκη, 55. β.
Ναυκράτης ἰχθύς, 37. α.
Νέφη, 19. β.
Νοῦς, 27. β.

Ξ.

Ξύλον μύρον, 33. α.

Ο.

Ο Ρνίθων γλῶσσα, 33. β.
Οσφρησις, 27. α.
Οὐρανός, 13. β.
Οφθαλμοί, 27. α.
Οψις, 27. α.

Π.

Πάρδαλις, 35. α.
Πελαργός, 35. α.
Πελεκᾶνες, 39. β.
Πηλός, 55. α. 71. α.
Πλευρομήτρα, 37. β.
Πνεύμων ἰχθύς, 57. α.
Πομφόλυξ, 77. β.
Γυρέκτρια, 37. β.

Ρ.

Ῥοιά, 59. α.
Ῥόδον, 33. α.

Σ.

Σαλαμάνδρα, 37. β.
Σῖτος, 47. β.
Σκάρος, 55. β.
Σκορπίου κέντρον, 57. β.
Σπέρμα ἢ σπόρος, 25. α. 49. α.
Σκώληξ Σηρικῶν, 47. α.
Σταγλείτης, 79. α.
Στοιχεῖα, 13. α.
Σφῆκες, 29. α. 49. α.

Τ.

Ταώς, 45. α. 47. β.
Τέτρος, 35. α. 57. α.
Τροχίλος, 35. β.
Τρυγών, 37. α. 55. β.
Τύφος. 70. & ſeq.

Υ.

Ὕαλος, 35. β.

Φ.

Φοίνιξ, 33. β.
Φώκη. 55. β.
Φωσφόρος ἀστήρ, 13. β.

Χ.

Χάλαζα, 19. β.
Χελιδών, 47. β.
Χελώνη, 37. β.
Χερουβίμ, 55. α.

Ψ.

Ω.

Ὠά, 45. α.

IN GEOR. PISIDÆ POEMA
EPIGRAMMA.

EN PISIDÆ *tandem monimenta vetuſta Poëtæ,*
Græcis, Romanis, omnia mira canunt.
Omnia mira canunt, nam ſi mirabile quicquam eſt,
Hic de quo carmen ſcribitur Orbis habet.
Barbara terrarum ſileant miracula vates,
Laudibus aſſiduis Numen in aſtra ferant:
Omnis Mundano cedat labor Amphitheatro,
Mundi pro cunctis fama loquatur opus.

ALIVD.

GRandiloquo PISIDAS *mũdi fundamina plectro,*
Magnificum mundum cùm canit, ipſe creat.
Quicquid in ætherea cælorum cernitur aula,
Cæruleo quicquid gurgite pontus habet:
Quicquid in omniferis terrarum paſcitur aruis,
Hoc PISIDÆ *Mundo lector habere poteſt.*
Ille quidem Mundus ſolis tantummodo Græcis
Notus, in Auſonia cœpit habere locum.
Cœpit habere locum diuina mente MORELLI,
Qui vertit Latiis carmina Græca modis.
Auctor & interpres laudem ergo merentur eandem,
Hic Romæ populis, ille dediſſe ſuis.

Sebaſtianus Rouillard,
Melodunenſis.

APPROBATIO.

NOS ſubſignati ſacræ Theologiæ Doctores, perluſtrauimus hoc opus GEORGII *PISIDÆ, verſibus Iãbicis conſcriptum Græcè: explicatum verò Latinis eiuſdem generis carminibus à Federico Morello Regio Typographo: Viſum nobis eſt dignum quod in lucem aſpectúmque ad communem ſtudioſorum vtilitatem exeat, teſtimonio chirographorum noſtrorum, duodecimo Octobris: anno à partu Virgineo,* 1584.

GIL. GENEBRARD.

R. VIART.

SVMMA PRIVILEGII REGII.

REGIÆ *Maieſtatis priuilegio cautum eſt ne quis vel coniũctim vel ſeparatim excudat, neu quis alibi impreſſum diuẽdat per omnes eius ditionis fines, ad octo annos, hoc Georgij* PISIDÆ *Poëma, citra Federici Morelli Typographi Regij, à quo nũc primum Græcè & Latinè editum eſt, voluntatem. Qui ſecus fecerit, libris & pœna in ſanctione æſtimata multabitur, vt latiùs patet in literis datis Lutetiæ Pariſiorum Non. Nouẽbris, Anno* 1583. *Subſignat.*

Per Senatum, DANES.

EXCVDEBAT FED. MORELLVS,
PARISIENSIS TYPOGRAPHVS REGIVS,
Lutetiæ, Anno ſalutis M. D. LXXXIIII.
Kal. Septemb.

VA 2